

LETNO POROČILO

za leto 2020

Ljubljana, 23. april 2021

Kazalo

PREDSTAVITEV DRUŽBE.....	1
POSŁANSTVO, VIZIJA IN VREDNOTE	2
I. POSLOVNO POROČILO.....	4
1. POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2020	5
2. REALIZACIJA STRATEŠKIH CILJEV V LETU 2020	6
3. KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA OBDOBJE 2021-2025.....	6
4. POSLOVANJE DRUŽBE V POSLOVNEM LETU 2020	7
4.1. Analiza makroekonomskega okolja.....	7
4.2. Trendi v panogi, v kateri družba deluje	8
4.3. GVO danes.....	9
4.4. Ekonomska analiza poslovanja	10
4.4.1. Prihodki.....	10
4.4.2. Odhodki	14
4.4.3. Prosti denarni tok iz poslovanja (EBITDA)	15
4.4.4. Naložbe.....	16
4.4.5. Dobiček iz poslovanja (EBIT) in dobičkonosnost poslovnih prihodkov	17
4.4.6. Sredstva.....	17
4.4.7. Kapital in obveznosti.....	19
4.5. Nekateri ključni kazalniki poslovanja	22
5. PRODAJA IN NABAVA.....	27
5.1. Naročniki	27
5.2. Dobavitelji	27
6. PROJEKTI JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA	27
7. UPRAVLJANJE S TVEGANJI.....	28
7.1. Tveganja delovanja	28
7.2. Tržna tveganja.....	28
7.3. Finančna tveganja	28
7.3.1 Kreditno tveganje	29
7.3.2 Plačilnosposobnostno tveganje.....	29
7.4. Ključna tveganja	29
8. ORGANIZIRANOST IN ZAPOSLENI	30
8.1. Organiziranost	30
8.2. Zaposleni.....	31
8.2.1. Število zaposlenih in vrsta delovnega razmerja	31
8.2.2. Polni in skrajšani delovni čas in invalidi.....	32
8.2.3. Struktura zaposlenih po spolu in starosti.....	32
8.2.4. Prihodi in odhodi (fluktuacija)	32
8.2.5. Izobrazbena struktura.....	33
8.2.6. Letni ocenjevalni razgovori	33
8.2.7. Spremljanje organizacijske vitalnosti.....	34
8.2.8. Izobraževanje in razvoj zaposlenih	34
8.2.9. Študij ob delu	34

8.2.10. Sodelovanje z izobraževalnimi zavodi in izvajanje strokovne delovne prakse	34
8.2.11. Stroški dela	35
8.2.12. Povprečna plača	35
8.2.13. Skrb za zaposlene, upokojene in druge skupine, ki so povezane s podjetjem	36
8.2.14. Varnost in zdravje pri delu ter požarna varnost	37
8.2.15. Sodelovanje s sindikati in svetom delavcev	37
9. SISTEM VODENJA PO STANDARDU ISO 9001 in ISO 14001	38
10. SKRB ZA OKOLJE	41
11. POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	43
12. IZJAVA O UPRAVLJANJU	44
13. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA	48
II. RAČUNOVODSKO POROČILO	49
1. RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE	50
1.1. Izkaz poslovnega izida družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2020	50
1.2. Izkaz drugega vseobsegajočega poslovnega donosa za obdobje, ki se je končalo na 31.12.2020 in 31.12.2019	50
1.3. Bilanca stanja družbe GVO, d.o.o. na dan 31.12.2020	51
1.4. Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2020	52
1.5. Izkaz denarnih tokov družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo na 31.12.2020 in 31.12.2019	53
2. POJASNILA POSTAVK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV IN POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV GVO, d.o.o.	54
2.1. Splošno o družbi	54
2.2. Podlaga za sestavo	55
2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev	56
3. POJASNILA K IZKAZOM	67
3.1. Čisti prihodki od prodaje	67
3.2. Drugi prihodki od poslovanja	67
3.3. Stroški materiala in energije	67
3.4. Stroški storitev	68
3.5. Stroški dela	68
3.6. Drugi odhodki poslovanja	69
3.7. Finančni prihodki in odhodki	69
3.8. Davek iz dobička in odloženi davki	69
3.9. Neopredmetena sredstva	70
3.10. Opredmetena osnovna sredstva	72
3.11. Sredstva v najemu (pravica do uporabe – ROU)	73
3.12. Finančne naložbe v odvisna podjetja	74
3.13. Druge finančne naložbe	74
3.14. Odložene terjatve za davek	75
3.15. Zaloge	75
3.16. Poslovne in druge terjatve	76
3.17. Kratkoročna pogodbeno sredstva	77
3.18. Kratkoročno razmejena sredstva	77
3.19. Denar in denarni ustrezniki	77
3.20. Kapital in rezerve	77
3.21. Dolgoročne pogodbene obveznosti	78

3.22.	Dolgoročne razmejene obveznosti.....	78
3.23.	Rezervacije.....	79
3.24.	Dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz najemov.....	80
3.25.	Kratkoročne in dolgoročne poslovne in druge obveznosti	81
3.26.	Kratkoročne pogodbene obveznosti.....	81
3.27.	Kratkoročno odloženi prihodki.....	81
3.28.	Vnaprej vračunani stroški in odhodki	82
3.29.	Knjigovodske in poštene vrednosti.....	83
3.30.	Potencialne obveznosti	84
4.	DRUGA RAZKRITJA.....	85
4.1.	Posli s povezanimi strankami	85
4.2.	Stroški revizorja	87
4.3.	Upravljanje finančnih tveganj	88
5.	DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	90
6.	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA	91

PREDSTAVITEV DRUŽBE

PODJETJE	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.
NASLOV	Cigaletova 10, 1000 Ljubljana
DEJAVNOST DRUŽBE	Gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja
MATIČNA ŠTEVILKA	1507664000
DAVČNA ŠTEVILKA	40917282
ŠT. VPISA V SODNI REGISTER	1/33049/00, registrirana dne 14.04.2004
OSNOVNI KAPITAL DRUŽBE	5.758.157,00 EUR
VELIKOST DRUŽBE	Veliko podjetje
TRANSAKCIJSKI RAČUNI	SI56 0400 1004 9654 774 pri Nova KBM d.d. SI56 0400 1004 8324 807 pri Nova KBM d.d. SI56 0400 1004 8480 880 pri Nova KBM d.d. SI56 3000 0000 0372 710 pri Sberbank d.d. SI56 3000 0010 0372 726 pri Sberbank d.d.
ČLAN IZS, evidenčna številka	2593
SPLETNI NASLOV	www.gvo.si
ELEKTRONSKI NASLOV	gvo@telekom.si
ODVISNE DRUŽBE (Lastništvo 100,00% GVO, d.o.o.)	OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o. Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana GVO Telekommunikation GmbH Schorlemer Strasse 48, DE 48683 Ahaus Bundesrepublik Deutschland

Družba GVO, d.o.o. je nastala kot uresničenje poslovne zamisli združiti vse lastne zmogljivosti s področja izvajanja del pri gradnji in vzdrževanju telekomunikacijskega kablanskega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. v ločeno družbo, jo ustrezno organizirati in opremiti ter ji zaupati v izvedbo strokovno najzahtevnejša dela s tega področja.

Zamisel se je začela uresničevati v letu 2002, ko je bila v okviru družbe Telekom Slovenije d.d., ustanovljena Enota GVO, ki je s 1. 1. 2004 prerasla v hčerinsko podjetje GVO, d.o.o.

Edini družbenik družbe GVO, d.o.o. je družba Telekom Slovenije, d.d.. Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije je na voljo na sedežu družbe Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana.

GVO, d.o.o. ima v Zvezni Republiki Nemčiji hčerinsko družbo GVO Telekommunikation GmbH (od leta 2014), v Sloveniji pa Hčerinski družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. (od leta 2017) in INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o. (od leta 2018).

POS LANSTVO, VIZIJA IN VREDNOTE

Poslanstvo

Naše poslanstvo je povezovanje ljudi.

Vizija

Naša vizija je postati vodilni infrastrukturni operater na podeželju v Sloveniji.

Vrednote

Medsebojno se spoštujemo

S spoštovanjem vseh deležnikov gradimo uspešne odnose. Spoštujemo vse sodelavce, ne glede na organizacijsko umeščenost ali vrsto del, ki jih ti opravljajo, dobavitelje, podizvajalce, naročnike in kupce. Prizadevamo si za spoštovanje njihovih želja, predlogov in potreb v okvirih, ki omogočajo stabilno finančno poslovanje in ohranjanje tržne moči našega podjetja.

Prevzemamo odgovornost

Vsak delavec prevzema odgovornost za svoja dejanja in odločitve. S kakovostno in pravočasno opravljenim delom, z odgovornim ravnanjem z osnovnimi sredstvi, drobnim inventarjem, osebno varnostno opremo in drugimi delovnimi sredstvi. Odgovorni smo tudi do sebe in vseh svojih sodelavcev, s svojimi dejanji pa si prizadevamo ohraniti zdravo in spodbudno delovno okolje.

Učinkovito komuniciramo

Z odprtim in razumljivim komuniciranjem gradimo medsebojno zaupanje, med sodelavci in v odnosih do ostalih deležnikov (dobavitelji, podizvajalci, naročniki, kupci ter ostala, nesegmentirana javnost). Pisno komunikacijo dopolnjujemo z ustno, kadar lahko tako dosežemo višjo stopnjo medsebojnega razumevanja.

Napak ne ponavljamo

Lastne napake in napake sodelavcev razumemo kot priložnosti, da se iz njih čim več naučimo, in jih ne ponavljamo.

Težave rešujemo konstruktivno

Reševanja težav, ki jih zaznamo v delovnem procesu, se lotevamo konstruktivno. Ob identifikaciji težave najprej pomislimo na možne rešitve in korake, ki so potrebni za doseg postavljenih ciljev.

Reklamacije obravnavamo skrbno

Vsako reklamacijo obravnavamo skrbno, spoštljivo in z najvišjo stopnjo prioritete, saj je od načina reševanja reklamacij odvisna podoba podjetja v javnosti ter njegov ugled. Kadar je le mogoče, po zaključku postopka reševanja reklamacije preverimo, ali je stranka zadovoljna z načinom reševanja reklamacije in s končnim rezultatom. Odzive uporabimo za morebitne spremembe postopkov, s ciljem višje stopnje zadovoljstva strank.

Vodimo z zgledom

Vodje na vseh nivojih s svojim odnosom do sodelavcev, osnovnih sredstev, kvalitete dela, spoštovanjem pravilnikov in navodil ter sprejemanjem odgovornosti za svoja dejanja in odločitve dajejo zgled vsem zaposlenim.

Uvodna beseda direktorja družbe

Leto 2020 je bilo za marsikatero družbo leto izzivov in tudi za GVO ni bilo nič drugače. V leto smo vstopili z zavihanimi rokavi, saj so bili pred nami obilica dela in številni izzivi, ki jih prinašajo nadaljevanje gradnje najsodobnejšega fiksnega omrežja za matično družbo, zahtevni projekti na trgu, upravljanje odprtih širokopasovnih omrežij ter stalna skrb za zadovoljstvo naših strank in zasledovanje poslovnih rezultatov.

Ob nastopu epidemije zaradi širjenja novega korona virusa smo se soočili s številnimi novimi izzivi, v hitro spremenljivih okoliščinah, kakršnih prej nismo poznali. Na dnevni ravni smo spremljali stanje, povezano z epidemijo, ter sprejemali hitre in včasih težke odločitve, s katerimi smo v največji možni meri zaščitili svoje zaposlene in njihove družine, hkrati pa nadaljevali z izvajanjem svojega poslanstva na področju upravljanja in vzdrževanja kritične telekomunikacijske infrastrukture.

Zelo resno smo vzeli svojo vlogo pri skrbi za nemoteno delovanje komunikacijske infrastrukture na ravni države in zagotavljanju pogojev za nemoteno delovanje komunikacij javnih in zasebnih institucij, še posebej v času, ko je komunikacija ključnega pomena in ko so bil komunikacijske linije zaradi močno povečanega obsega dela od doma in šolanja na daljavo obremenjene kot še nikoli doslej.

Delovne procese smo prilagodili tako, da smo imeli ves čas na voljo intervencijske ekipe, določen del ekip pa smo ohranjali v izolaciji za primer morebitnega izbruha epidemije in za primer odprave napak na kritični infrastrukturi. Ob tem smo s povečanim tempom skrbeli za priključevanje novih uporabnikov na omrežje, da smo jim zagotovili osnovne pogoje za kar se da normalno življenje v spremenjenih okoliščinah.

Na področju izvajanja investicijskih del smo se prilagajali omejitvam, ki so v danem trenutku veljale, ter se v določenih časovnih obdobjih bolj osredotočali na gradbena in tista dela, kjer ni bilo stikov s tretjimi osebami, s čimer smo zagotovili čim bolj nemoteno izvajanje dogovorjenih projektov in jih tako do konca leta uspešno pripeljali do zaključka.

V sodelovanju z matično družbo in ob spreminjajočih se okoliščinah smo sprejeli vse potrebne ukrepe za preprečevanje širjenja novega virusa. Prilagodili smo delovne procese tako, da smo se v največji možni meri izogibali stikov med sodelavci in s tretjimi osebami, se opremili z razkužili, zaščitnimi maskami in ostalo zaščitno opremo ter kot eno prvih podjetij v Sloveniji dopolnili Izjavo o varnosti z oceno tveganj. Sodelavcem, ki jim delovno mesto to dovoljuje, smo omogočili delo od doma, se ob tem dodatno digitalizirali in se prilagodili do te mere, da je delo potekalo kar se da nemoteno.

Ponosni smo, da smo s stalno prilagodljivostjo in hitrim odzivom na spremembe uspeli uspešno izvajati svoje poslanstvo, izpolniti večino naših ciljev in se hkrati premikati v smeri vizije, ki smo si jo zastavili. Med drugim smo se v letu 2020 dodatno posvetili varstvu okolja, posodobili smo vozni park z varčnejšimi avtomobili in dvema električnima voziloma, s svojim znanjem pa smo od idejne zasnove do izgradnje in začetka uporabe pripeljali tudi prve lastne polnilnice za električna vozila na naših lokacijah. Ob tem smo zaposlili kar 40 novih perspektivnih sodelavcev, uspešno vpeljali projekt odličnosti uporabniške izkušnje in s tem dosegli tudi nekatere ključne nefinančne cilje.

V leto 2021 vstopamo močnejši. Modrejši, opremljeni z novimi izkušnjami. Dokazali smo, da smo prilagodljivi in kos stresnim situacijam. Da navkljub izrednim razmeram in drugačnim okoliščinam naše delo ne trpi. Verjamemo, da so nas izkušnje preteklega leta okrepile in se z zavedanjem, kaj vse smo dosegli in česa smo še zmožni, optimistično in ponosno odpravljamo prihajajočim izzivom naproti.

Borut Radi
Direktor

I. POSLOVNO POROČILO

1. POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2020

- Na odprtih širokopasovnih omrežjih v našem upravljanju se je nadaljevala rast števila zgrajenih in aktivnih priključkov.
- Uspešno smo opravili obnovitveno zunanjo presojo sistema vodenja kakovosti po standardu ISO 9001:2015 in sistema ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001:2015 ter pridobili nove certifikate z rokom veljavnosti 31.12.2023.
- Z investicijami v prenovu voznega parka smo nadaljevali z zamenjavo starejših vozil z vozili z ekološko bolj sprejemljivimi motorji ter nadaljevali z dobro prakso ozaveščanja zaposlenih za varčno in varno vožnjo.
- Zaposlenim, ki so v predhodnem letu najučinkoviteje pripomogli k zmanjševanju porabe goriva in se izkazali v svojem odnosu do delovnih sredstev in okolja, smo omogočili udeležbo na tečaju varne vožnje v AMZS Centru varne vožnje Vransko.
- V skladu s trajnostnim razvojem oziroma s postavljenimi programi za uresničitev okoljskih ciljev smo z lastnim znanjem pripravili idejno zasnovo in projektno dokumentacijo ter na štirih GVO lokacijah zgradili električne polnilnice za električna vozila. V vozni park smo uvedli dve električni vozili.
- Takoj smo se odzvali na izredne razmere ob epidemiji koronavirusa Covid-19 ter s sprejetimi ukrepi zmanjšali tveganje za zaposlene. Izdelali smo tudi ustrezno prilogo k Izjavi o varnosti z ocenami tveganj.
- V mesecu novembru smo že četrto leto zapored prejeli certifikat bonitetne odličnosti najvišjega razreda (AAA), ki ga podeljuje Bisnode Slovenija in izkazuje, da GVO spada med najboljše slovenske poslovne subjekte z vidika bonitetne odličnosti.
- Na podlagi rezultatov poslovanja za leto 2019 nam je Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPEŠ) podelila izboljšano bonitetno oceno SB4, ki pomeni nadpovprečno oceno, saj pomeni, da je verjetnost neplačila obveznosti podpovprečna.
- V letu 2020 smo ponovno izvedli anketo za ocenitev zadovoljstva naših naročnikov. Po ločeni analizi zadovoljstva za Telekom Slovenije, d.d. in ločeno za ostale storitve na trgu, je skupni delež ocenitev kakovosti izvedenih del z oceno odlično in zelo dobro v letu 2020 tako na Telekomu Slovenije kot tudi na trgu ponovno dosegel 100%, kar pomeni, da GVO, d.o.o. izvaja dela kakovostno, pravočasno in strokovno, kar je tudi stalni cilj družbe.
- Nadaljevali smo s sodelovanjem z izobraževalnimi ustanovami iz naše stroke, tudi skozi sodelovanje v strokovnih svetih nekaterih ustanov, skozi katerega vzgajamo in zaposlujemo mlade perspektivne kadre. V letu 2020 smo povprečno starost zaposlenih dodatno znižali in je na zadnji dan leta znašala 40 let.
- Nadaljevali smo z razvojem celovitega sistema poročanja (BI), s katerim vsakodnevno spremljamo napredovanje ključnih projektov v izvajanju ter merimo njihovo učinkovitost.
- Izdelali smo strateški poslovni načrt, s katerim smo načrtali razvoj družbe v prihodnjih petih letih (2021-2025).

2. REALIZACIJA STRATEŠKIH CILJEV V LETU 2020

V poslovnem letu 2020 smo uspešnost poslovanja spremljali skozi vnaprej opredeljene ključne kazalnike uspešnosti, ki zajemajo celovit in uravnotežen pogled na uspešnost poslovanja družbe. Kazalnike smo opredelili s pomočjo sistema uravnoteženih kazalnikov (ti. Balanced Scorecard), tako da smo poleg finančnega vidika upoštevali tudi vidike strank, notranjih procesov ter učenja in rasti. Izhodišče za opredelitev ključnih kazalnikov poslovanja je bila vizija družbe, iz katere izhajajo ključne usmeritve ter posamezni strateški cilji.

S pomočjo sistema uravnoteženih kazalnikov smo za naše ključne strateške cilje pripravili strateški zemljevid, ga podrobno analizirali ter pretvorili v posamezne aktivnosti. Nadalje smo opredelili posamezne kazalnike, s katerimi je mogoče meriti uspešnost posameznih aktivnosti, ter nazadnje izbrali ključne kazalnike z največjim vplivom na doseganje strateških ciljev in skozi njih zasledovanje vizije družbe.

Pet vnaprej opredeljenih ključnih kazalnikov uspešnosti smo dosegli v skupni višini 128% ponderirano, in sicer smo:

- z uspešnim izvajanjem projektov in obvladovanjem stroškov dosegli načrtovani EBITDA;
- dosegli načrtovan obseg prihodkov na trgu in posredno prek matične družbe;
- dosegli načrtovan ROE;
- dosegli vse ciljne povprečne čase na segmentih gradnje RNO priključkov in kurativnega vzdrževanja (odprave napak).

3. KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA OBDOBJE 2021-2025

Na podlagi naše vizije ostati vodilni specializiran ponudnik celovitih rešitev s področij projektiranja, gradnje, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij v Sloveniji, ki na teh ključnih segmentih dosega pomemben tržni delež tudi na ostalih trgih Evropske Unije, smo za prihodnje štiriletno obdobje opredelili naslednje ključne strateške usmeritve:

- Pridobiti in vzdrževati večinski tržni delež upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij na podeželju izven Telekoma Slovenije.
- Stabilizacija prihodkov neodvisno od gospodarskih ciklov.
- Zagotavljanje visokega nivoja storitev za Telekom Slovenije in uporabnike omrežij v upravljanju GVO, skladno z zahtevami regulatorja.

Uspešnost pri zasledovanju strateških ciljev bomo tudi v letu 2021 merili s pomočjo uravnoteženega sistema kazalnikov.

4. POSLOVANJE DRUŽBE V POSLOVNEM LETU 2020

4.1. Analiza makroekonomskega okolja

Gospodarska aktivnost evrskega območja se je v zadnjem četrtletju 2020 ob zaostritvi zaježitvenih ukrepov v drugem epidemiološkem valu znova skrčila, vendar precej manj kot med prvim valom. BDP evrskega območja je po prvi oceni Eurostata v zadnjem lanskem četrtletju upadel za 0,7 %, kar je precej manj kot v prvem valu epidemije (-3,7 % v prvem četrtletju oz. -11,7 % v drugem). Manjši upad je posledica delne prilagoditve podjetij in potrošnikov novim razmeram, zaježitveni ukrepi ob drugem valu pa so usmerjeni zlasti k storitvenim dejavnostim, manj je tudi motenj v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Tekoči gospodarski kazalniki nakazujejo na podobno dinamiko gospodarske aktivnosti v evrskem območju tudi na začetku letošnjega leta. Aktivnost naj bi se v nadaljevanju leta ob predpostavki postopnega sproščanja zaježitvenih ukrepov in zmanjševanja negotovosti zaradi dostopnosti učinkovitih cepiv širši populaciji začela postopoma krepiti. K rasti bodo pomembno prispevali tudi ukrepi denarne in javno-finančne politike. BDP evrskega območja naj bi po lanskem 6,8 % upadu (prva ocena Eurostata) letos po februarški napovedi Evropske komisije zrasel za 3,8 %, enako v letu 2022. Negotovost ostaja visoka, največje tveganje za uresničitev napovedi pa ostaja povezano s potekom epidemije oziroma z dostopnostjo in učinkovitostjo cepiv ter s tem povezanim sproščanjem ukrepov.

V Sloveniji se je ob strogih zaježitvenih ukrepih sredi zadnjega četrtletja 2020 prodaja v trgovini in nekaterih storitvenih dejavnostih precej zmanjšala. Podobno kot v prvem valu epidemije je bilo najmočnejše prizadeto gostinstvo, kjer se je z zaprtjem nastanitvenih in gostinskih obratov prihodek več kot prepolovil. Zmanjšali so se tudi izdatki gospodinjstev za osebne, razvedrilne, športne in druge storitve. Zaradi zaprtja nenujnih trgovin se je močno skrčila prodaja v trgovini z motornimi vozili in trgovini na drobno, v slednji je najbolj upadel prihodek v trgovini z oblačili in obutvijo ter pohištvom in gospodinjisko opremo. Ob delnem in začasnem odprtju se je decembra v nekaterih segmentih prodaja povečala, a se je po podatkih o davčnem potrjevanju računov z vnovičnim zaprtjem januarja zopet zmanjšala. Trošenje gospodinjstev se je v drugem valu epidemije ob zaostritvi zaježitvenih ukrepov tako znova močno zmanjšalo, nadalje se je ob relativno stabilnem razpoložljivem dohodku povečalo njihovo varčevanje. Gospodinjstva so ob skromnem zadolževanju še naprej izdatno odplačevala potrošniške kredite.

Epidemija in ukrepi za njeno zaježitev so zaradi manjšega povpraševanja močno vplivali tudi na gibanje nekaterih cen storitev in blaga. Medletni padec cen življenjskih potrebščin je bil januarja sicer nekoliko manjši, k čemur je največ prispevalo razmeroma skromno sezonsko znižanje cen obleke in obutve. K nižjim cenam so še naprej največ prispevale nižje cene naftnih derivatov, se je pa njihov padec postopoma zmanjšal. Rast cen hrane in storitev je ostala nizka, kar povezujemo z večjo ponudbo zaradi dobre letine, skromno aktivnostjo v gostinstvu ter popolnim zaprtjem nekaterih drugih dejavnosti.

V drugem epidemiološkem valu izvozno usmerjene dejavnosti in gradbeništvo niso bili vidneje prizadeti. Izvoz blaga v države EU, kamor izvozimo okoli tri četrtine blaga, in proizvodnja predelovalnih dejavnosti sta v zadnjem lanskem četrtletju okrevale na predkrizne ravni. Močno se je okrepila tudi gradbena aktivnost, zlasti zaradi povečanja v gradnji stanovanjskih stavb. Kazalniki zaupanja nakazujejo na nadaljevanje ugodnih gibanj na začetku letošnjega leta, pritrjujeta jim tudi podatka o porabi elektrike (največji odjemalec so industrijska podjetja) in obsegu prometa po slovenskih avtocestah, ki sta bila januarja le nekoliko manjša kot pred letom.

Ob ohranjanju interventnih ukrepov povečanje števila brezposelnih decembra in januarja ni bistveno odstopalo od sezonskih povišanj v preteklih letih, na začetku februarja pa je bilo že zaznati njihovo zmanjšanje. Konec januarja je bilo brezposelnih 91.499 oseb, kar je 4,8 % več kot konec decembra in 14,6 % več kot pred letom. Tudi na statistiko plač od spomladi pomembno vplivajo interventni ukrepi. V zasebnem sektorju se je medletna rast plač od aprila, ko je močno porasla zaradi vpliva metodologije izračuna plač ob velikem številu napotitev zaposlenih oseb v ukrep čakanja na delo, vidneje umirila. V javnem sektorju pa se je z razglasitvijo drugega vala epidemije in ponovnim izplačevanjem kriznih dodatkov novembra medletno znova nekoliko povišala.

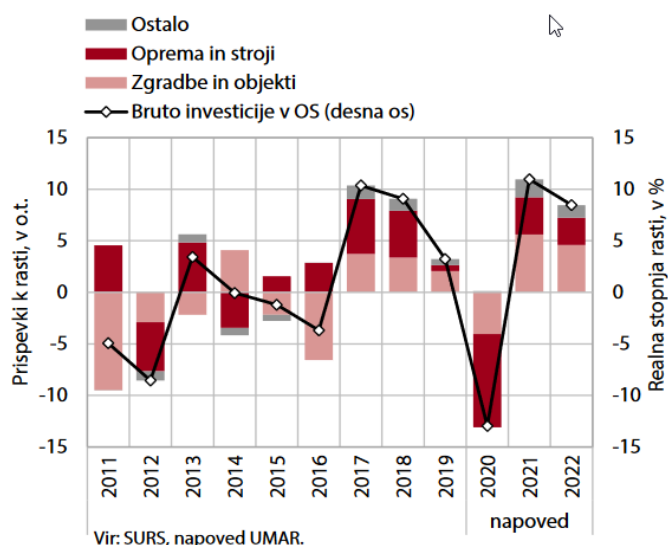
Primanjkljaj konsolidirane bilance javnega financiranja po denarnem toku se je zaradi poslabšanja gospodarskih razmer in ukrepov za blažitev posledic epidemije v letu 2020 močno povečal. Znašal je 3,5 mrd EUR. Glavnina primanjkljaja je izvirala iz povišanih odhodkov, večinoma zaradi začasnih ukrepov za blažitev posledic epidemije. Poleg teh odhodkov, ki so najbolj okrepili subvencije, transferje posameznikom in gospodinjstvom ter sredstva za plače, pa je del rasti odhodkov tudi trajne narave (npr. dogovor o plačah v javnem sektorju iz decembra 2018). Primanjkljaj je bil sicer nižji od načrtovanega, zlasti v delu, ki izhaja iz državnega proračuna, kar je posledica manjših odhodkov za financiranje ukrepov za blažitev posledic epidemije glede na oblikovane rezerve.

(Vir: UMAR, *Ekonomsko ogledalo* št. 2/2021)

4.2. Trendi v panogi, v kateri družba deluje

V letu 2020 je bilo v Sloveniji zaznati globok padec na področju investicij. K okrevanju investicij po lanskem globokem padcu naj bi po mnenju UMAR prispevale predvsem investicije v zgradbe in objekte. Pričakujemo tudi rast investicijske aktivnosti. Z nizke lanske ravni bodo investicije rasle zaradi okrevanja v mednarodnem okolju, ki bo vplivalo na krepitev zasebnih investicij, nadaljevala pa se bo rast državnih investicij. Spodbuden vpliv na rast investicij bodo imela tudi dodatna EU sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost.

Slika 1: Bruto investicije v osnovna sredstva

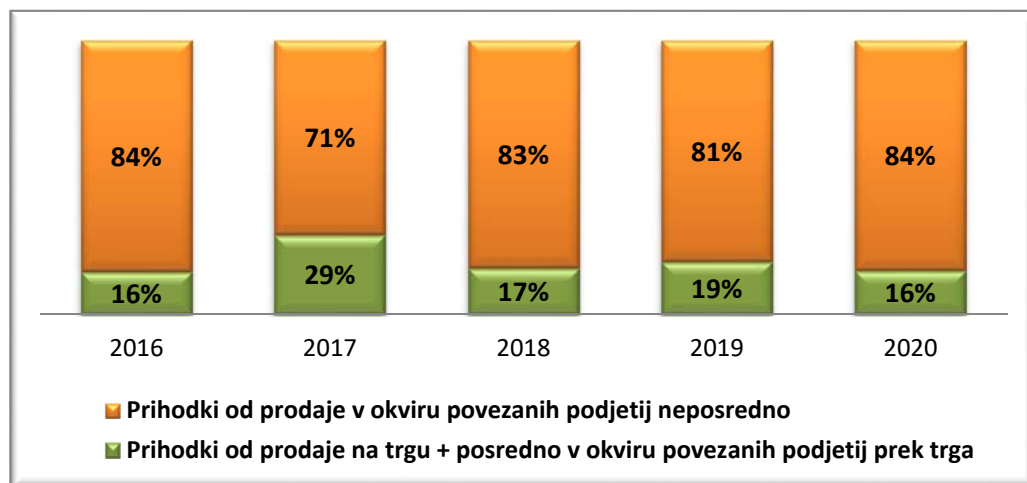
4.3. GVO danes

GVO je danes vodilni ponudnik celovitih storitev projektiranja, gradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij na območju Republike Slovenije, tako po tržnem deležu, kot tudi po obsegu proizvodnje na teh področjih dela.

Pomemben delež prihodkov GVO še vedno realizira znotraj Skupine Telekom Slovenije, pri čemer je delež finančne realizacije del, izvedenih neposredno na trgu ali posredno prek trga, odvisen predvsem od obsega investicij matične družbe in razpoložljivih projektov na trgu. Največji delež prihodkov, ustvarjenih neposredno na trgu ali posredno v okviru povezanih podjetij prek trga, je GVO dosegel v letu 2012, ko je predvsem zaradi gradnje odprtih širokopasovnih omrežij znašal 48%.

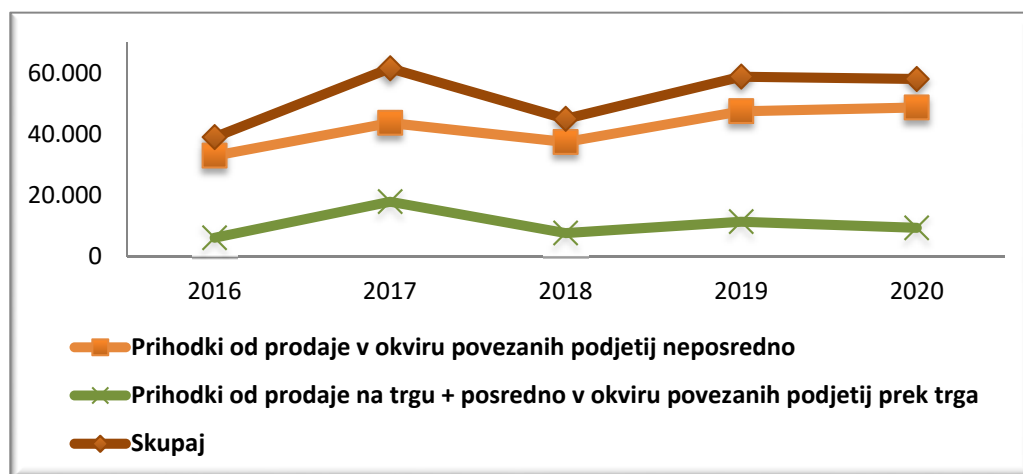
V letu 2020 je relativni obseg prihodkov, realiziranih neposredno v okviru povezanih podjetij, znašal 84%.

Slika 2: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij in na trgu v obdobju 2016 – 2020

Slika v nadaljevanju grafično prikazuje glavne trende gibanja čistih prihodkov od prodaje po ključnih skupinah prihodkov. Zaradi poenostavitve prikaza smo smiselno združili prihodke, realizirane neposredno na trgu, ter prihodke, realizirane v okviru povezanih podjetij prek trga.

Slika 3: Gibanje prihodkov po segmentih v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

4.4. Ekonomska analiza poslovanja

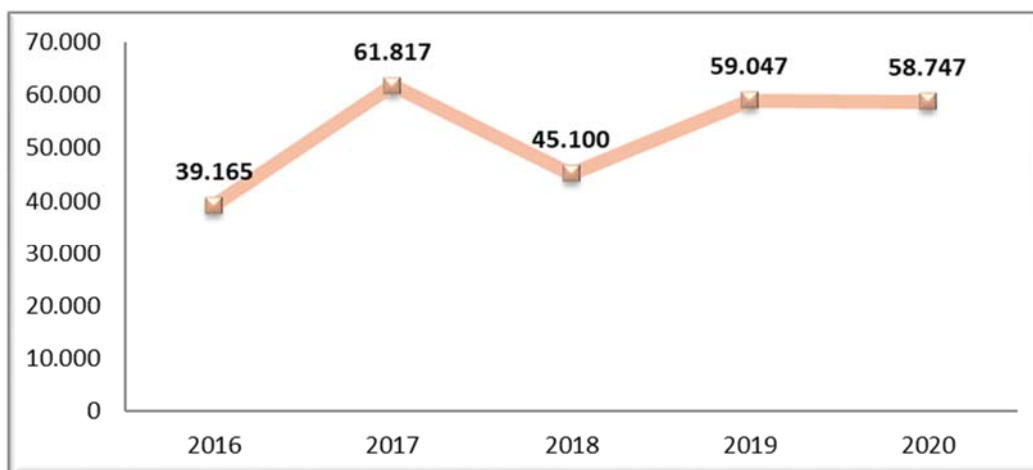
4.4.1. Prihodki

Prihodki družbe so v letu 2020 znašali 59.619 tisoč EUR, od tega je 57.975 tisoč EUR (97,2%) čistih prihodkov od prodaje, 1.627 tisoč EUR (2,7%) je drugih prihodkov iz poslovanja in 17 tisoč EUR (manj kot 0,1%) finančnih prihodkov. Glavnino prihodkov GVO ustvarja z izvajanjem poslovne dejavnosti, le 3% prihodkov pa iz naslova neposlovnih aktivnosti. V primerjavi z letom 2019 so se čisti prihodki od prodaje znižali za 1%. Drugi prihodki iz poslovanja so v primerjavi z letom prej prav tako nižji za 1%, finančni prihodki pa so se povečali za 68%.

Tabela 1: Struktura prihodkov primerjalno 2020 in 2019

Prihodki v 000 EUR	2020		2019		Indeks 2020/2019
Čisti prihodki od prodaje	57.975	98,7%	58.750	99,5%	99
Drugi prihodki od poslovanja	755	1,3%	287	0,5%	263
Finančni prihodki	17	0,0%	10	0,0%	168
Skupaj prihodki	58.747		59.047		99

Slika 4: Gibanje prihodkov v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

Čisti prihodki od prodaje

Čiste prihodke od prodaje GVO realizira neposredno v okviru povezanih podjetij (predvsem letne investicijske in vzdrževalne pogodbe), v okviru povezanih podjetij prek trga (kjer so posli pridobljeni na trgu, a so prihodki realizirani do povezanih podjetij) ter neposredno na trgu (za naročnike izven Skupine Telekom Slovenije).

V strukturi čistih prihodkov od prodaje predstavljajo prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij 84%, prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga 6% in prihodki od prodaje na trgu 10%. V primerjavi z letom prej so se prihodki, ustvarjeni neposredno v okviru povezanih podjetij, povečali za 3%, prihodki v okviru povezanih podjetij prek trga so se povečali za 14%, medtem ko se so prihodki, ustvarjeni neposredno na trgu, znižali za 29%.

Tabela 2: Struktura čistih prihodkov od prodaje primerjalno 2020 in 2019

Čisti prihodki od prodaje (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij	48.667	84%	47.426	81%	103
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga	3.438	6%	3.014	5%	114
Prihodki od prodaje na trgu	5.870	10%	8.310	14%	71
Skupaj	57.975		58.750		99

Tabela 3: Gibanje čistih prihodkov od prodaje v obdobju 2016 – 2020

Čisti prihodki od prodaje (v 000 EUR)	2016	2017	2018	2019	2020
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij	32.901	43.610	37.353	47.426	48.667
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga	2.927	14.607	3.022	3.014	3.438
Prihodki od prodaje na trgu	3.145	3.247	4.588	8.310	5.870
Skupaj	38.973	61.464	44.963	58.750	57.975

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij

V strukturi prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij največji delež predstavljajo prihodki iz naslova investicijskih gradenj v deležu 89%, sledijo prihodki od vzdrževanja in odprave napak v deležu 9%. Vsi ostali prihodki, doseženi neposredno v okviru povezanih podjetij (geodetske storitve, izdelava izvršilno-tehnične dokumentacije za zgrajena omrežja, projektiranje in ostale storitve), predstavljajo skupaj vsega 2% prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij.

V letu 2020 so se prihodki iz naslova investicijskih gradenj za Telekom Slovenije povečali za 6%, prihodki od vzdrževanja in odprave napak pa iz naslova optimizacij procesov in učinkovitejšega razporejanja resursov ter zamenjave bakrenih z optičnimi omrežji znižali za dodatnih 19%. Vsi ostali prihodki v okviru povezanih podjetij skupaj, ki sicer predstavljajo le majhen strukturni delež, so se v letu 2020 povečali za 2%.

Tabela 4: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij primerjalno 2020 in 2019

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij neposredno (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Prihodki od investicijskih gradenj	43.262	89%	40.958	86%	106
Prihodki od vzdrževanja in odprave napak	4.562	9%	5.641	12%	81
Geodetske storitve, ITD, projektiranje in ostale storitve	843	2%	827	2%	102
Skupaj	48.667		47.426		103

Slika 5: Gibanje prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij neposredno v obdobju 2016 – 2020

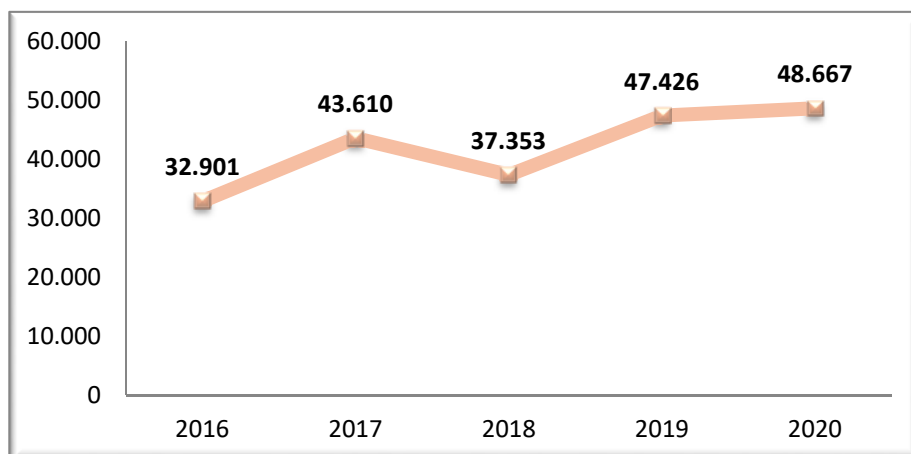

Tabela 5: Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij v obdobju 2016 - 2020

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij neposredno (v 000 EUR)	2016	2017	2018	2019	2020
Prihodki od investicijskih gradenj	23.879	35.467	30.640	40.958	43.262
Prihodki od vzdrževanja in odprave napak	8.625	7.705	6.490	5.641	4.562
Geodetske storitve, ITD, projektiranje in ostale storitve	397	438	223	827	843
Skupaj	32.901	43.610	37.353	47.426	48.667

Kot izhaja iz zgornje tabele, je obseg prihodkov iz naslova investicijskih gradenj za matično družbo zaradi visokega obsega investicij v razvoj optičnih omrežij po Sloveniji še vedno na nadpovprečno visokem nivoju in je v letu 2020 znova dosegel največji obseg v zgodovini GVO, medtem ko obseg prihodkov iz naslova vzdrževanja in odprave napak še naprej beleži negativen trend, ki je posledica tako stalnih optimizacij procesov, kot tudi zniževanja stroškov vzdrževanja omrežij Telekoma Slovenije zaradi zamenjave bakrenih z optičnimi omrežji.

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga

V strukturi čistih prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga največji strukturni delež v višini 52% predstavljajo prihodki od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij, z deležem 15% sledijo prihodki iz naslova investicij TK do Telekoma Slovenije, medtem ko ostali prihodki skupaj predstavljajo 33% delež.

Prihodki od investicij v okviru povezanih podjetij prek trga so se v letu 2020 v primerjavi z letom prej znižali za 33%. Nadaljnjo rast pa beležimo na segmentu prihodkov od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij do Telekoma Slovenije, ki so se glede na leto prej povečali za 8%. Ostali prihodki v okviru povezanih družb (kamor sodijo predvsem storitve na elektroenergetskih omrežjih in električnih instalacijah ter storitve za druge povezane družbe) so se povečali za 96%, kar je posledica predvsem večjega obsega prihodkov do odvisnih družb, za katere izvajamo vzdrževanje širokopasovnih omrežij v upravljanju in različna investicijska dela.

Tabela 6: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga primerjalno 2020 in 2019

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij posredno prek trga (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Prihodki od investicij TK v okviru povezanih podjetij prek trga	520	15%	776	26%	67
Prihodki od uporabnine za OŠO v okviru povezanih podjetij	1.785	52%	1.659	55%	108
Ostali prihodki v okviru povezanih družb prek trga	1.133	33%	579	19%	196
Skupaj	3.438		3.014		114

Kot je razvidno iz tabele v nadaljevanju, imajo prihodki od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij stalen pozitiven trend rasti, medtem ko je obseg prihodkov od investicij in vzdrževanja v okviru povezanih družb prek trga odvisen predvsem od razpoložljivosti posameznih poslov, na katerih konkurira tudi GVO. Ostali prihodki v okviru povezanih družb prek trga v zadnjih letih beležijo stalno rast zaradi povečevanja obsega prihodkov do odvisnih družb (Infratel in Optic-tel), za katere izvajamo vzdrževanje širokopasovnih omrežij in druge sorodne storitve.

Tabela 7: Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga v obdobju 2016 - 2020

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij posredno prek trga (v 000 EUR)	2016	2017	2018	2019	2020
Prihodki od investicij in vzdrževanja TK	1.498	12.966	1.208	776	520
Prihodki od uporabnine za OŠO	1.266	1.455	1.567	1.659	1.785
Ostali prihodki	163	186	247	579	1.133
Skupaj	2.927	14.607	3.022	3.014	3.438

Prihodki od prodaje na trgu

V strukturi prihodkov od prodaje na trgu (izven Skupine Telekom Slovenije) največji strukturni delež v višini 64% predstavljajo prihodki iz naslova investicijskih gradenj TK, sledijo prihodki od uporabnine za odprta širokopasovna omrežja do operaterjev na trgu z deležem 13%. Preostali prihodki na trgu (kamor spadajo med storitve projektiranja, geodetske in druge storitve) so v letu 2020 skupaj zabeležili strukturni delež 23%.

V primerjavi z letom 2019 smo rast zabeležili segmentu uporabnine za odprta širokopasovna omrežja do operaterjev na trgu, ki so bili višji za 10% in na segmentu ostalih prihodkov, ki so bili višji za 39%. Le na segmentu investicijskih gradenj TK smo beležili nižje prihodke, kar je posledica zaključka nekaterih večjih projektov v letu 2019, a so zgodovinsko gledano še vedno bili na nadpovprečno visokem nivoju.

Tabela 8: Struktura prihodkov od prodaje na trgu primerjalno 2020 in 2019

Prihodki od prodaje na trgu (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Prihodki od investicijskih gradenj TK	3.732	64%	6.625	80%	56
Prihodki od uporabnine za OŠO	763	13%	695	8%	110
Ostali prihodki*	1.375	23%	990	12%	139
Skupaj	5.870		8.310		71

Tabela 9: Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga v obdobju 2016 - 2020

Prihodki od prodaje na trgu (v 000 EUR)	2016	2017	2018	2019	2020
Prihodki od investicijskih gradenj TK	1.310	2.212	3.064	6.625	3.732
Prihodki gradnje OŠO v obliki JZP	120	20	84	0	0
Prihodki od uporabnine za OŠO	589	606	676	695	763
Ostali prihodki	1.126	409	764	990	1.375
Skupaj	3.145	3.247	4.588	8.310	5.870

Prihodki iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij

S povečevanjem obsega odprtih širokopasovnih omrežij v upravljanju GVO ter povečevanjem števila novih priključkov na teh omrežjih in števila aktivnih priključkov na njih še naprej dosegamo stabilno rast prihodkov iz tega naslova. Prihodki na tem segmentu so se v primerjavi z letom prej do povezanih podjetij (do Telekoma Slovenije) povečali za 8%, do ostalih operaterjev pa za 10%.

Tabela 10: Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij primerjalno 2020 in 2019

Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Prihodki znotraj povezanih podjetij	1.785	70%	1.659	70%	108
Prihodki na trgu	763	30%	695	30%	110
Skupaj	2.549		2.354		108

GVO je v letu 2020 upravljal odprta širokopasovna omrežja:

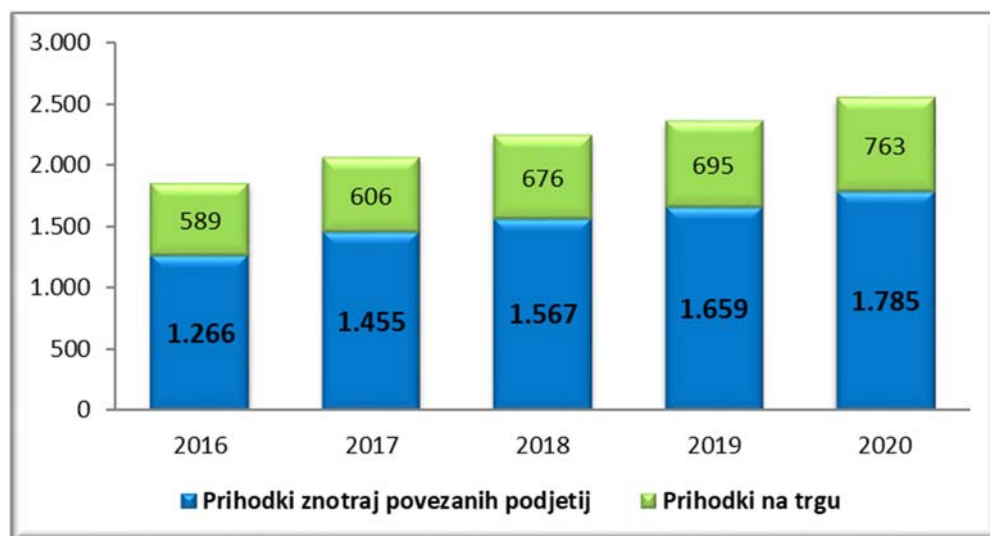
- v Mislinjski in Dravski dolini (občine Slovenj Gradec, Mislinja, Vuzenica, Dravograd, Radlje ob Dravi, Muta in Ribnica na Pohorju),
- v občinah Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi,
- v občinah Mokronog-Trebelno, Mirna Peč, Trebnje, Mirna, Šentrupert in Žužemberk,
- v občini Sevnica,
- v občini Slovenske Konjice,
- v občini Pivka ter
- v naseljih Dražgoše in Dašnica.

Na vseh omrežjih beležimo vsakoletno rast števila aktivnih priključkov, hkrati pa se na obstoječih omrežjih pojavljajo novi priključki, ki so predvsem posledica novogradenj in naknadnega priključevanja obstoječih objektov na omrežje, kjer se lastniki za priključitev sprva niso odločili.

Tabela 11: Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij v obdobju 2016 – 2020

Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij (v 000 EUR)	2016	2017	2018	2019	2020
Prihodki znotraj povezanih podjetij	1.266	1.455	1.567	1.659	1.785
Prihodki na trgu	589	606	676	695	763
Skupaj	1.856	2.061	2.243	2.354	2.549

Slika 6: Gibanje prihodkov od upravljanja in vzdrževanja OŠO v obdobju 2016 – 2020 po vrsti kupcev

Stalno rast beležimo tako pri prihodkih znotraj povezanih podjetij, kot tudi pri prihodkih na trgu.

4.4.2. Odhodki

Odhodki so v letu 2020 znašali skupaj 56.072 tisoč EUR, od tega je 99,8% poslovnih odhodkov in 0,2% finančnih odhodkov. Poslovni odhodki so bili v letu 2020, glede na leto prej, nižji za 1%, finančni odhodki pa nižji za 25%.

Tabela 12: Struktura odhodkov primerjalno 2020 in 2019

Odhodki (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Poslovni odhodki	55.201	99,8%	55.125	99,8%	100
Finančni odhodki	103	0,2%	137	0,2%	75
Skupaj	55.304		55.262		100

Poslovni odhodki

V strukturi poslovnih odhodkov v letu 2020 največji strukturni delež predstavljajo stroški podizvajalcev (predvsem za izvajanje gradbenih del), ki znašajo 48% vseh poslovnih odhodkov, in stroškov dela v višini 27%. Sledijo stroški materiala v višini 12%, stroški storitev v višini 5%, amortizacija v višini 5% ter stroški energije (predvsem goriva za vozni park in delovne stroje) v višini 1% poslovnih odhodkov.

Drugi odhodki (oblikovanje rezervacij za odpravo napak, prevrednotovanje terjatev in preostala prevrednotovanja, usredstvena lastna režija in drugi stroški) predstavljajo 1% vseh poslovnih odhodkov.

V primerjavi z letom prej so se zaradi povečanja števila zaposlenih in dodatkov, povezanih z delovanjem v času epidemije, stroški dela povečali za 7%. Amortizacija je bila višja za 4%, stroški podizvajalcev in drugih storitev pa so bili višji za 1%. Zaradi omejitev, ki so veljale v času koronavirusa, zaradi česar smo se usmerili bolj na izvajanje gradbenih del, kjer ni bilo stika s tretjimi osebami, montažnih del (predvsem pri strankah) pa je bilo v tem času manj, zato so bili stroški materiala nižji za 18%, stroški energije (kjer večino stroška predstavljajo pogonska goriva) pa nižji za 12%. Drugi odhodki iz poslovanja so bili višji za 145%.

Tabela 13: Struktura poslovnih odhodkov primerjalno 2020 in 2019

Poslovni odhodki (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Stroški Materiala	6.832	12%	8.348	15%	82
Stroški energije	512	1%	579	1%	88
Stroški drugih storitev	2.836	5%	2.816	5%	101
Stroški storitev podizvajalcev	26.263	48%	26.072	47%	101
Stroški dela	15.178	27%	14.189	26%	107
Amortizacija	3.019	5%	2.892	5%	104
Drugi odhodki	560	1%	229	0%	245
Skupaj	55.201		55.125		100

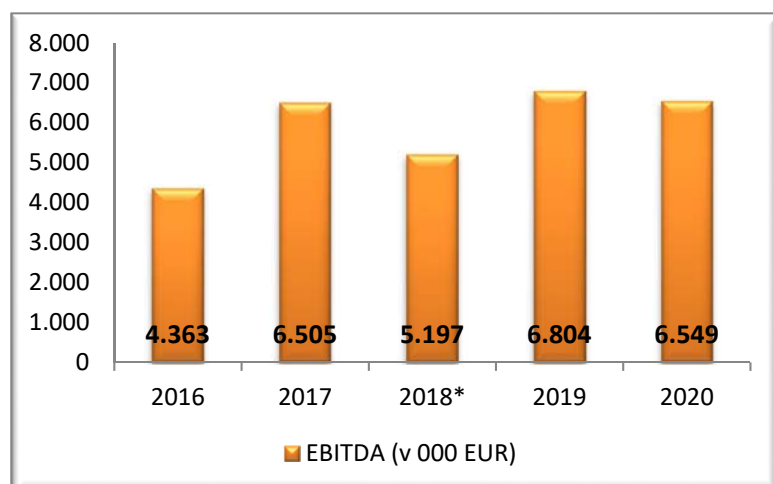
4.4.3. Prosti denarni tok iz poslovanja (EBITDA)

Približek prostega denarnega toka iz poslovanja (EBITDA) za leto 2020 znaša 6.549 tisoč EUR in je za 4% nižji od leta prej. V obdobju 2016 – 2020 znaša povprečen dosežen EBITDA 5.884 tisoč EUR.

Tabela 14: EBITDA primerjalno 2020 in 2019

	2020	2019	Indeks 2020/2019
EBITDA (v 000 EUR)	6.549	6.804	96

Slika 7: Dosežen EBITDA v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

*Vrednost EBITDA za leto 2018 je bila preračunana glede na nove računovodske standarde MRSP, ki smo jih začeli uporabljati s 1.1.2019

4.4.4. Naložbe

V letu 2020 smo nadaljevali z rednim posodabljanjem voznega parka in drugih osnovnih sredstev, z namenom ohranjanja visokega nivoja storitev, ki jih zagotavljamo na področjih svojega delovanja. Za redne naložbe smo namenili 1.553 tisoč EUR, kar je za 7% več kot leto prej, medtem ko smo v obdobju zadnjih petih let zanje v povprečju namenili 1.602 tisoč EUR. V razvoj širokopasovnih omrežij v letu 2020 nismo investirali. Leta 2019 smo z začetkom veljavnosti novega Mednarodnega računovodskega standarda MSRP16 (Najemi) začeli spremljati tudi naložbe v sredstva v najemu, ki so v letu 2020 znašale 33 tisoč EUR.

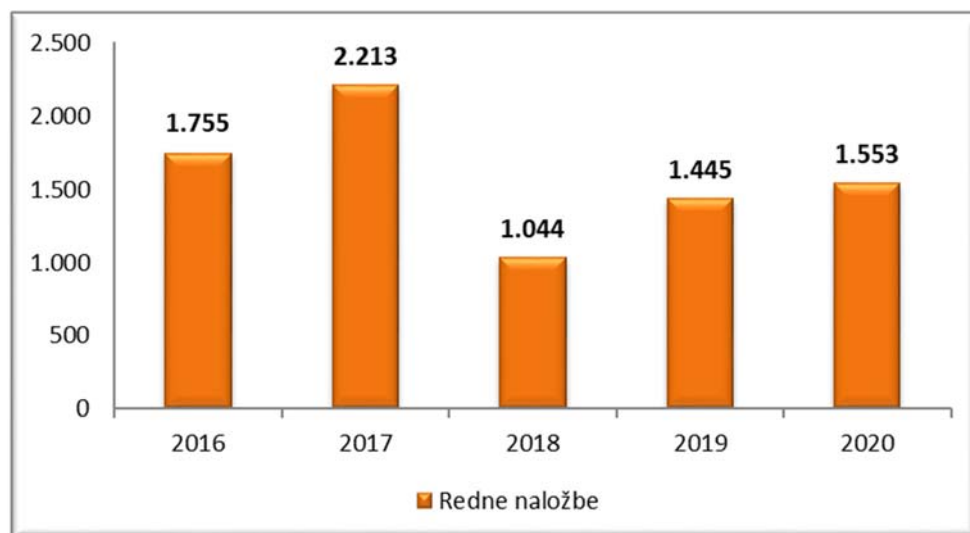
Tabela 15: Naložbe (CAPEX) primerjalno 2020 in 2019, povprečje 2016-2020

CAPEX (v 000 EUR)	2020	2019	Indeks 2020/2019	Povprečno 2016-2020
Redne naložbe	1.553	1.445	107	1.602
Naložbe v razvoj širokopasovnih omrežij	0	0	-	
Sredstva v najemu	33	208	16	
Skupaj	1.586	1.653	96	

Tabela 16: Naložbe/CAPEX v obdobju 2016 – 2020

CAPEX (v 000 EUR)	2016	2017	2018	2019	2020
Redne naložbe	1.755	2.213	1.044	1.445	1.553
Naložbe v razvoj širokopasovnih omrežij	89	62	460	0	0
Sredstva v najemu	-	-	-	208	33
Skupaj	1.844	2.275	1.504	1.653	1.586

Slika 8: Redne naložbe iz poslovanja v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

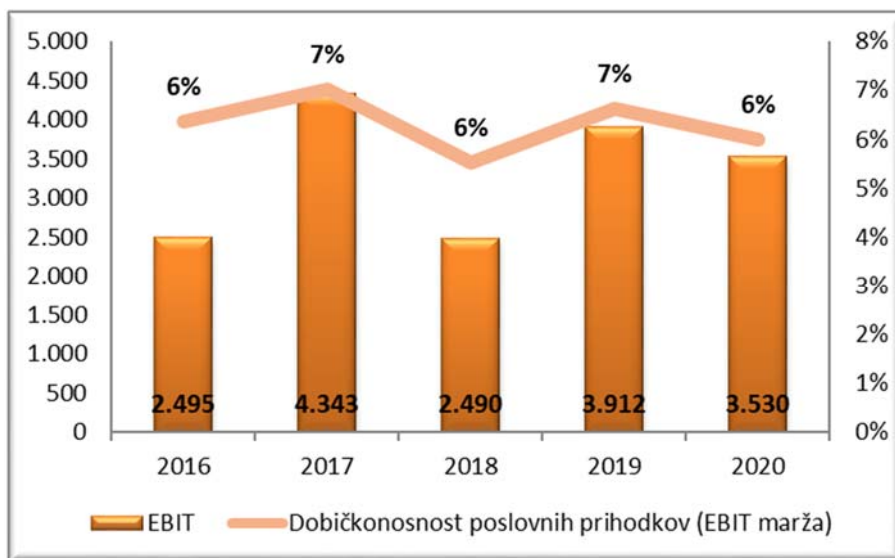
4.4.5. Dobiček iz poslovanja (EBIT) in dobičkonosnost poslovnih prihodkov

Dobiček iz poslovanja pred finančnim izidom in davki (EBIT) za leto 2020 znaša 3.530 tisoč EUR in je za 10% nižji od dobička iz poslovanja v preteklem letu.

Tabela 17: EBIT, EBIT marža primerjalno 2020 in 2019

EBIT in EBIT marža	2020	2019	Indeks 2020/2019
EBIT (v 000 EUR)	3.530	3.912	90
Dobičkonosnost poslovnih prihodkov (EBIT marža)	6,0%	6,6%	91

Slika 9: Gibanje in dobičkonosnost EBIT v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

4.4.6. Sredstva

Sredstva

Obseg sredstev družbe GVO je konec leta 2020 znašal 50.159 tisoč EUR in je za 1% nižji kot leto prej. Dolgoročna sredstva so se v primerjavi z letom prej znižala za 5% in so bila ob koncu leta 2020 vredna 29.085 tisoč EUR. Kratkoročna sredstva, katerih vrednost se je v primerjavi z letom prej povečala za 5%, pa so bila vredna 21.074 tisoč EUR. Dolgoročna sredstva tako predstavljajo 58% bilančne vsote, kratkoročna sredstva pa 42% bilančne vsote.

Tabela 18: Struktura sredstev primerjalno 2020 in 2019

Sredstva (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Kratkoročna sredstva	21.074	42%	20.138	40%	105
Dolgoročna sredstva	29.085	58%	30.494	60%	95
Skupaj	50.159		50.632		99

Slika 10: Gibanje sredstev v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

Dolgoročna sredstva

Med dolgoročnimi sredstvi predstavljajo največji del neopredmetena osnovna sredstva (47%), sledijo finančne naložbe v odvisna podjetja (27%), opredmetena osnovna sredstva (15%) ter sredstva v najemu (7%). Ostala dolgoročna sredstva predstavljajo 5% strukturni delež vseh dolgoročnih sredstev.

V neopredmetenih osnovnih sredstvih daleč največji strukturni delež predstavljajo pravice iz naslova upravljanja širokopasovnih omrežij, ki jih je GVO v obliki javno-zasebnega partnerstva v največji meri zgradil v letih 2009 – 2012. Njihova vrednost se je zaradi amortizacije odprtih širokopasovnih omrežij znižala za 8% v primerjavi z letom prej.

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev se je v primerjavi z letom prej povečala za 8%, finančne naložbe v odvisna podjetja so ostale nespremenjene, sredstva v najemu po MSRP 16 (Najemi) so nižja za 21%, ostala dolgoročna sredstva pa so višja za 5%.

Skupna vrednost dolgoročnih sredstev je na dan 31.12.2020 znašala 29.085 tisoč EUR, kar je za 5% manj kot leto prej.

Tabela 19: Struktura dolgoročnih sredstev primerjalno 2020 in 2019

Dolgoročna sredstva (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Opredmetena OS	4.232	15%	3.933	13%	108
Neopredmetena OS	13.596	47%	14.805	49%	92
Sredstva v najemu	2.005	7%	2.549	8%	79
Finančne naložbe v odvisna podjetja	7.846	27%	7.846	26%	100
Ostalo	1.406	5%	1.361	4%	103
Skupaj	29.085		30.494		95

Kratkoročna sredstva

Kratkoročna sredstva so bila na dan 31.12.2020 vredna 21.074 tisoč EUR in so za 5% višja kot v preteklem letu. Največji strukturni delež predstavljajo kratkoročne finančne naložbe (49%), sledijo poslovne in druge terjatve ter AČR (36%), zaloge (10%) ter denar in denarni ustrezniki (5%). Ostala kratkoročna sredstva predstavljajo manj kot odstotek v strukturi kratkoročnih sredstev.

Tabela 20: Struktura kratkoročnih sredstev primerjalno 2020 in 2019

Kratkoročna sredstva (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Zaloge	2.089	10%	1.035	5%	202
Poslovne in druge terjatve in AČR	7.555	36%	8.473	42%	89
Kratkoročne finančne naložbe	10.404	49%	7.006	35%	148
Denar in denarni ustrezniki	1.006	5%	3.603	18%	28
Kratkoročna pogodbeni sredstva	21	0%	21	0%	98
Skupaj	21.074		20.138		105

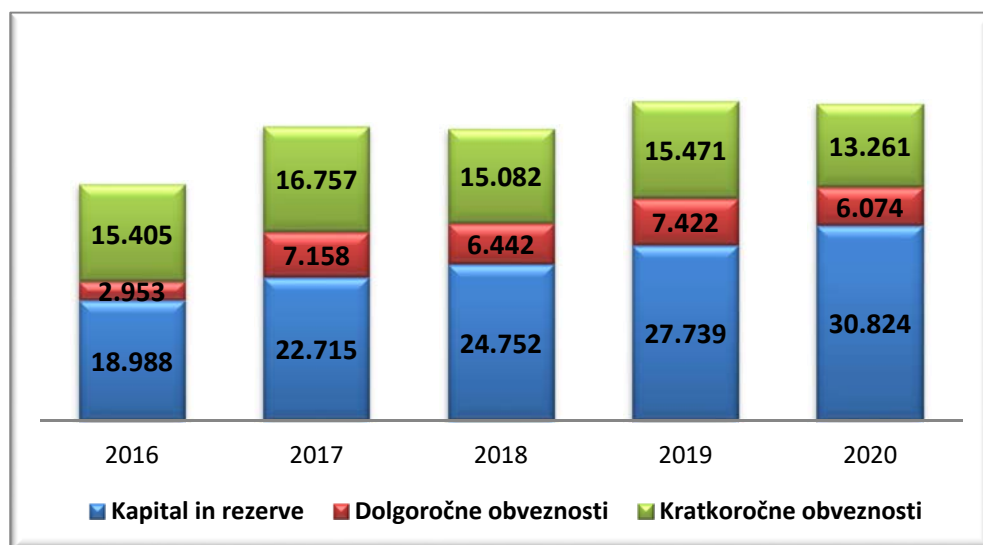
4.4.7. Kapital in obveznosti

Kapital in obveznosti družbe GVO so bili na zadnji dan leta 2020 vredni 50.159 tisoč EUR, kar je za 1% manj kot leto prej. Kapital družbe z rezervami se je v letu 2020 povečal za 11%, dolgoročne obveznosti so bile nižje za 18%, kratkoročne pa za 14%.

Tabela 21: Struktura kapitala in obveznosti do virov primerjalno 2020 in 2019

Kapital in obveznosti (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Kapital in rezerve	30.824	61%	27.739	55%	111
Dolgoročne obveznosti	6.074	12%	7.422	15%	82
Kratkoročne obveznosti	13.261	26%	15.471	31%	86
Skupaj	50.159		50.632		99

Slika 11: Gibanje kapitala in obveznosti v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

Kapital in rezerve

Kapital družbe GVO je bil skupaj z rezervami ob koncu leta 2020 vreden 30.824 tisoč EUR in v strukturi virov sredstev predstavlja 61% delež.

Znotraj kapitala družbe največji strukturni delež (71%) predstavlja zadržani čisti poslovni izid preteklih let, ki se je v primerjavi z letom prej povečal za 17%, poslovni izid tekočega leta pa je bil nižji za 8%. Sledita osnovni kapital in rezerve, katerih višina se ni spreminjala, ter presežek iz prevrednotenja iz naslova aktuarskih primanjkljajev in presežkov, ki znižuje vrednost kapitala.

Tabela 22: Kapital in rezerve primerjalno 2020 in 2019

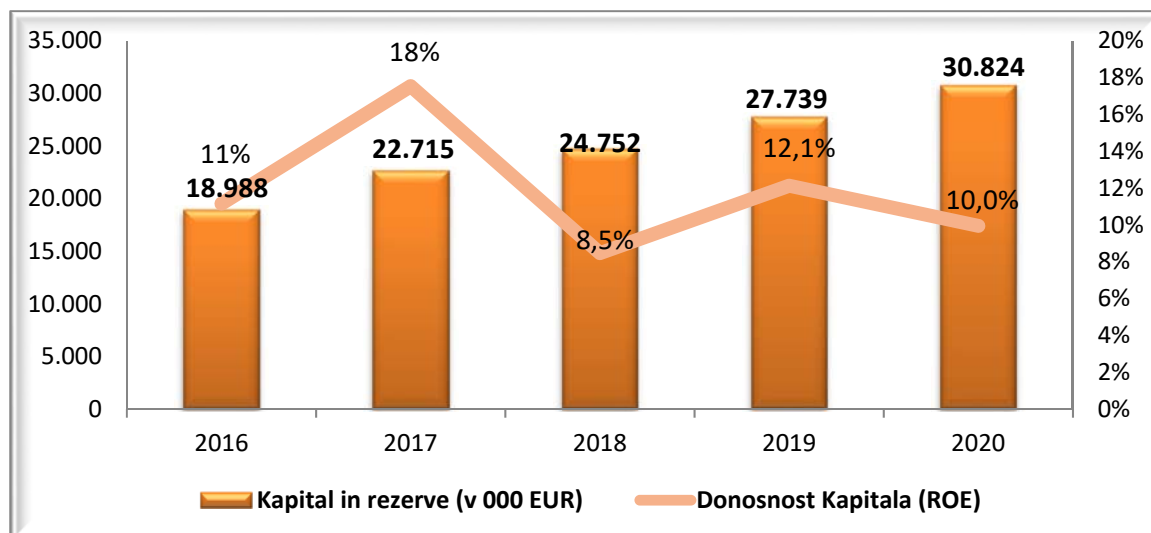
Kapital in rezerve (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Osnovni kapital	5.758	19%	5.758	21%	100
Zadržani poslovni izid preteklih let	21.735	71%	18.551	67%	117
Poslovni izid tekočega leta	2.915	9%	3.184	11%	92
Rezerve	576	2%	576	2%	100
Presežek iz prevred.aktuarskih prim	-160	-1%	-330	-1%	49
Skupaj	30.824		27.739		111

Donosnost kapitala (ROE) je v letu 2020 znašala 10% in je v primerjavi z letom 2019 nižja za 18 odstotnih točk.

Tabela 23: Kapital in ROE primerjalno 2020 in 2019

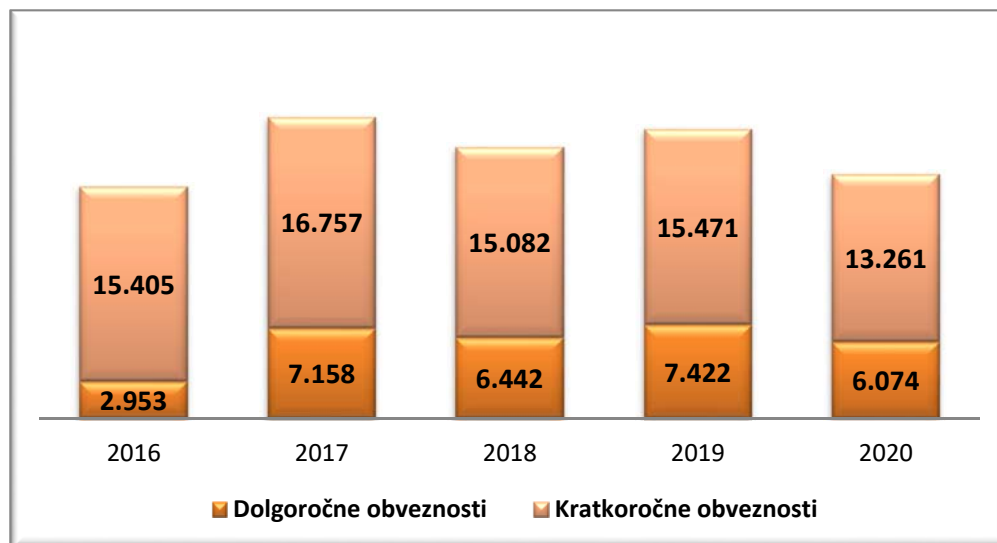
Kapital in ROE	2020	2019	Indeks 2020/2019
Kapital in rezerve (v 000 EUR)	30.824	27.739	111
Donosnost kapitala (ROE)	10%	12%	82

Slika 12: Gibanje kapitala in kazalnika ROE v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

Dolgoročne in kratkoročne obveznosti

Obseg dolgoročnih obveznosti se je na zadnji dan leta 2020 v primerjavi z letom prej nekoliko povečal, medtem ko se je obseg kratkoročnih obveznosti opazno znižal.

Slika 13: Gibanje dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

Dolgoročne obveznosti v višini 6.074 tisoč EUR na dan 31.12.2020 so sestavljene iz oblikovanih rezervacij za odpravo napak v garancijski dobi (strukturni delež 64%), obveznosti za sredstva v najemu (strukturni delež 25%) ter drugih dolgoročnih obveznosti (11%). V primerjavi z letom prej se je vrednost oblikovanih rezervacij znižala za 17%, medtem ko so se obveznosti za sredstva v najemu znižale za 24%, druge dolgoročne obveznosti pa za 7%. Dolgoročnih posojil GVO na zadnji dan v letu 2020 ni imel, saj je v letu 2019 predčasno poravnal posojilo matične družbe.

Tabela 24: Dolgoročne obveznosti primerjalno 2020 in 2019

Dolgoročne obveznosti (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Dolgoročna posojila in krediti	0	0%	0	0%	-
Obveznosti za sredstva v najemu	1.540	25%	2.036	27%	76
Rezervacije	3.862	64%	4.666	63%	83
Druge dolgoročne obveznosti	672	11%	720	10%	93
Skupaj	6.074		7.422		82

Kratkoročne obveznosti so ob koncu leta 2020 znašale 13.261 tisoč EUR, kar je za 24% manj kot leto prej. Od tega predstavljajo poslovne in druge obveznosti strukturni delež 75%, vnaprej vračunani stroški in prihodki 21%, kratkoročne finančne obveznosti iz naslova najemov (MSRP 16) 4%, medtem ko vse preostale kratkoročne obveznosti predstavljajo manj kot odstotek vseh kratkoročnih obveznosti.

Tabela 25: Kratkoročne obveznosti primerjalno 2020 in 2019

Kratkoročne obveznosti (v 000 EUR)	2020		2019		Indeks 2020/2019
Kratkoročne finančne obveznosti	584	4%	669	4%	87
Poslovne in druge obveznosti	9.918	75%	13.051	84%	76
Obveznost za davek od dobička	35	0%	320	2%	11
Kratkoročne pogodbene obveznosti	0	0%	302	0%	0
Kratkoročno odloženi prihodki	2	0%	2	0%	88
Vnaprej vračunani stroški in prihodki	2.722	21%	1.127	7%	242
Skupaj	13.261		15.471		86

4.5. Nekateri ključni kazalniki poslovanja

Ključni kazalniki poslovanja so glede na vsebino razdeljeni v posamezne vsebinsko zaključene skupine. Iz množice kazalnikov, ki so na razpolago in se danes uporabljajo, smo izbrali tiste, ki so po našem mnenju glede na dejavnost in specifiko poslovanja GVO najpomembnejši. Pri vsakem kazalniku, kjer je smiselno, je podan tudi način izračuna.

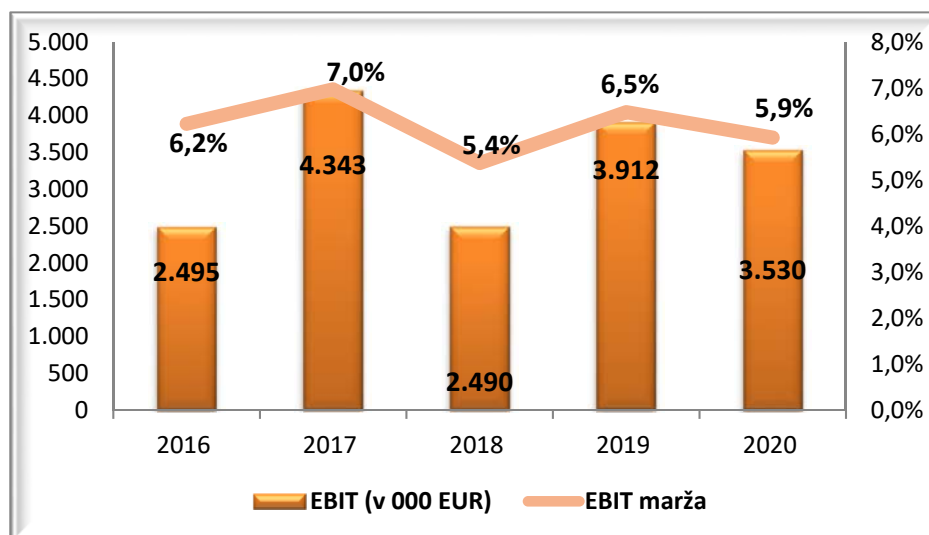
V okviru kazalnikov finančnega stanja kazalniki kratkoročne likvidnosti niso podani, saj se na osnovi vrednosti teh koeficientov na stanje zadnjega dne v letu ne da odločati. Uporabnejši je izračun in spremljanje kratkoročnih koeficientov likvidnosti glede na mesečne vrednosti bilance stanja.

EBIT marža; tudi čisti donos prodaje. Kazalnik izkazuje, koliko EUR dobička iz poslovanja ustvari podjetje na 100 EUR prihodkov. Na vrednost kazalnika vpliva vsaka sprememba prihodkov tako navzgor (novi trgi, novi kupci, nove storitve) kot navzdol (znižanje cen, izguba trga, izguba kupcev).

Kazalnik je izračunan kot poslovni izid poslovnega dela (EBIT) / poslovni prihodki.

V letu 2020 je EBIT marža znašala 5,9% in je za 0,6 odstotne točke nižja od leta prej.

Slika 14: Gibanje EBIT in EBIT marže v obdobju 2016 – 2020

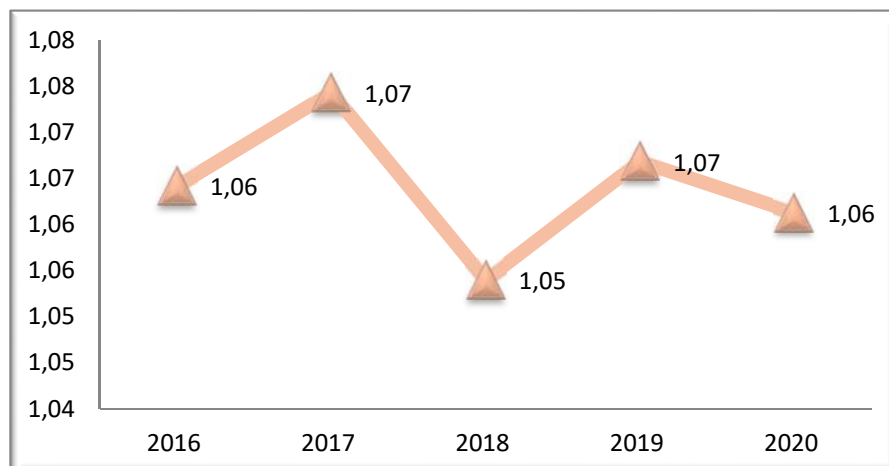

Gospodarnost (ekonomičnost) poslovanja; kazalnik prikazuje razmerje med prihodki in odhodki. Odraža doseganje cilja, kako z minimalnimi stroški opraviti dejavnost v potrebnem obsegu. Vrednostno kazalnik izkazuje, koliko EUR prihodkov je podjetje ustvarilo na 100 EUR odhodkov. Izračunamo ga kot razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki.

Kazalnik je izračunan kot celotni prihodki / celotni odhodki.

Vrednost kazalnika gospodarnosti v letu 2020 znaša 1,07, kar pomeni, da je GVO na 100 EUR odhodkov ustvaril 107 EUR prihodkov. Kazalnik je v opazovanem obdobju ves čas višji od 1.

Slika 15: Gibanje kazalnika gospodarnosti v obdobju 2016 – 2020

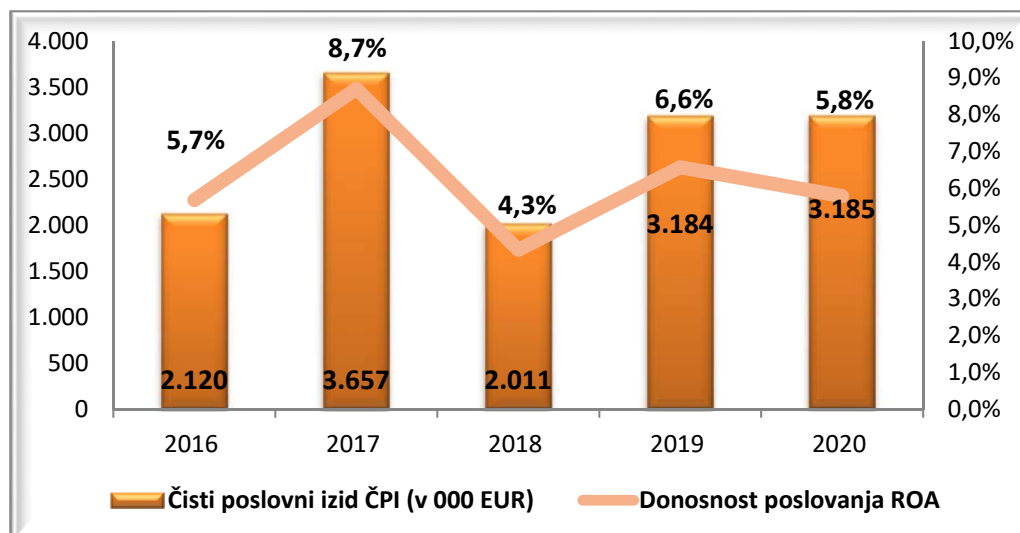

Donosnost poslovanja (ROA); Kazalnik kaže, kako uspešno je bilo poslovanje pri upravljanju sredstev. Kaže, koliko čistega dobička oziroma čiste izgube je gospodarska družba ugotovila na vsakih 100 evrov obstoječih sredstev, ne glede na to, kako so financirana. Gospodarska družba posluje uspešneje, če je vrednost tega kazalnika višja. Čista donosnost sredstev je zmnožek dveh drugih kazalnikov, izraženih v obliki razmerja, čiste dobičkonosnosti prihodkov ter proizvodnosti sredstev. Večja kot je vrednost obeh kazalnikov, večja je vrednost kazalnika čiste donosnosti sredstev.

Kazalnik je izračunan kot čisti dobiček / sredstva.

V letu 2020 je vrednost ROA znašala 5,8% in je bila za 0,8 odstotne točke nižja od leta prej. Vrednost ROA pomeni, da je imel GVO v letu 2020 na 100 EUR obstoječih sredstev 5,8 EUR čistega dobička.

Slika 16: Gibanje kazalnika donosnosti poslovanja ROA in ČPI v obdobju 2016 – 2020

Donosnost kapitala (ROE); Čista donosnost kapitala je s stališča lastnikov gospodarske družbe najpomembnejši in eden najpogostejše uporabljenih kazalnikov poslovne uspešnosti. Kazalnik pojasnjuje, kako uspešno upravlja poslovanje s premoženjem lastnikov. Pokaže, koliko čistega dobička je gospodarska družba dosegla na vsakih 100 evrov vloženega kapitala. Gospodarska družba

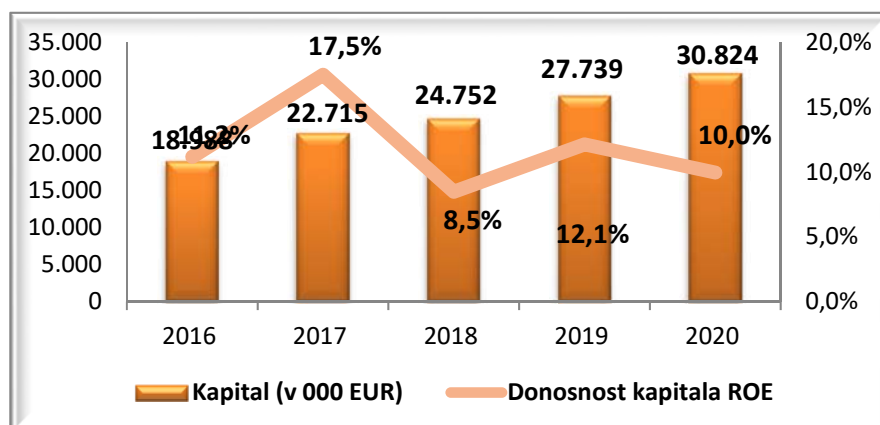
je poslovno uspešnejša, če je vrednost tega kazalnika čim višja (pozitivna). Vendar pa višja vrednost kazalnika lahko pomeni tudi večje tveganje na račun velikega zadolževanja gospodarske družbe. Čista donosnost kapitala je namreč odvisna od sestave virov financiranja sredstev.

Čisto donosnost kapitala je mogoče primerjati z zahtevano donosnostjo kapitala: lastniki za svojo udeležbo pri financiranju gospodarske družbe zahtevajo določen donos, v odvisnosti od tveganja. Če poslovanje ne zmore zagotavljati zahtevanega donosa, potem ne uresničuje cilja lastnikov. Gospodarske družbe s precej podobno donosnostjo kapitala le-to dosegajo na različne načine. Donosnost kapitala je namreč zmnožek treh kazalnikov - dobičkovnosti prihodkov, obračanja vseh sredstev ter razmerja med sredstvi in kapitalom, ki izraža finančno tveganje.

Kazalnik je izračunan kot čisti poslovni izid tekočega leta / kapital.

V letu 2020 je donosnost kapitala ROE znašala 10,0% in je za 2,1 odstotne točke nižja od leta prej.

Slika 17: Gibanje kapitala in donosnosti kapitala ROE v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR in %)

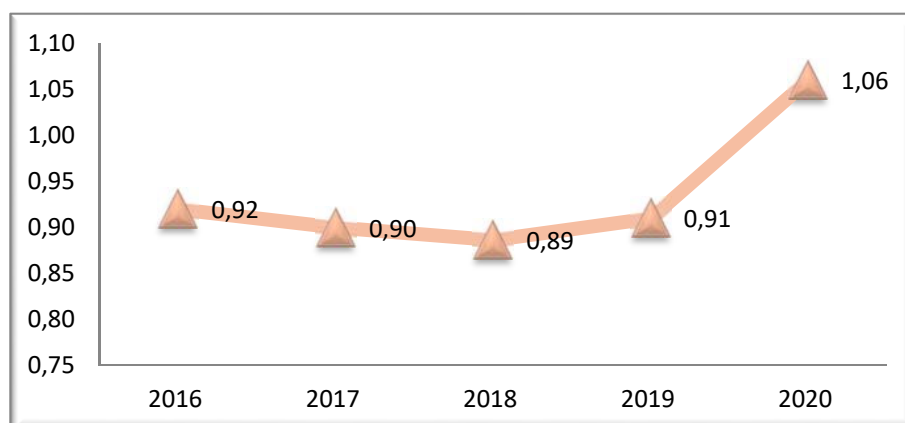

Koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev je kazalnik dolgoročne likvidnosti, ki kaže, kolikšen del dolgoročnih sredstev ima podjetje pokritih z lastnim kapitalom.

Kazalnik je izračunan kot kapital / dolgoročna sredstva.

Dolgoročna sredstva družbe GVO so bila na dan 31.12.2020 v celoti (106%) pokrita z lastnim kapitalom, kar je zaradi povečanja dolgoročnih sredstev za 15 odstotnih točk več kot leto prej.

Slika 18: Gibanje kazalnika kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev v obdobju 2016 – 2020

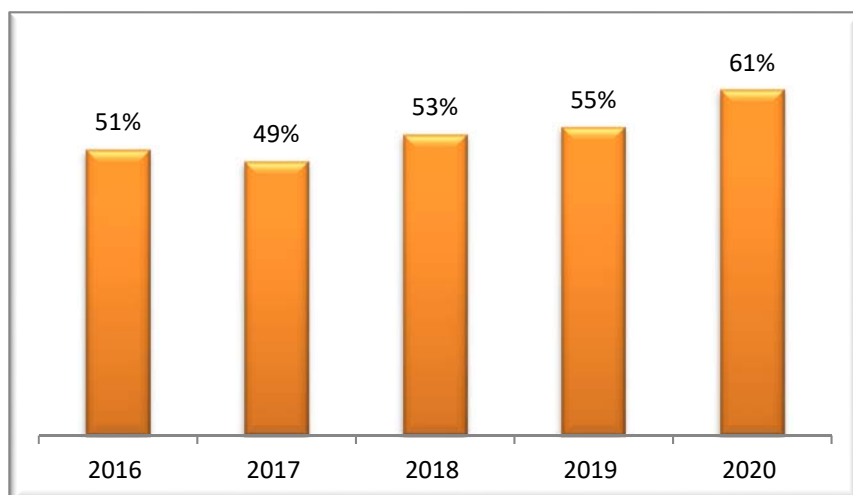

Finančna samostojnost je kazalnik, ki izkazuje, koliko odstotkov sredstev je financiranih z lastnim kapitalom. Višji, kot je ta odstotek, višja je finančna samostojnost podjetja.

Kazalnik je izračunan kot kapital / pasiva.

V letu 2020 je imela družba GVO 61% sredstev financiranih z lastnim kapitalom, kar je v primerjavi z letom prej za 6 odstotnih točk več.

Slika 19: Gibanje kazalnika finančne samostojnosti v obdobju 2016 – 2020

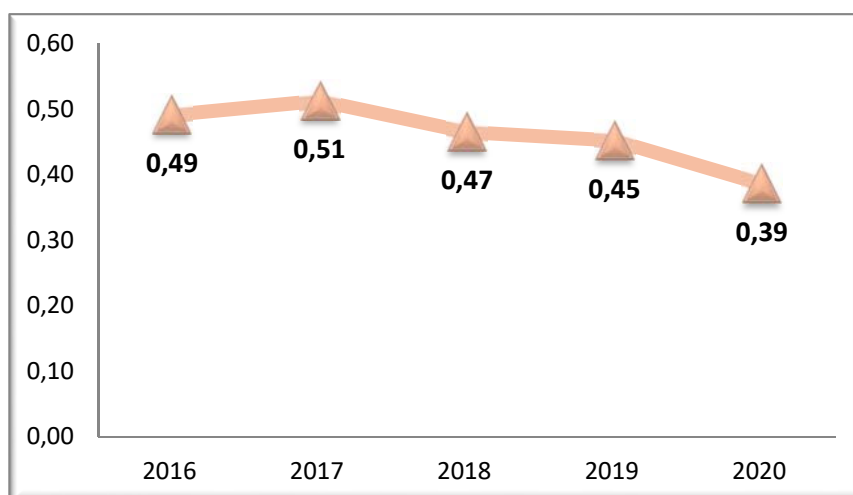

Zadolženost je kazalnik, komplementaren kazalniku finančne samostojnosti. Kazalnik namreč kaže, koliko sredstev je financiranih s tujimi viri, za kreditno sposobnost pa je pomembno, da je čim nižji.

Kazalnik je izračunan kot obveznosti / sredstva.

Na dan 31.12.2020 je imela družba GVO le še 39% sredstev financiranih s tujimi viri, kar je za 6 odstotnih točk manj od leta prej.

Slika 20: Gibanje kazalnika zadolženosti v obdobju 2016 – 2020

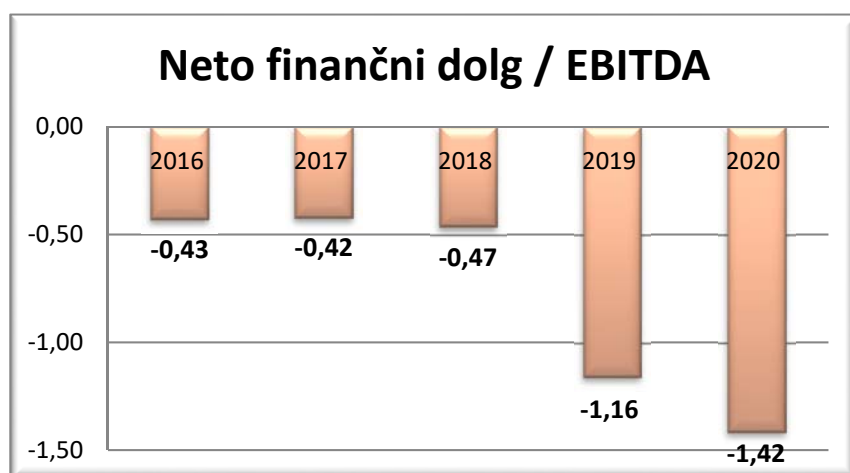

Neto finančni dolg / EBITDA; Kazalnik neto finančni dolg z EBITDA izkazuje, v koliko letih bi podjetje poplačalo celoten neto finančni dolg z ustvarjenim kosmatim denarnim tokom. Ta kazalnik je eden ključnih pri presoji bankirjev o sposobnosti podjetja poravnati svoje finančne obveznosti. Priporočena najvišja vrednost se giblje med 3 in 5 ter je odvisna od panoge, v kateri podjetje deluje, ter drugih specifičnih dejavnikov.

Neto finančni dolg je izračunan kot dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti – kratkoročne finančne naložbe – denar in denarni ustrezniki.

Kazalnik neto finančni dolg z EBITDA se je v letu 2020 znova znižal in je že peto leto zapored negativen. To pomeni, da je imela družba na zadnji dan leta 2020 dovolj likvidnih sredstev, da bi lahko takoj poplačala celoten finančni dolg, kar nakazuje na visoko kreditno sposobnost družbe. Ob tem velja izpostaviti tudi, da v celotnem opazovanem obdobju neto finančni dolg ni presegel trikratnika EBITDA.

Slika 21: Gibanje kazalnika Neto finančni dolg / EBITDA v obdobju 2016 – 2020

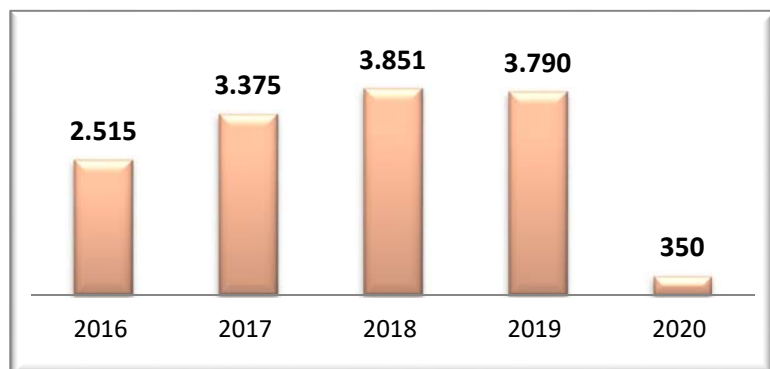

Neto upnik ali neto dolžnik; V primeru, da je vrednost kazalnika pozitivna, je podjetje neto dolžnik. To pomeni, da so dolgoročna sredstva financirana s tujimi viri (dobavitelji, banka, država, zaposleni). V primeru, da je vrednost kazalnika negativna, pa je podjetje neto upnik in financira svoje kupce. Vsekakor je bolje, če je podjetje neto dolžnik, ob pogoju, da je cena (obresti) takšnega financiranja ugodna.

Kazalnik je izračunan kot dolgoročna sredstva + zaloge – kapital.

Družba GVO je bila v letu 2020 neto dolžnik.

Slika 22: Gibanje kazalnika finančno posredniškega položaja v obdobju 2016 – 2020 (v 000 EUR)

5. PRODAJA IN NABAVA

5.1. Naročniki

Največji naročnik GVO v letu 2020 je bila matična družba Telekom Slovenije, d.d., sledijo večja storitvena in gradbena podjetja, telekomunikacijski operaterji, organi javne uprave ter številna komunalna, nepremičninska in projektantska podjetja.

Naročila za izvedbo dela za druge zunanje naročnike so se nanašala na novogradnje, zaščite in predstavitev TK vodov, za potrebe gradnje prometne in druge infrastrukture, kakor tudi na dela ob novogradnjah raznih poslovnih, stanovanjskih in gospodarsko obrtnih objektih oz. conah. Naročila so se nanašala tudi na elektroinstalacijska dela, projektiranje, zakoličbe in geodetske storitve.

5.2. Dobavitelji

Največji domači dobavitelj je Telekom Slovenije, d.d. s storitvami poslovne podpore, storitvami najema poslovnih in skladiščnih prostorov, telekomunikacijskimi storitvami in dobavljenim materialom iz lastnih zalog. Sledijo podizvajalci gradbenih del in ostali kooperanti, dobavitelji energentov ter dobavitelji materialov, ki jih GVO vgrajuje pri izvajanju storitev.

6. PROJEKTI JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA

Uspešno poslovanje in finančna stabilnost nam omogočata ustrezne pogoje, zajetno znanje in izkušnje pa zaupanje v projekte javno-zasebnega partnerstva. Odprti smo za nove poslovne priložnosti in pripravljeni vanje vlagati svoje znanje, izkušnje in kapital.

Trenutno smo aktivno udeleženi v več projektih javno-zasebnega partnerstva, ki jih sofinancirata Evropska Unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija iz proračuna. Gre za projekte gradnje in upravljanja odprtih širokopasovnih omrežij na (pretežno ruralnih) območjih, kjer zaradi redke poseljenosti ni komercialnega interesa za gradnjo tovrstnih omrežij. V teh projektih nastopamo kot zasebni partner in sofinancer, kot izvajalec gradnje in nazadnje tudi kot upravljavalec in vzdrževalec omrežja, ki vsem zainteresiranim ponudnikom omogoča ponujanje širokopasovnih storitev (širokopasovni dostop do svetovnega spleta, IP televizija in IP telefonija) pod enakimi pogoji.

Odprta širokopasovna omrežja v Mislinjski in Dravski dolini ter v občinah Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi upravljamo in vzdržujemo od leta 2011, odprta širokopasovna omrežja na območju občin Mokronog-Trebelno, Mirna, Mirna Peč, Trebnje, Šentrupert, Žužemberk, Sevnica in Slovenske Konjice pa od leta 2013 dalje. Od leta 2018 upravljamo in vzdržujemo tudi odprto širokopasovno omrežje v občini Pivka ter v naselju Železniki.

Odprta širokopasovna omrežja v upravljanju GVO, d.o.o. so na dan 31.12.2020 omogočala širokopasovni dostop skupaj skoraj 20.000 končnim uporabnikom (gospodinjstvom, poslovnim in drugim uporabnikom).

7. UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Celovito obvladovanje tveganj pripomore k obvladovanju procesov in pomaga voditi podjetje v pravi smeri, kar poveča verjetnost doseganja boljših rezultatov podjetja ter omeji verjetnost ustvarjanja izgub.

Tveganje za Skupino Telekom Slovenije in s tem tudi za družbo GVO predstavlja morebitno negotovost dogodka, ki lahko pozitivno ali negativno vpliva na doseganje ciljev, in je po svoji naravi vgrajeno v vse poslovne procese in odločitve. Sistem upravljanja tveganj v skupini celovito ureja Politika obvladovanja tveganj, ki je zavezujoča za vse družbe v skupini. Vsebuje osnovne smernice za obvladovanje tveganj, vključno s pristojnostmi in odgovornostmi.

Tveganja ocenjujemo po sprejeti metodologiji, kjer je stopnja tveganja izračunana kot zmnožek med verjetnostjo za uresničitev tveganja in njegovim vplivom (posledico). Merila za ocenjevanje posledic uresničitve dogodka so finančni učinki in občutljivost področja, pri čemer ocenjujemo predvsem vpliv na zadovoljstvo uporabnikov in potencialno zmanjšanje ugleda družbe.

7.1. Tveganja delovanja

Tveganja s področja ravnanja z okoljem smo zmanjšali z uvedbo standarda ISO 14001:2015 ter jasnimi navodili zaposlenim v zvezi s poslovnimi procesi.

Tveganje nepravočasnega potrjevanja faktur in situacij naših naročnikov predstavlja zmerno tveganje. Da bi se tem tveganjem čim bolj izognili, se zavarujemo že v fazi priprave pogodbe ter s skrbnostjo pri pripravi dokumentacije v fazi izstavljanja računov in mesečnih situacij.

Tveganje nedoseganja rokov se povečuje z rastjo obsega poslovanja. To tveganje obvladujemo z ustrezno organizacijo dela in optimizacijo procesov ter dodatnim zaposlovanjem in angažiranjem podizvajalcev za enostavna (gradbena) dela.

Tveganje neustreznega organiziranja poslovnega procesa ocenjujemo kot zmerno. Velik napor vlagamo v poenotenje in optimizacijo procesov v vseh centrih gradnje in uveljavljanje najboljše prakse. Predvsem v preteklem letu smo veliko investirali tudi v posodabljanje osnovnih sredstev (vozila, instrumentov in orodij), z namenom, da bi zagotovili čim bolj nemoteno izvajanje poslovnih procesov.

7.2. Tržna tveganja

Družba je s svojim poslovanjem zelo povezana z matično družbo, Telekom Slovenije d.d., zato se tveganja, ki jim je izpostavljena matična družba, prenašajo tudi na GVO, d.o.o..

S povečanjem aktivnosti družbe na trgu se povečujejo tveganja, vezana na poslovanje poslovnih partnerjev, po drugi strani pa se zmanjšujejo tveganja, ki so posledica odvisnosti od matične družbe.

Na trgu se krepi konkurenca, ki v časih pomanjkanja večjih investicijskih projektov agresivno nastopa zlasti na javnih razpisih.

Tovrstna tveganja obvladujemo s pridobivanjem večletnih projektov in projektov, ki na dolgi rok zagotavljajo stabilne prihodke in denarne tokove.

7.3. Finančna tveganja

Finančna tveganja, med katera uvrščamo likvidnostno tveganje, kreditno tveganje, obrestno tveganje, valutno tveganje, tveganje neustreznega zavarovanja plačil oz. nezavarovanja terjatev in tveganje neusklajenih plačilnih pogojev, smo v letu 2020 uspešno obvladovali. S temi tveganji v okviru storitev poslovne podpore upravlja organizacijska enota Finance in računovodstvo Telekoma Slovenije, v sodelovanju z Enoto komercialne in marketinga GVO. Glede na lastniška razmerja in s tem povezanim

načinom financiranja, obrestnega tveganja ni oziroma je minimalno. Prav tako glede na trge, na katerih pretežno delujemo, ni prisotno valutno tveganje.

7.3.1 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje, ki izhaja iz terjatev do kupcev in kratkoročnih finančnih naložb, je nizko, saj ima v strukturi terjatev iz poslovanja največji delež Telekom Slovenije, d.d., ki je hkrati tudi naš lastnik in pri katerem je tveganje neplačila minimalno. Tveganje terjatev do kupcev na trgu je odvisno od obsega prihodkov na trgu, obvladujemo pa ga z ustreznimi instrumenti zavarovanja dogovorjenih plačil glede na boniteto kupcev (npr. bančne garancije, menice, avansna plačila ipd.).

V družbi oblikujemo popravek vrednosti kratkoročnih terjatev po kriteriju starosti posamezne terjatve (od 50 do 100 %), za tiste terjatve, ki postanejo predmet prisilne poravnave ali stečaja pa je poslovna praksa takojšen 100% odpis, ne glede na starost ali višino. Kreditno tveganje obvladujemo z aktivnimi procesi izterjave.

7.3.2 Plačilnosposobnostno tveganje

Eno od glavnih ciljev finančne poslovne funkcije je zagotavljanje likvidnosti, ki je odvisna od učinkovitosti ravnanja s finančnimi sredstvi in dinamike investiranja. Plačilno sposobnost za družbo uravnavamo v GVO v sodelovanju z organizacijsko enoto Finance in računovodstvo Telekoma Slovenije, s pomočjo usklajevanja likvidnostne strukture sredstev in virov sredstev. Vsebinski nadzor in spremljava likvidnosti ter odločanje o posameznih aktivnostih je na strani GVO.

7.4. Ključna tveganja

Kot ključno tveganje ocenjujemo tveganje operativne izvedbe in kakovosti izvedenih projektov, ki se z rastjo obsega poslovanja povečuje. Obvladujemo ga s prenosom enostavnih del na podizvajalce, z zaposlitvijo dodatnih delavcev za čas izvedbe večjih projektov in uvajanjem novih delavcev za delo na projektih, z nakupom ustrezne opreme za dodatne ekipe in nadomeščanjem izrabljenih osnovnih sredstev, prilagajanjem organizacije dela in internih procesov ter pripravo projektnih planov.

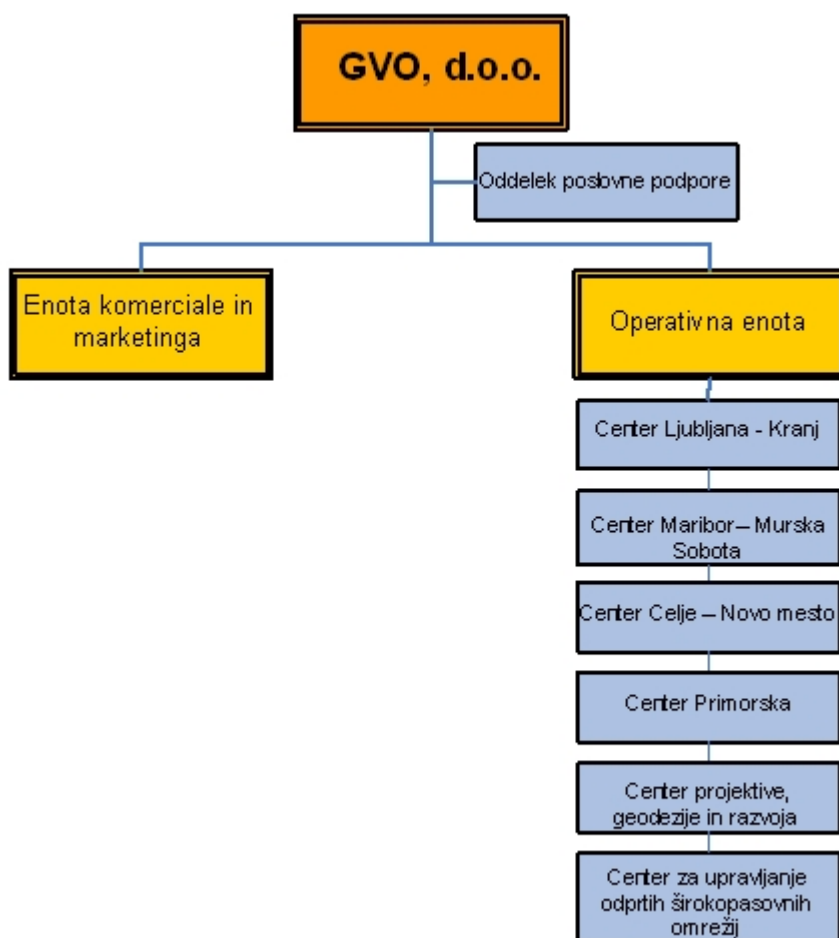
V letu 2020 smo še vedno zaznavali tudi tveganje rasti cen gradbenih storitev, vendar to ni bilo več tako izrazito kot leto prej. Tveganje smo uspešno obvladovali s prizadevanjem ohranitve obstoječega nivoja cen oziroma prevelitvijo morebitnih rasti cen na investitorje.

8. ORGANIZIRANOST IN ZAPOSLENI

8.1. Organiziranost

Organizacijska struktura družbe GVO je tri nivojska in je funkcijsko organizirana. Takšna organiziranost nam omogoča jasno razmejitev pristojnosti in odgovornosti na vseh hierarhičnih ravneh, medtem ko nam projektni pristop na nižjih ravneh omogoča visoko stopnjo odzivnosti in prilagodljivosti potrebam naročnikov.

Slika 23: Organizacijska struktura družbe GVO v letu 2020

Družba GVO je organizacijsko sestavljena iz Enote komercialne in marketinga, Operativne enote in Oddelka poslovne podpore, ki je umeščen kot štabna služba.

Enota Komercialne in marketinga se nahaja na sedežu družbe, na Cigaletovi 10 v Ljubljani. Ključne aktivnosti, ki jih ta enota izvaja, so pridobivanje poslov in prodaja storitev v Skupini Telekom Slovenije in neposredno na domačem in tujem trgu, vodenje postopkov izbora podizvajalcev in dobaviteljev, vključno s pripravo pogodbenne dokumentacije, raziskovanje in poročanje o tržni poziciji GVO, d.o.o. in konkurence, marketinška podpora pri uvajanju novih storitev in skrb za celostno podobo družbe.

Operativna enota gradnje je organizacijsko razdeljena na šest centrov, ki so lokacijsko razporejeni na 12 lokacij po celotnem ozemlju Slovenije, s čimer je omogočena hitra odzivnost na zahteve kupcev,

kot tudi bližina lokalnim skupnostim. Ključne aktivnosti, ki jih ta enota izvaja, so projektiranje, izvajanje projektov gradnje telekomunikacijskih omrežij, redno in kurativno vzdrževanje ter odprava napak na telekomunikacijskih omrežjih, in izdelava izvršilne tehnične dokumentacije v skladu z zahtevami kupcev. Z namenom učinkovitejšega upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij smo v letu 2018 ustanovili Center za upravljanje odprtih širokopasovnih omrežij, ki deluje decentralizirano po vseh območjih Slovenije, kjer GVO upravlja in vzdržuje odprta širokopasovna omrežja. Razvoj in projektiranje sta centralizirana v Celju, kjer je projektivni biro, geodetske storitve pa zagotavljamo na lokacijah, kjer se nahajajo posamezni centri gradnje, saj je narava dela tesno vpeta v celovite procese, ki potekajo na posameznih lokacijah.

Oddelek poslovne podpore je centraliziran na sedežu družbe in delno na izpostavi v Mariboru. Skrbi za strateško in finančno načrtovanje, kontroling, poročanje vodstvu in organom lastnika, odnose z javnostmi, izvajanje nalog s področja kakovosti in okolja, izvajanje informacijske podpore in podpore pri izvajanju projektov javno-zasebnega partnerstva, poslovno korespondenco družbe ter kadrovske in splošne zadeve. S pomočjo strokovnih služb matične družbe skrbi za izvajanje celovite podpore poslovanju na področjih financ in računovodstva, kadrov, regulative in upravljanja nepremičnin.

8.2. Zaposleni

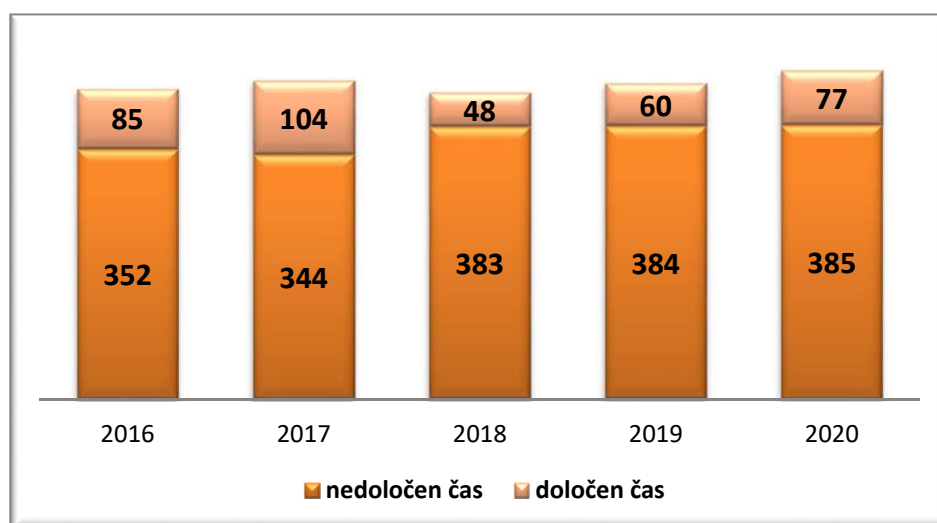
8.2.1. Število zaposlenih in vrsta delovnega razmerja

Konec leta 2020 je bilo v GVO, d.o.o. zaposlenih 462 delavcev, kar je za 18 več kot leto prej. Od tega je 385 delavcev v delovnem razmerju za nedoločen čas (83%), 60 pa v delovnem razmerju za določen čas (17%). V primerjavi z letom 2019 se je število zaposlenih za nedoločen čas povečalo za manj kot en odstotek, število zaposlenih za določen čas pa se je zaradi povečanega obsega dela povečalo za 28%.

Tabela 26: Kategorije zaposlenih primerjalno 2020 in 2019

Kategorije zaposlenih	2020		2019		Indeks 2020/2019
nedoločen čas	385	83%	384	86%	100
določen čas	77	17%	60	14%	128
Vsi zaposleni	462		444		104

Slika 24: Gibanje števila zaposlenih v obdobju 2016 – 2020 po vrsti zaposlitve

Od 77 delavcev, zaposlenih za določen čas, jih je 76 zaposlenih iz razloga povečanega obsega dela, 1 pa iz razloga opravljanja mandata direktorja družbe.

8.2.2. Polni in skrajšani delovni čas in invalidi

Skupno število invalidov II. in III. kategorije na dan 31.12.2020 je 19 oziroma 4,1% vseh zaposlenih. Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov (Ur. l. RS, št. 21/08), ki velja od 1.3.2008 dalje, za dejavnost gradbeništva določa 3 % kvoto.

Družba GVO, d.o.o. je v obdobju januar – december 2020 ves čas presegala predpisano kvoto, število invalidov pa se je v primerjavi z letom 2019 znižalo za enega. Na dan 31.12.2020 je družba presegla kvoto za 5 invalidov, zato je oproščena plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter upravičena do nagrade za preseganje kvote, ki znaša 25 % minimalne plače na mesec, in sicer oboje za vsakega zaposlenega invalida nad predpisano kvoto, katerega invalidnost ni nastala zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri delodajalcu.

Tabela 27: Spremembe v strukturi invalidov primerjalno 2020 in 2019

Kategorije Invalidov	2020		2019		Indeks 2020/2019
invalidi II. kategorije	4	21%	4	20%	100
invalidi III. kategorije	15	79%	16	80%	94
Skupaj	19		20		95
Delež invalidov med vsemi zaposlenimi	4,1%		4,5%		

8.2.3. Struktura zaposlenih po spolu in starosti

V družbi predvsem zaradi narave dejavnosti še naprej prevladuje delež moških, ki znaša 91%. Njihova povprečna starost na dan 31.12.2020 je bila 40,3 leta, kar je za 0,1 leta manj kot leto prej. Delež žensk znaša 9%, njihova povprečna starost pa je bila 36,5 leta, kar je za 0,7 leta manj kot leto prej. Povprečna starost vseh zaposlenih na dan 31.12.2020 je bila 40,0 leta, kar je za 0,2 leta manj kot leto prej.

Povprečno starost zaposlenih še naprej uspešno znižujemo z nadomeščanjem upokojenih sodelavcev z mladimi, perspektivnimi kadri. V letu 2020 smo tako med drugim zaposlili tudi več delavcev, ki so svoje delovne izkušnje na GVO pridobivali že z opravljanjem dela prek študentskega servisa in so se pri tem nadpovprečno izkazali.

Tabela 28: Struktura po spolu 2020 in 2019

Število	2020		2019		Indeks 2020/2019
Moški	421	91%	410	92%	103
Ženske	41	9%	34	8%	121
Skupaj	462		444		104

Tabela 29: Povprečna starost po spolu 2020 in 2019

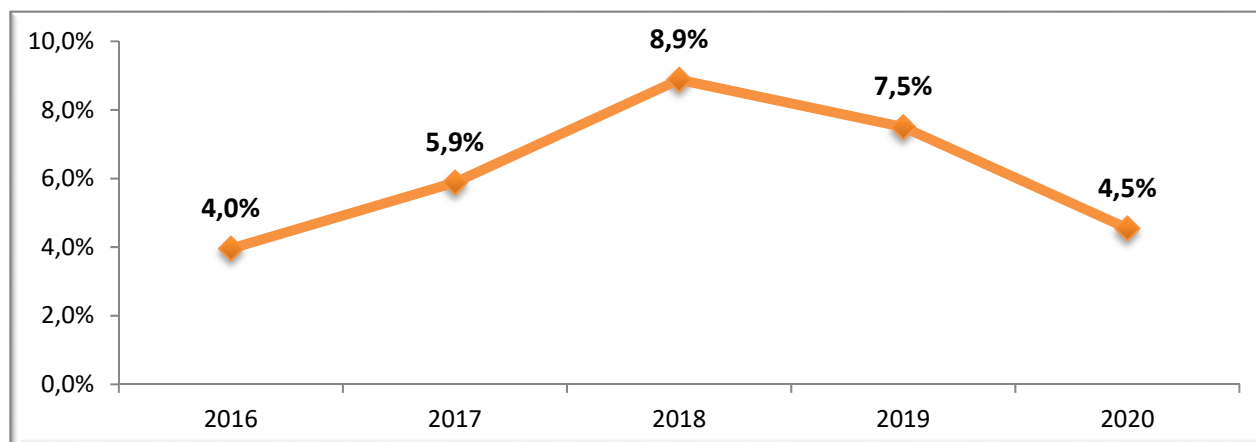
Povprečna starost	2020	2019	Indeks 2020/2019
Moški	40,3	40,4	100
Ženske	36,5	37,2	98
Skupaj	40,0	40,2	99

8.2.4. Prihodi in odhodi (fluktuacija)

V letu 2020 je z delom v GVO začelo 40 novih delavcev, zaključilo pa 22 delavcev; od tega jih je 6 odšlo iz poslovnega razloga, 12 sporazumno, enemu delavcu se je iztekla pogodba o zaposlitvi za določen čas, enemu je bila pogodba odpovedana iz razloga nesposobnosti, en delavec je preminul (izven dela), enemu delavcu pa je pogodba mirovala zaradi služenja vojaškega roka.

Fluktuacija je v letu 2020 znašala 4,5% in je bila za 3 odstotne točke nižja kot v letu 2019. Gibanje fluktuacije v obdobju zadnjih petih let je prikazano na sliki v nadaljevanju.

Slika 25: Fluktuacija v obdobju 2016 – 2020

8.2.5. Izobrazbena struktura

Iz pregleda izobrazbene strukture zaposlenih je mogoče ugotoviti, da je imelo v letu 2020 skupaj 24% delavcev doseženo VI. do VIII. stopnjo izobrazbe, 46% je imelo doseženo V. stopnjo izobrazbe, 30% delavcev pa manj kot V. stopnjo izobrazbe. Povprečna stopnja izobrazbe se je v primerjavi z letom prej znova povišala, predvsem zaradi zaposlovanja mladih strokovnjakov in odhodov nižje izobraženih kadrov.

Tabela 30: Izobrazbena struktura primerjalno 2020 in 2019

st. izob./leto	stopnja izobrazbe na dan 31.12.			
	2020		2019	
I. do IV.	137	30%	140	32%
V.	214	46%	201	45%
VI.	56	12%	53	12%
VII.	54	12%	49	11%
VIII.	1	0%	1	0%
Skupaj	462		444	

8.2.6. Letni ocenjevalni razgovori

Namen letnih ocenjevalnih razgovorov je usmeriti vse zaposlene v vnaprej določene cilje, jih osebno seznaniti s cilji podjetja, svoje enote in z individualnimi cilji, podati povratno informacijo o njihovi uspešnosti pri doseganju ciljev in kompetencah ter se z njimi pogovoriti o osebnostnem in strokovnem razvoju.

V družbi letne ocenjevalne razgovore izvajamo vsako leto, v letu 2020 pa smo zaradi tveganj in ukrepov, povezanih s koronavirusom, letne ocenjevalne razgovore izpustili in jih bomo izvedli v prihodnjem letu, ko bo situacija to omogočala.

Ocena delovne uspešnosti, ki jo ocenjujemo za vsako tromesečje, je bila v letu 2020 še naprej neposredno vezana na giblivi del plače in ima tudi posredni vpliv na napredovanje zaposlenih.

8.2.7. Spremljanje organizacijske vitalnosti

Spremljanje organizacijske vitalnosti (organizacijske klime in zadovoljstva zaposlenih) je praksa uspešnih podjetij. Pozornost je usmerjena predvsem na povezavo med tem, kako upravljamo (ravnamo) z zaposlenimi, kako se ti v organizaciji počutijo in kako zavzeti so pri svojem delu. S tem postane ključno vprašanje, kako podjetje zaposlenim omogoča, da uveljavljajo svoje znanje in ideje ter tako dosegajo uspeh pri svojem delu. To namreč vpliva tako na počutje zaposlenih kot tudi na uspešnost podjetja.

Raziskavo izvajamo enkrat vsaki dve leti, nazadnje je bila izvedena v letu 2019, naslednje merjenje pa načrtujemo v letu 2021.

8.2.8. Izobraževanje in razvoj zaposlenih

V družbi GVO trdno verjamemo, da je znanje vir napredka, zato finančna sredstva vlagamo tako v interno kot eksterno izobraževanje naših zaposlenih. Poleg strokovnih znanj zaposlenim načrtno nudimo znanja s področij varnosti in zdravja pri delu, odgovornega odnosa do okolja, vodenja, komuniciranja in drugih znanj, ki so nepogrešljiva pri delu ter zaposlenim omogočajo osebni in strokovni razvoj.

V letu 2020 smo zabeležili 1.166 udeležb na izobraževanjih in usposabljanjih, kar je za 40% več kot leto prej. V povprečju je se je vsak delavec v letu 2020 izobraževal 16 ur, kar je za 3 ure več kot leto prej. Povečanje obsega izobraževanj je posledica predvsem izvedbe izobraževanj iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti, ki jih izvajamo na dve leti, pa tudi izobraževanj in usposabljanj za nove zaposlene.

Glede na tematiko je bila večina izobraževanj in usposabljanj s področja varnosti in zdravja pri delu, vodenja, timskega dela ter informacijsko-komunikacijskih tehnologij.

Žal pa so nas razmere, povezane z epidemijo in ukrepi za preprečevanje širjenja koronavirusa prisilili, da določena izobraževanja, ki niso bila nujne narave, in team buldinge za operativne delavce prestavimo na prihodnja obdobja, ko bodo razmere to dopuščale.

Tabela 31: Ključni kazalniki na segmentu izobraževanja primerjalno 2020 in 2019

Izobraževanje	2020	2019	Indeks 2020/2019
Število zaposlenih po stanju na zadnji dan leta	462	444	104
Štev. ur izobraževanja	7.186	5.588	129
Št. ur izobraževanja na zaposlenega	16	13	124
Skupaj število izobraževanj	1.166	830	140

8.2.9. Študij ob delu

V družbi dajemo velik poudarek strokovnemu razvoju in osebni rasti najbolj perspektivnih posameznikov. V letu 2020 smo štiri delavce na različnih hierarhičnih nivojih spodbujali k osebni in strokovni rasti tako, da smo jim omogočili nadaljevanje šolanja na področjih tehničnih in drugih znanj, ki so v dolgoročnem poslovnem interesu družbe. Tem delavcem smo sofinancirali njihovo šolnino in jim omogočili plačano odsotnost v času opravljanja izpitov in drugih študijskih obveznosti.

8.2.10. Sodelovanje z izobraževalnimi zavodi in izvajanje strokovne delovne prakse

Sodelujemo s številnimi izobraževalnimi ustanovami, predvsem srednjimi in visokimi šolami. Njihovim dijakom oziroma študentom omogočamo opravljanje obvezne prakse (PUD), počitniškega in

študentskega dela. S tem krepimo in širimo naše področje razvoja in izobraževanja ter omogočamo dijakom in študentom, da že v času šolanja pridobivajo tudi strokovne izkušnje iz prakse. Najboljšim praktikantom po zaključku šolanja omogočamo tudi vstop v redno delovno razmerje.

Za različne srednje šole iz naše stroke redno izvajamo tudi vsakoletni dogodek »Dan odprtih vrat«, na katerem dijakom predstavljamo dejavnosti naše družbe ter jih s tem spodbujamo k razmisleku o opravljanju strokovne prakse pri nas in o morebitni zaposlitvi po zaključku šolanja. Ta način spoznavanja in pridobivanja mladih in perspektivnih kadrov je že prvo leto rezultiral v zaposlitvi nekaj kakovostnih sodelavcev, zato s tovrstno prakso nadaljujemo si tako prizadevamo s ciljnim izobraževalnimi ustanovami ohranjati dobre in tvorne odnose, ki so nam v obojestransko korist in zadovoljstvo. Zaradi omejitev, povezanih z epidemijo, smo Dan odprtih vrat v letu 2020 bili primorani odpovedati in ga prestaviti na kasnejše obdobje, ko bodo razmere takšen dogodek omogočale.

Obvezno delovno prakso je v letu 2020 opravilo 28 dijakov oziroma študentov, ki so spoznali delovne procese v družbi in vzpostavili dobre odnose z zaposlenimi ter si tako izboljšali zaposlitvene možnosti, saj najboljšim praktikantom kasneje omogočamo tudi zaposlitev v družbi.

8.2.11. Stroški dela

Družba GVO je dober in odgovoren delodajalec, ki nagraduje dobro opravljeno delo s konkurenčnimi plačami in dobrimi delovnimi pogoji. Vodstvo družbe se zaveda, da je pomemben del motivacije zaposlenih tudi plača oziroma giblivi del plače, ki je vezan na doseganje načrtovanih poslovnih ciljev.

Osnovna plača zaposlenega je enaka vrednosti plačnega razreda delovnega mesta, za katerega je zaposleni sklenil pogodbo o zaposlitvi, in ni odvisna od spola ali lokacije opravljanja dela.

V stroških dela predstavlja delež stroškov plač in nadomestil 64,6 %, delež stroškov za socialno in pokojninsko zavarovanje 10,9 %, delež za dodatno pokojninsko zavarovanje 2,8 %, delež regresa 5,4 % in delež ostalih stroškov dela 16,3 %.

Regres za letni dopust za leto 2020 je bil izplačan pri plači za mesec februar 2020 v višini 1.855,25 EUR, tj. v višini 100% povprečne plače v Republiki Sloveniji, in je bil zaradi nove davčne zakonodaje tudi v celoti neobdavčen.

Božičnica je bila izplačana v mesecu decembru 2020 višini 1.259,35 EUR na zaposlenega.

Primerjalno z letom 2019 so stroški dodatkov k plačam prikazani v naslednji tabeli.

Tabela 32: Stroški za dodatke primerjalno 2020 in 2019

Stroški za dodatke (v EUR)	2020	2019	Indeks 2020/2019
dodatki po kolektivni pogodbi	349.777	335.741	104
nadure	168.688	176.442	96
kvartalna stimulacija	180.298	177.025	102
13. plača	0	316.135	0
božičnica	576.782	523.736	110

8.2.12. Povprečna plača

V letu 2020 smo plače izplačevali na podlagi Kolektivne pogodbe GVO, d.o.o., ki za izhodiščno vrednost prvega plačnega razreda, od katerega so odvisne vse plače po kolektivni pogodbi, od 1.9.2019 dalje določa vrednost 599,98 EUR.

V času razglašene epidemije smo delavcem izplačevali tudi predpisan krizni dodatek ter dodatek za

delo v času epidemije, ki so ga prejeli vsi delavci za čas fizične prisotnosti na delovnem mestu (z izjemo delavcev, ki so delo opravljali od doma).

Povprečna mesečna bruto plača v družbi za leto 2020 je znašala 1.867,47 EUR, kar je za 1% več kot leto prej.

V tabeli v nadaljevanju je prikazana povprečna bruto plača v družbi, v primerjavi z letom prej in s povprečno plačo v Republiki Sloveniji. Povprečna bruto plača za GVO upošteva tudi izplačano kvartalno stimulacijo, morebitno 13. plačo, božičnico in druge dodatke po kolektivni pogodbi.

Tabela 33: Povprečna bruto plača GVO in v RS primerjalno 2020 in 2019

Povprečna bruto plača	2020	2019	Indeks 2020/2019
Povprečna bruto plača GVO (v EUR)	1.879,26	1.867,47	101
Povprečna bruto plača v RS (v EUR)*	1.841,44	1.681,55	110
Indeks GVO / RS	102	111	92
Indeks nominalne rasti GVO	100,6		
Indeks letne realne rasti GVO	101,8		
Indeks cen življenjskih potrebščin	98,9		

* podatek za povprečno plačo v RS 2020 je za obdobje januar – november 2020

8.2.13. Skrb za zaposlene, upokojece in druge skupine, ki so povezane s podjetjem

GVO svojim zaposlenim namenja posebno skrb tudi izven delovnega okolja. Naše aktivnosti so usmerjene v zadovoljstvo, zdravje in nenehen razvoj naših zaposlenih.

Za zaposlene redno organiziramo rekreativne športne aktivnosti in športna tekmovanja. Sredstva so bila namenjena za športne aktivnosti kot so najem telovadnic, tenis, badminton, bowling, fitness, dnevne in letne karte za smučanje in plavanje ter podobno, pri čemer pa je bilo veliko teh aktivnosti iz razloga državnih predpisov, povezanih z epidemijo, žal odpovedanih.

Veliko vlagamo v kakovost in zdravo življenje zaposlenih in jim omogočamo preventivne zdravstvene preglede, del zaposlenih pa vsako leto napotimo na aktivni zdravstveni oddih v zdravilišča. Žal smo bili zaradi razmer, povezanih z epidemijo, primorani aktivni zdravstveni oddih v zdraviliščih v letu 2020 odpovedati in prestaviti na kasnejše obdobje, ko ga bodo razmere omogočale.

Za delovne jubilate smo prav tako boli primorani odpovedati srečanja, smo jih pa zato obdarili s priložnostnim darilom. V primerih posebnih socialnih in zdravstvenih razmer so bile dodeljene tudi solidarnostne pomoči.

Pozornost namenjamo novorojenim družinskim članom naših zaposlenih, otroke pa smo obdarovali tudi ob božično-novoletnih praznikih in ob vstopu v prvi razred osnovne šole.

Družba podpira različna interesna društva s področij humanitarnih dejavnosti, kulture, športa in izobraževanja, v katera so včlanjeni delavci GVO in njihovi družinski člani. Na ta način utrjujemo dobre odnose z različnimi javnostmi, prispevamo k višji kakovosti življenja in razvoju posameznikov in interesnih društev, hkrati pa podpiramo naše zaposlene pri delovanju v teh društvih v svojem prostem času, kar povečuje njihovo pripadnost podjetju in spodbuja njihovo osebnostno rast.

8.2.14. Varnost in zdravje pri delu ter požarna varnost

Varnost in zdravje pri delu

V letu 2020 so opravljanje nalog varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom izvajali delno strokovni delavci Telekom Slovenije, delno pa zunanji izvajalec.

Strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu so izvajali naloge skladno z določili zakonodaje oziroma pogodbe o izvajanju storitev. Največ aktivnosti je bilo usmerjenih k izvajanju aktivnosti po Izjavi o varnosti z ocenami tveganj ter vsemi prilogami, ki pomenijo zmanjšanje nevarnosti na najmanjšo možno raven. Dodatne aktivnosti so bile pregledi delovnih ekip in delovne opreme na terenu, usposabljanja iz varnosti pri delu in požarne varnosti in ostale aktivnosti v zvezi s tehnično varnostjo.

Na usposabljanjih iz varnosti pri delu, so bili delavci posebej opozorjeni na potrebne ukrepe pri delu na višini, za področje varnosti v cestnem prometu ter na ukrepe varstva pred požarom. Na seminarjih iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti je bilo skupaj 398 delavcev. Vsi udeleženci usposabljanj so na koncu opravili preizkus znanja o poznavanju nevarnosti in predpisanih ukrepih za varno delo.

Zdravstveno varstvo

V skladu z določili Zakona o varnosti in zdravju pri delu, Pravilnika o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev ter priloge k izjavi o varnosti so bili izvedeni preventivni zdravstveni pregledi. Obdobni preventivni zdravstveni pregled je opravilo 195 delavcev, predhodni preventivni zdravstveni pregled pa 31 delavcev.

Nadaljevali smo s postopki cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu za delavce, katerih delo je povezano z gibanjem v gozdovih, medtem ko preventivnih cepljenj proti gripi, ki jih sicer redno organiziramo in izvajamo v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, v letu 2020 nismo uspeli organizirati, saj je država organizirala brezplačna cepljenja in so se imeli delavci možnost sami dogovoriti za brezplačno cepljenje (organizirana cepljenja za podjetja pa niso bila mogoča).

Osebna varovalna oprema

Nadzirali smo uporabo osebne varovalne opreme ter v vsakdanji praksi uporabljena določila o zamenjavi osebne varovalne opreme po ugotovljeni dotrajanosti.

Požarna varnost

Usposabljanje delavcev iz požarne varnosti je bilo tudi v preteklem letu sestavni del izobraževanj iz varnosti pri delu. Vsi delavci so bili seznanjeni s požarnim redom. Ob usposabljanju je bila delavcem prikazana praktična uporaba gasilnikov. V službenih vozilih so bili pregledani in servisirani vsi gasilniki.

8.2.15. Sodelovanje s sindikati in svetom delavcev

Vodstvo družbe dobro sodeluje tako s Konferenco sindikatov GVO, d.o.o. kot tudi s Svetom delavcev GVO, d.o.o.. Člane na rednih mesečnih ali kvartalnih skupnih sestankih direktor družbe redno informira o njenem poslovanju ter o ostalih aktualnostih v podjetju in poslovnem okolju.

9. SISTEM VODENJA PO STANDARDU ISO 9001 in ISO 14001

Usmeritev in temeljni cilj družbe GVO, d.o.o. je opravljanje visoko kakovostnih storitev na področju projektiranja, geodezije, gradenj in vzdrževanja telekomunikacijskih kabelskih omrežij, kar še naprej ostaja naša osnovna dejavnost, ki jo dopolnjujemo tudi z deli na elektroenergetskih omrežjih.

Zahteve in pričakovanja poslovnih partnerjev in javnosti, zakoni, predpisi, varnostna določila, kakor tudi notranja navodila, nas zavezujejo k nenehnemu zagotavljanju kakovosti, hkrati pa tudi k skrbnemu ravnanju z okoljem. Skrbimo, da bi relacije med našo družbo in poslovnimi partnerji potekale čim bolj enostavno, jasno, hitro in transparentno. Pri tem uporabljamo in nenehno nadgrajujemo sistem, ki zaposlenim pri delu omogoča čim večjo učinkovitost, zanesljivost, natančnost in ažurnost, uporabnikom in partnerjem pa zagotavlja kakovostno in hitro storitev. Nenehno razvijamo, nadgrajujemo in izboljšujemo delovne procese in postopke. Obvladujemo tveganja in iz njih izhajajoče priložnosti.

Velik poudarek dajemo tudi na uveljavljanje načel vrednot, kot so vodenje z zgledom, spoštovanje, odgovornost, komunikacija, reševanje reklamacij, reševanje težav, tolerance do napak, učinkovitost.

Politika in poslanstvo podjetja GVO, d.o.o. je v zagotavljanju celovitih in do okolja prijaznih storitev s področij projektiranja, geodezije, gradenj, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektroenergetskih omrežij. Z visoko kakovostnimi storitvami zadovoljujemo naše kupce in tako nagradujemo njihovo zvestobo, lastnikom zagotavljamo primeren donos na vloženi kapital, zaposlenim pa poklicni in osebni razvoj. Uveljavljena imamo načela vrednot, ki so skupna vsem zaposlenim.

Naša tradicionalna skrb za telekomunikacijsko omrežje se izkazuje skozi strokovno opravljanje vloge skrbnika omrežja. Politika kakovosti in ravnanja z okoljem se kaže skozi:

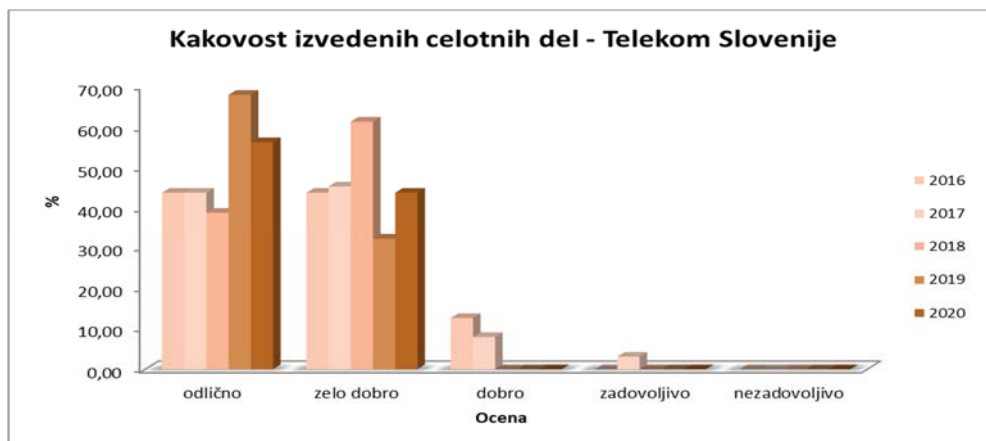
- visoko strokovno usposobljenost, ozaveščenost in motivacijo zaposlenih;
- sodobno tehnološko opremljenost;
- spoštovanje zakonodajnih zahtev, regulative in standardov;
- zmanjševanje vplivov na okolje s poudarkom na preprečevanju onesnaževanja;
- nenehno izboljševanje.

Politika kakovosti in ravnanja z okoljem je sestavni del celotne politike in poslanstva podjetja in je ključnega pomena za doseganje zastavljenih ciljev GVO. Zasnovana je dolgoročno, je odprta za spremembe, poznamo, razumemo in uresničujemo jo vsi zaposleni ter naši pogodbeni izvajalci. Naša vizija je ostati vodilni specializiran ponudnik celovitih rešitev s področij projektiranja, gradnje, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij v Sloveniji, ki del prihodka na teh ključnih segmentih ustvarja tudi na ostalih trgih Evropske Unije. Zagotavljamo tudi dostopnost politike zainteresiranim javnostim.

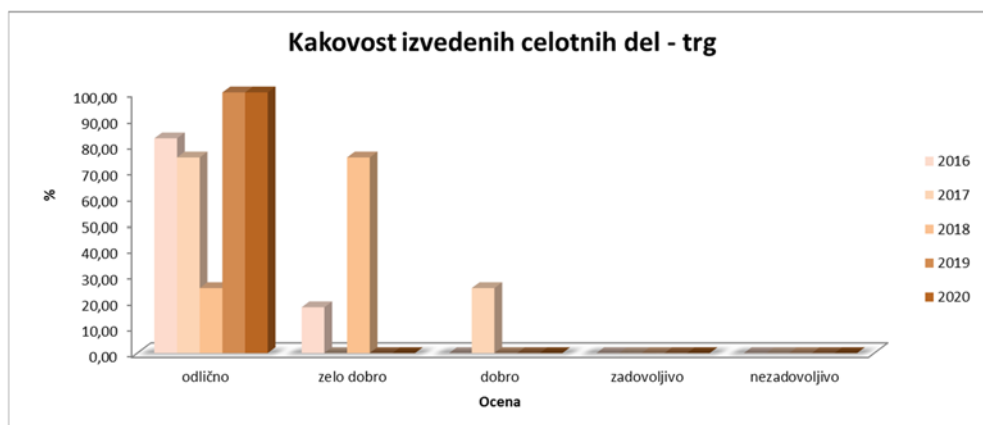
Učinkovito izvajanje, vzdrževanje in razvoj sistema vodenja skladno s standardoma ISO 9001:2015 in ISO 14001:2015 v družbi GVO, d.o.o. potrjuje tudi uspešno izvedena delna obnovitvena zunanja presoja, ki je bila s strani SIQ izvedena v mesecu novembru 2020. Presojevalci so podali niz pozitivnih ugotovitev, med katerimi so izpostavili nenehno dopolnjevanje lastnega sistema Power BI z novimi funkcionalnostmi, vstop v sistem ugotavljanja zadovoljstva odjemalcev ter uvedba sistema S.M.A.R.T., nabava novih električnih vozil in izgradnja priključkov za njihovo polnjenje, izvajanje vodstvenega pregleda dvakrat letno, dosledno planiranje, izvajanje in spremljanje ukrepov, podrobno vodenje porabe pogonskega goriva za vozila in strojni park, kar je bila ob uspešnem vzdrževanju certifikata ISO 14001:2015 osnova za oprostitev izvajanja energetskih pregledov, zavedanje zaposlenih o njihovem vplivu na okolje in potrebnem ravnanju, da vplive zmanjšajo itn.

Kakovost izvedenih storitev, ki jih izvajamo, potrjujejo tudi ocenitve, ki jih dobimo s strani naših naročnikov. Po ločeni analizi zadovoljstva za Telekom Slovenije, d.d. in ločeno za ostale storitve na trgu, je skupni delež ocenitev kakovosti izvedenih del za celoten objekt z oceno odlično in zelo dobro v letu 2020 tako na Telekomu Slovenije kot tudi na trgu ponovno dosegel 100%.

Slika 26: Kakovost izvedenih del v obdobju 2016 – 2020 (Telekom Slovenije)

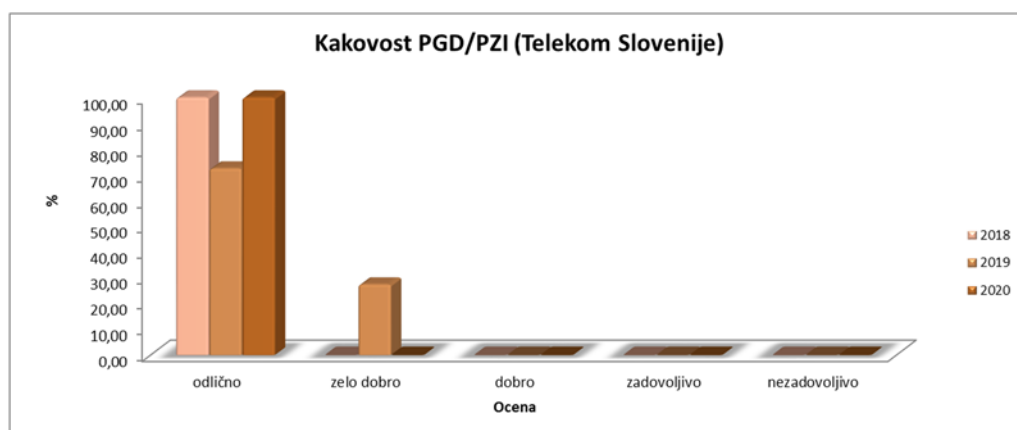

Slika 27: Kakovost izvedenih del v obdobju 2016 - 2020 (trg)

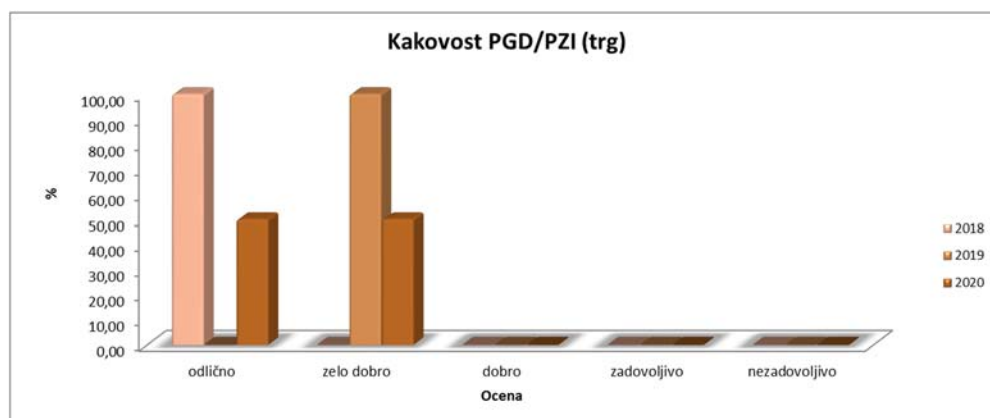

Prav tako je pri ocenitvi zadovoljstva s kakovostjo izdelane projektne dokumentacije za Telekom Slovenije kot tudi na trgu skupni delež ocenitev z oceno odlično in zelo dobro dosegel 100%.

Slika 28: Kakovost izdelane projektne dokumentacije v obdobju 2018 - 2020 za Telekom Slovenije

Slika 29: Kakovost izdelane projektne dokumentacije v obdobju 2018 - 2020 za trg

10. SKRB ZA OKOLJE

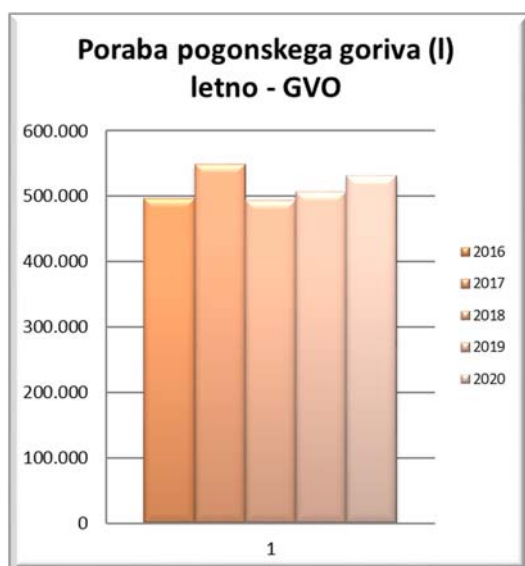
Kljub temu, da dejavnost projektiranja, geodezije, gradenj in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektroenergetskih omrežij z vidika varstva okolja ni problematična, se družba GVO, d.o.o. zaveda odgovornosti do varstva okolja.

Z lastnim znanjem smo v letu 2020 pripravili idejno zasnovo in projektno dokumentacijo ter na štirih GVO lokacijah zgradili električne polnilnice za električna vozila. V vozni park smo uvedli dve električni vozili. S širitvijo polnilnih mest in nabavo novih električnih vozil planiramo nadaljevati tudi v prihodnje, s čemer se kaže naš prispevek k trajnostnemu razvoju oziroma uresničevanju programov postavljenih okoljskih ciljev.

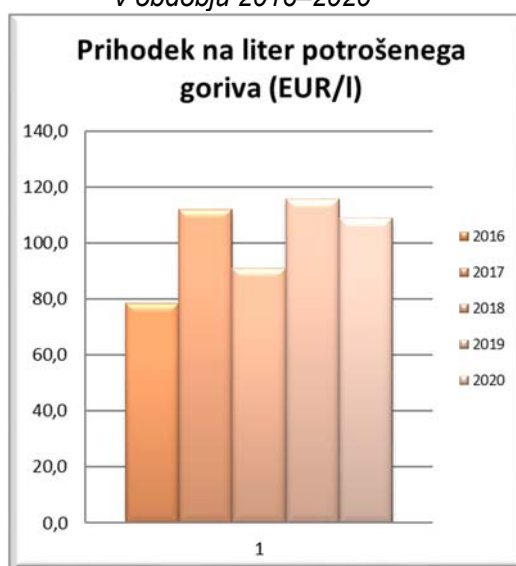
Na področju zmanjšanja porabe goriva smo nadaljevali z zamenjavo starih vozil z novimi vozili z ekološko sprejemljivimi motorji ter z dobro prakso ozaveščanja zaposlenih za varčno in varno vožnjo. Tako smo 34 sodelavcem, ki so v predhodnem letu najučinkoviteje pripomogli k zmanjševanju porabe goriva, kot tudi v njihovem odnosu do delovnih sredstev in do okolja, tradicionalno ponovno omogočili udeležbo na tečaju varne vožnje v AMZS Centru varne vožnje Vransko.

Skupna poraba goriva je bila v letu 2020 za 5% višja od predhodnega leta, kar je povezano z obsegom del (26% več goriva smo npr. porabili za delovne stroje). Strošek goriva je bil primerjalno nižji za 13%, kar je neposredno povezano z nižjo ceno goriv v letu 2020. Primerjalno je obseg prihodkov glede na porabo goriva nekoliko nižji kot predhodno leto, učinkovitost prevožene razdalje z 1 l goriva se je prav tako za malenkost zmanjšala.

Slika 30: Poraba goriva v obdobju 2016-2020

Slika 31: Prihodek na liter potrošenega goriva v obdobju 2016-2020

Slika 32: Prevoženi kilometri z 1 l goriva v obdobju 2016–2020

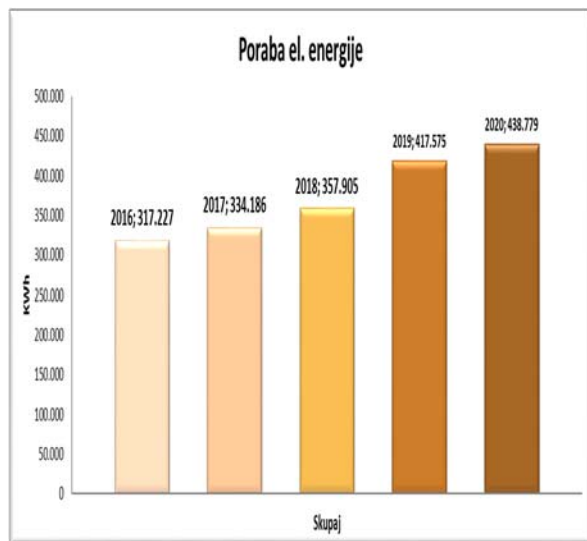

Na področju rabe električne energije v funkcijskih lokacijah na omrežju OŠO skrbimo, da so klimatske naprave ustrezno vzdrževane in nastavljene na predpisane režime delovanja. Vzpostavljen imamo tudi daljinski nadzor funkcijskih lokacij, s čemer imamo možnost za učinkovitejše ukrepanje ob morebitnih izpadih električne energije, vzpostavljen je tudi nadzor nad vstopi v prostore, temperaturo in požarno ogroženostjo objekta. S tem smo zmanjšali tveganja temperaturne preobremenitve aktivne opreme oz. požarov ter tudi zmanjšali tveganja s področja brezprekinitvenega delovanja.

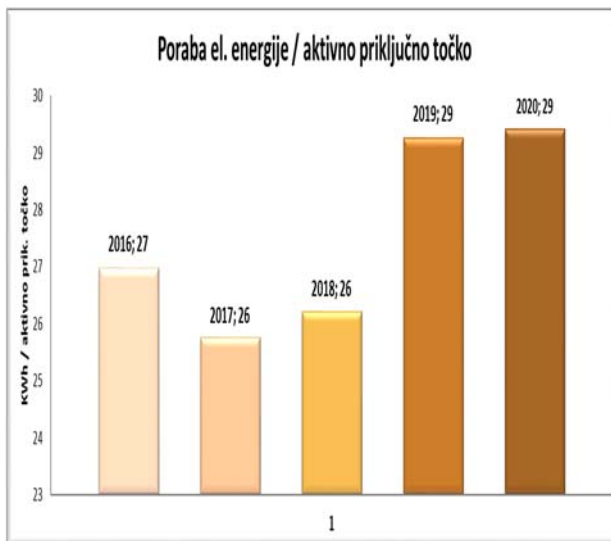
V letu 2020 smo kumulativno zabeležili 5% porast porabe električne energije v primerjavi z letom 2019 (skupaj s poračuni pavšalnih obračunov). Povečanje porabe električne energije delno lahko pripišemo razširitvi aktivne opreme operaterjev, nekaj je tudi vpliva ob aktivnejšem delovanju klimatskih naprav v poletnih mesecih.

Če primerjamo kazalnik porabe električne energije glede na aktivne priključne točke, vidimo, da je bila rast aktivnih priključnih točk v letu 2020 dovolj velika, da je kazalnik ne glede na absolutno povečanje porabe električne energije ostal na 29 kWh na priključno točko.

Slika 33: Skupna poraba električne energije za potrebe delovanja funkcijskih lokacij v obdobju 2016 – 2020

Slika 34: Poraba električne energije na aktivno priključno točko v obdobju 2016 – 2020

V družbi GVO, d.o.o. smo z vzpostavljenim lastnim sistemom ravnanja z okoljem posredno in neposredno vpeti tudi v sistem ravnanja z okoljem v Telekomu Slovenije, d.d.. Z intenzivnim medsebojnim sodelovanjem se dopolnjujemo oz. spoštujemo zahteve, ki jih postavlja Telekom Slovenije, d.d., tako na področju ločenega zbiranja odpadkov, kakor tudi na področju učinkovite rabe električne energije, učinkovite rabe energije za ogrevanje, porabe pitne vode, itd. Na področju ravnanja z odpadki skrbimo, da so vsi odpadki oddani v sklopu ločenega zbiranja odpadkov Telekoma Slovenije, d.d. ali neposredno pooblaščenim odjemalcem. Z vsemi dobavitelji oz. izvajalci, s katerimi sklenemo pogodbo, v pogodbi posebej opredelimo zahteve za celovito obvladovanje ravnanja z okoljem.

11. POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

V začetku leta 2021 se je v Sloveniji nadaljevala epidemija zaradi koronavirusa, s tem pa tudi določene omejitve na nivoju države oz. posameznih regij. Kljub epidemiji pa smo dela, ob upoštevanju vseh preventivnih ukrepov, ki smo jih sprejeli v preteklem letu, izvajali nemoteno in v skladu z zastavljenim poslovnim načrtom. Razmeram smo se tako že toliko prilagodili, da sama epidemija na poslovanje ni imela opaznega vpliva, prav tako ne na likvidnost družbe.

Določen del zaposlenih, kjer delovni procesi to omogočajo, je tako nadaljevalo z delom od doma tudi v začetku leta 2021, medtem ko so ekipe terenskih delavcev nadaljevale svoje delo na terenu, s strogim spoštovanjem ukrepov za preprečevanje širjenja koronavirusa.

Dogodkov po datumu bilance stanja 31.12.2020, za katere bi bila potrebna prilagoditev računovodskih izkazov za leto 2020, ni bilo.

12. IZJAVA O UPRAVLJANJU

Družba GVO, d.o.o. (v nadaljevanju: družba GVO) Izjavo o upravljanju podaja v skladu s petim odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah ter s priporočili Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države.

Izjava o upravljanju je sestavni del Letnega poročila GVO, d.o.o. za leto 2020. Nanaša se na obdobje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020. Izjava je dostopna v elektronski obliki, in sicer najmanj pet let od njene objave na spletnih straneh družbe www.gvo.si.

V poslovnem letu 2020 je vodenje in upravljanje družbe GVO temeljilo na veljavni zakonodaji, priporočilih Slovenskega državnega holdinga, d. d., dobri praksi, javno objavljeni Politiki upravljanja družbe Telekom Slovenije, d.d., Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije in internih aktih družbe.

Pojasnila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah

Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja:

- Skupina Telekom Slovenije in družba GVO upravljata tveganja in izvajata postopke notranjih kontrol na vseh ravneh. Sistem upravljanja tveganj zagotavlja prepoznavanje in oceno pomembnih tveganj, opredelitev ukrepov za obvladovanje tveganj ter poročanje o tveganjih. Sistem notranjih kontrol daje primerno zagotovilo o doseganju ciljev in obvladovanju ključnih tveganj. Za vzpostavitev delovanja sistema notranjih kontrol so odgovorni vodstvo matične družbe in vodstva družb v skupini. Notranje kontrole so vgrajene v poslovne procese in sisteme. Cilji delovanja notranjih kontrol so zagotavljanje skladnosti delovanja z zakonodajo in drugimi predpisi, s standardi, pogodbami in z internimi akti družbe, zagotavljanje zanesljivih in neoporečnih računovodskih in izvajalnih informacij, varovanje premoženja, doseganje učinkovitosti in uspešnosti poslovanja ter doseganje zastavljenih strateških ciljev. Nadzor nad delovanjem notranjih kontrol se izvaja z vodstvenim nadzorom, z notranjimi revizijskimi pregledi, z zunanjo revizijo računovodskih izkazov ter z drugimi neodvisnimi presojami (ISO in druge).
- Omejitve glasovalnih pravic:
Omejitev ni.
- Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in spremembah akta o ustanovitvi:
Uprava družbe je enočlanska. Direktorja družbe GVO imenuje in razrešuje ustanovitelj v skladu z zakonskimi pristojnostmi, akta o ustanovitvi in določbami Statuta družbe Telekom Slovenije, d.d., po katerih uprava s soglasjem nadzornega sveta imenuje poslovodje, člane nadzornih svetov in člane upravnih odborov odvisnih družb.
Družba GVO nima posebnih pravil o spremembah akta o ustanovitvi. Morebitne spremembe akta o ustanovitvi se izvajajo skladno z zakonom in samim aktom.
- Podatki o delovanju skupščine družbe in njenih ključnih pristojnostih ter opis pravic delničarjev in načina njihovega uveljavljanja:

Skupščina:

Pristojnosti in delovanje skupščine z enim družbenikom opredeljujeta Zakon o gospodarskih družbah-1 in akt o ustanovitvi družbe.

Ustanovitelj/družbenik:

Edini ustanovitelj samostojno odloča o vseh vprašanih upravljanja družbe, za katere je pristojen po zakonu, predvsem pa o:

- spremembah in dopolnitvah akta o ustanovitvi,
 - temeljnih poslovne in razvojne politike družbe, poslovnem načrtu in programu razvoja družbe,
 - povečanju ali znižanju osnovnega kapitala,
 - ustanovitvah odvisnih družb ter kapitalskih in stvarnih vlaganj v druge subjekte,
 - nabavi, prodaji ali obremenitvah nepremičnin,
 - najemu posojil,
 - pristopu novih družbenikov in vsakem razpolaganju s poslovnim deležem,
 - postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca,
 - letni bilanci stanja, izkaza uspeha in razdelitvi dobička,
 - drugih zadevah, če tako določa zakon ali akt o ustanovitvi.
- Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij:
- Uprava ima enega člana – direktorja. Imenuje ga ustanovitelj. Mandat direktorja je štiri leta, z možnostjo ponovne izvolitve. V času trajanja mandata lahko ustanovitelj odpokliče direktorja.
 - Direktor vodi posle družbe v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Za izpolnjevanje te naloge sprejema potrebne okoliščine in ukrepe. Direktor je pristojen za vse zadeve, ki niso v pristojnosti ustanovitelja, zlasti pa:
 - o predlaga temelje poslovne in razvojne politike družbe, poslovni načrt in program razvoja družbe ustanovitelju,
 - o sprejema splošne akte družbe,
 - o odloča o pravicah in obveznostih delavcev, v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo,
 - o poroča ustanovitelju o rezultatih poslovanja družbe,
 - o izvaja druge naloge, določene z aktom o ustanovitvi in zakonom.
 - Direktor mora imeti soglasje ustanovitelja za sklepanje pravnih poslov, ki za družbo predstavljajo obveznost in ne pomenijo pridobivanja prihodkov, katerih vrednost je nad 500.000 EUR z DDV. Statutarna ali druga omejitev nima pravnega učinka proti tretjim osebam.

Družba GVO spoštuje Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, ki ga je v maju 2017 sprejel Slovenski državni holding, d. d., ter Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga iz maja 2017 (objavljena na spletnih straneh www.sdh.si) prek določil Pravilnika korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije, ki zavezuje vse družbe v Skupini Telekom Slovenije in je objavljen na spletnih straneh matične družbe www.telekom.si.

Družba GVO poleg svojih internih aktov spoštuje in uporablja tudi Etični kodeks Skupine Telekom Slovenije z dne 1. 2. 2017, ki je dostopen na spletnih straneh matične družbe www.telekom.si.

V skladu z usmeritvami družbe Telekom Slovenije družba GVO načrtno izvaja aktivnosti na področju korporativne integritete, s čimer zagotavlja skladnost svojega poslovanja z zakonodajo, predpisi in internimi akti. Družba GVO na področju skladnosti poslovanja aktivnosti izvaja predvsem na naslednjih področjih:

- preprečevanje korupcije in navzkrižja interesov,
- konkurenčno pravo,
- varovanje podatkov.

Sistem upravljanja skladnosti poslovanja vključuje vzpostavitev organov za izvajanje funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja, sprejem, izvajanje in vzdrževanje aktov s področja skladnosti poslovanja in integritete ter opredelitev aktivnosti izvajanja funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja

Pri izvajanju navedenih kodeksov in priporočil v letu 2020 v družbi GVO večjih odstopanj ni bilo, v nadaljevanju pa družba GVO pojasnjuje odstopanja od posameznih priporočil.

Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Okvir upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Politika upravljanja - tč. 3.2:

Upravljanje družbe GVO temelji na zakonskih določilih, priporočilih iz kodeksov ter poslovne prakse vodenja, upravljanja in internih aktov. Politika upravljanja družbe Telekom Slovenije iz leta 2011, posodobljena 22. 2. 2017, kot lasten kodeks upravljanja matične družbe ter Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije predstavljata podlago za delovanje na tem področju.

Položaj družb s kapitalsko naložbo države

Javne obveznosti in naloge - tč. 5.1.2:

Družba GVO nima javnih obveznosti in nalog.

Neekonomski cilji - tč. 5.1.3:

Družba GVO nima neekonomskih ciljev.

Uprava oziroma posloводство

Prejemki članov uprave – tč. 8.3:

Edini ustanovitelj pri določanju prejemkov članov uprave spoštuje Zakon o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 21/10 in 8/11).

Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga

Triletno poslovno načrtovanje družbe/skupine – tč. 1:

Družba GVO delno odstopa od priporočila, saj letne in strateške poslovne načrte obravnava kot poslovno skrivnost. Njihovo razkritje bi negativno vplivalo na konkurenčni položaj družbe in Skupine Telekom Slovenije. Povzetek Strateškega poslovnega načrta Skupine Telekom Slovenije je javno objavljen na sistemu SEOnet Ljubljanske borze, d. d..

Periodično poročanje o poslovanju družbe/skupine – tč. 2:

Družba GVO delno odstopa od priporočila; o poslovanju družbe in skupine poroča skladno z veljavno zakonodajo, ki zavezuje matično družbo kot javno delniško družbo.

Transparentnost postopkov sklepanja poslov, ki zadeva izdatke družbe (naročilo blaga in storitev, donatorstvo in sponzorstvo) – tč. 3.6:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Družba v skladu s poslovnimi interesi ter zaradi varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi lahko škodilo konkurenčnemu položaju družbe ali družbi povzročilo škodo, na svoji spletni strani ne objavlja podatkov o izbranem ponudniku (naročilo blaga in storitev), vrstah poslov in vrednosti sklenjenega posla. Na svojih spletnih straneh (www.gvo.si) skladno z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja, redno objavlja informacije javnega značaja, ki se nanašajo na donatorske, sponzorske, svetovalne in druge avtorske ali intelektualne storitve.

Optimizacija stroškov dela v letu 2020

Javna objava podatka o nameravanih izplačilih – tč. 4.3:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Podatke o stroških dela razkriva v letnih poročilih.

Javna objava podatka o realizaciji plačil – tč. 4.4:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Podatke o stroških dela razkriva v letnih poročilih.

Javna objava besedila veljavnih kolektivnih pogodb za družbo in skupino ter dogovorov s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo – tč. 4.5:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Zavezujoče kolektivne pogodbe oz. dogovore s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo, niso javno objavljene, saj za objavo nima soglasja predstavnikov delavcev.

Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb/skupine:

Družba GVO odstopa od priporočila, ker ne uporablja nobenega modela za preverjanje odličnosti.

Družba GVO bo tudi v prihodnje izpopolnjevala sistem korporativnega upravljanja v sodelovanju z matično družbo in drugimi družbami v Skupini Telekom Slovenije.

Ljubljana, 23.4.2021

Podpis:

Borut Radi
direktor

13. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA

Poslovodstvo potrjuje računovodske izkaze družbe GVO d.o.o. za leto, končano na dan 31. decembra 2020.

Poslovodstvo potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2020.

Poslovodstvo je odgovorno tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela Evropska unija.

Davčne oblasti lahko kadarkoli v roku 5 let po poteku leta, v katerem je bilo potrebno davek odmeriti, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov ter dajatev. Poslovodstvo družbe ni seznanjeno z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Ljubljana, 23.4.2021

Podpis:

Borut Radi
Direktor

II. RAČUNOVODSKO POROČILO

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE

1.1. Izkaz poslovnega izida družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2020

v tisoč EUR	Pojasnilo	2020	2019
Čisti prihodki od prodaje	3.1	57.975	58.750
Drugi prihodki od poslovanja	3.2	755	288
Stroški materiala in energije	3.3	-7.345	-8.927
Stroški storitev	3.4	-29.098	-28.888
Stroški dela	3.5	-15.178	-14.189
Amortizacija	3.9, 3.10, 3.11	-3.019	-2.892
Drugi odhodki poslovanja	3.6	-560	-230
Skupaj odhodki poslovanja		-55.200	-55.126
Dobiček iz poslovanja		3.530	3.912
Finančni prihodki	3.7	17	10
Finančni odhodki	3.7	-103	-137
Dobiček pred obdavčitvijo		3.444	3.785
Davek iz dobička	3.8	-548	-616
Odložen davek	3.8	19	15
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta		2.915	3.184

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.2. Izkaz drugega vseobsegajočega poslovnega donosa za obdobje, ki se je končalo na 31.12.2020 in 31.12.2019

v tisoč EUR	Pojasnilo	2020	2019
Čisti dobiček poslovnega leta	3.20	2.915	3.184
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida:		0	0
Sprememba rezerve - aktuarski primanjkljaji in presežki	3.20	170	-197
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta po davkih		170	-197
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		3.085	2.987

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.3. Bilanca stanja družbe GVO, d.o.o. na dan 31.12.2020

v tisoč EUR	Pojasnilo	31.12.2020	31.12.2019
DOLGOROČNA SREDSTVA		29.085	30.494
Neopredmetena sredstva	3.9	13.596	14.805
Opredmetena osnovna sredstva	3.10	4.232	3.933
Sredstva v najemu (pravica do uporabe – ROU)	3.11	2.005	2.549
Naložbe v odvisne družbe	3.12	7.846	7.846
Druge finančne naložbe	3.13	910	885
Odložene terjatve za davek	3.14	496	476
KRA TKOROČNA SREDSTVA		21.074	20.138
Zaloge	3.15	2.089	1.035
Poslovne in druge terjatve	3.16	7.496	8.334
Kratkoročna pogodben a sredstva	3.17	21	21
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	3.18	58	139
Kratkoročne finančne naložbe	3.13	10.404	7.006
Denar in denarni ustrezniki	3.19	1.006	3.603
SREDSTVA SKUPAJ		50.159	50.632
KAPITAL IN REZERVE		30.824	27.739
Vpoklicani kapital	3.20	5.758	5.758
Kapitalske rezerve	3.20	1	1
Rezerve iz dobička	3.20	575	575
Zadržani poslovni izid preteklih let	3.20	21.735	18.551
Poslovni izid tekočega leta	3.20	2.915	3.184
Rezerve za aktuarske primanjkljaje in preseške	3.20	-160	-330
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		6.074	7.422
Dolgoročne pogodbene obveznosti	3.21	519	519
Dolgoročno odloženi prihodki	3.22	13	5
Rezervacije	3.23	3.862	4.666
Dolgoročne finančne obveznosti - najem	3.24	1.540	2.036
Dolgoročne poslovne obveznosti	3.25	140	196
KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI		13.261	15.471
Poslovne in druge obveznosti	3.25	9.918	13.051
Obveznost za davek iz dobička	3.8	35	320
Kratkoročne finančne obveznosti - najem	3.24	584	669
Kratkoročne pogodbene obveznosti	3.26	0	302
Kratkoročno odloženi prihodki	3.27	2	2
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	3.28	2.722	1.127
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI		50.159	50.632

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.4. Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2020

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Zadržani čisti poslovni izid preteklih let	Poslovni izid tekočega leta	Presežek iz prevr. aktuarskih prim. in presežkov	Skupaj
Stanje 1. 1. 2020	5.758	1	575	18.551	3.184	-330	27.739
Čisti poslovni izid obdobja				0	2.915		2.915
Drugi vseobsegajoči donos						170	170
Celotni vseobsegajoči poslovni izid	0	0	0	0	2.915	170	3.085
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid				3.184	-3.184		0
Stanje 31. 12. 2020	5.758	1	575	21.735	2.915	-160	30.824

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Zadržani čisti poslovni izid preteklih let	Poslovni izid tekočega leta	Presežek iz prevr. aktuarskih prim. in presežkov	Skupaj
Stanje 1. 1. 2019	5.758	1	575	16.540	2.011	-133	24.752
Čisti poslovni izid obdobja				0	3.184		3.184
Sprememba rezerve - aktuarski primanjkljaji in presežki						-197	-197
Celotni vseobsegajoči poslovni izid	0	0	0	0	3.184	-197	2.987
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid				2.011	-2.011		0
Stanje 31. 12. 2019	5.758	1	575	18.551	3.184	-330	27.739

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.5. Izkaz denarnih tokov družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo na 31.12.2020 in 31.12.2019

v tisoč EUR	2020	2019
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a.) Čisti dobiček	2.915	3.184
b.) prilagoditve za:		
Amortizacija osnovnih sredstev	3.019	2.892
Dobiček/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	-47	-51
Finančni prihodki	-17	-10
Finančni odhodki	103	137
Davek iz dobička in odloženi davki	528	601
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	838	4.664
Sprememba kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev	81	141
Sprememba zalog	-1.054	-366
Sprememba rezervacij	575	384
Sprememba dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov	-294	306
Sprememba vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov	216	-401
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti	-3.126	-571
Plačani davek iz dobička	-807	197
c.) Čista denarna sredstva iz poslovanja	2.930	11.108
B. Denarni tokovi iz naložbenja		
a.) Prejemki pri naložbenju	52.557	22.012
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev	68	62
Prejete obresti	9	0
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb-revolving posojilo	52.480	21.950
b.) Izdatki pri naložbenju	-57.461	-31.277
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev	-1.531	-1.265
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev	-22	-180
Nakup finančnih naložb	-28	-882
Pridobitev finančnih naložb-revolving posojilo	-55.880	-28.950
c.) Čista denarna sredstva porabljena pri naložbenju	-4.904	-9.265
C. Denarni tokovi iz financiranja		
a.) Prejemki pri financiranju	0	0
Prejeta dolgoročna posojila	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	0	0
b.) Izdatki pri financiranju	-623	-2.155
Odplačila dolgoročnih posojil	0	-1.500
Odplačila za sredstva v najemu IFRS 16	-623	-650
Plačane obresti	0	-5
c.) Čista denarna sredstva porabljena pri financiranju	-623	-2.155
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	-2.597	-312
Č. Končno stanje denarnih sredstev	1.006	3.603
Začetno stanje denarnih sredstev	3.603	3.915

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

2. POJASNILA POSTAVK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV IN POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV GVO, d.o.o.

2.1. Splošno o družbi

a. Splošni podatki družbe GVO, d.o.o.

Družba: GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o. (v nadaljevanju družba).
Sedež: Cigaletova 10, 1000 Ljubljana, Slovenija.

b. Ustanovitev, registracija in lastništvo

Družba je bila ustanovljena v letu 2000. Leto 2004 je bilo prvo leto njenega delovanja. Osnovni kapital družbe na dan 31.12.2020 je znašal 5.758 tisoč EUR.

c. Dejavnost družbe

Glavna dejavnost družbe gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja.

d. Skupinski računovodski izkazi

Edini družbenik družbe GVO, d.o.o. je družba Telekom Slovenije, d.d. Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije je na voljo na sedežu družbe Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana.

Končni lastnik družbe je Republika Slovenija, ki ima 62,54-odstotni delež v družbi Telekom Slovenije.

Družba GVO, d.o.o. je v začetku leta 2013 ustanovila hčerinsko družbo GVO Telekommunikation GmbH s sedežem v Zvezni Republiki Nemčiji zaradi pridobitve novih poslov za gradnjo razvodnih naročniških (optičnih) omrežij v Zvezni Republiki Nemčiji.

V decembru 2017 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. in s tem prevzela upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja v občinah Hrpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Komen in Sežana na območju belih lis. V januarju 2018 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi Infratel d.o.o. in s tem prevzela v upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja v občinah Hrpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Komen in Sežana tudi na območju sivih lis.

Družba GVO d.o.o. ne pripravlja konsolidiranega letnega poročila, ker je v 100% lasti družbe Telekom Slovenije, d.d. in v skladu z MRS 27 in presojo edinega družbenika skupinske računovodske izkaze pripravlja matična družba Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana. Končni lastnik družbe je Republika Slovenija. Letno poročilo Telekom Slovenije in Skupine Telekom Slovenije je na voljo na www.telekom.si in na spletnih straneh Ljubljanske borze, d.d. <http://seonet.ljse.si/>.

e. Organi družbe

Organ družbe: uprava družbe, vlogo katere opravlja direktor družbe.

Direktor družbe: Borut Radi.

Direktor vodi posle družbe v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Pristojen je za vse zadeve, ki niso v pristojnosti nadzornega organa, Uprave Telekom Slovenije. Za sklepanje pravnih poslov v znesku nad 500 tisoč EUR potrebuje soglasje nadzornega organa.

2.2. Podlaga za sestavo

a. Izjava o skladnosti

Priloženi posamični računovodski izkazi družbe GVO, d.o.o. so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde (IASB), ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), in kot jih je sprejela Evropska unija.

Računovodski izkazi so skladani z MSRP, kot jih je izdal odbor za mednarodne računovodske standarde (IASB), ter v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Računovodske izkaze je poslovodstvo odobrilo dne 23.4.2021.

b. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi družbe so pripravljeni ob predpostavki delujočega podjetja. Pripravljeni so na podlagi izvirnih vrednosti.

Poslovanje družbe ni sezonske narave.

Postavke v posamičnih računovodskih izkazih so izražene v evrih, zaokrožene na tisoč enot.

c. Funkcionalna valuta in poslovni dogodki v tuji valuti

Računovodski izkazi družbe GVO, d.o.o so predstavljeni v evrih (EUR), ki je funkcionalna in predstavitevna valuta matične družbe Telekom Slovenije, d.d. ter odvisnih družb v Sloveniji. Transakcije, izražene v tuji valuti, so preračunane v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Denarna sredstva in obveznosti so na dan bilance stanja preračunana v funkcionalno valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjena po izvirni vrednosti, so preračunana z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti, merjena po pošteni vrednosti, so preračunana z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

d. Uporaba pomembnih ocen in presoje

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstva določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družbe v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je potrebno pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem družba deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisane v usmeritvah k posameznim postavkam v poglavju 2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, za katerega se ocene popravijo, ter za vsa prihodnja obdobja, na katera popravek vpliva.

Družba letno preverja dobo koristnosti pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe družba opiše v pojasnilih v

obračunskem obdobju, v katerem je do spremembe prišlo. Prav tako družba letno preverja preostalo vrednost.

Poslovodske ocene med drugim zajemajo odločitve glede slabitve naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev. Ocene morajo vključevati vzrok, časovni okvir in znesek slabitev. Ravno tako je potrebno oceniti pričakovane denarne tokove, dobo koristnosti in preostalo vrednost sredstev. Oceniti je potrebno vrednost vlaganja v instrumente, naprave in orodja ter opremo, ki je potrebna za ustvarjanje prihodnje rasti prihodkov.

Poslovodstvo ohranja vrednost terjatev tako, da oceni dvomljivost terjatev, ki izhaja iz nezmožnosti poplačila gradbenih in ostalih podjetij. Poslovodstvo oceni slabitev dvomljivih terjatev na podlagi starosti terjatev, preteklih odpisov, kreditne sposobnosti in spremembe plačilnih zmožnosti posameznih podjetij. Če se dejansko finančno stanje podjetij poslabša bi lahko bili dejanski odpisi višji od pričakovanih.

Poslovodska presoja je potrebna za preračun dejanskih in odloženih davkov. Za oceno te verjetnosti mora poslovodstvo upoštevati več dejavnikov vključno s preteklimi poslovnimi rezultati, poslovnimi načrti in z načrtovanjem davčne strategije. Če dejanski rezultati odstopajo od teh ocen ali če morajo biti ocene prilagojene v prihodnjih obdobjih imajo lahko negativen vpliv na poslovne rezultate, bilanco stanja in denarne tokove. V primeru, da se ocena prihodnje porabe odloženih davkov spremeni, morajo biti že pripoznani odloženi davki zmanjšani v izkazu poslovnega izida ali direktno v kapitalu odvisno načina prvotne pripoznave.

Pomembne presoje poslovodstva družbe GVO so potrebne pri merjenju in priznavanju izpostavljenosti družbe pogojnim obveznostim, povezanih z nerešenimi sodnimi spori in drugimi neporavnanimi obveznostmi, ki so predmet pogajanj poravnave in drugih pogojnih obveznosti. Sodne spore poslovodstvo presoja na podlagi ocen in mnenj strokovnih služb o verjetnem izidu za vsak posamezni spor. Primernost oblikovanja rezervacije se oblikuje na podlagi višine tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedb tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka. Zaradi negotovosti, značilne za ta proces ocenjevanja, so lahko dejanske izgube drugačne od prvotno ocenjenih. Poslovodske ocene se lahko spremenijo, v kolikor poslovodstvo pridobi nove informacije. Popravki teh ocen lahko bistveno vplivajo na rezultate poslovanja.

Poslovodstvo oceni prihodke po začasnih gradbenih situacijah glede na stroške pripoznane in knjižene v tem obdobju.

2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Pomembne računovodske usmeritve, uporabljene pri sestavi računovodskih izkazov družbe so predstavljene v nadaljevanju.

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, z izjemo novo sprejetih standardov ter pojasnil, navedenih v nadaljevanju in upoštevanih pri pripravi računovodskih izkazov, če je družba navedene dogodke za poročano obdobje imela.

Seznam novih EU MSRP standardov, izjav in sprememb veljavnih standardov v zvezi z razkritji v računovodskih izkazih, pripravljenih v skladu z MSRP, kot jih je za letno računovodsko poročanje in poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2019 sprejela Evropska Unija (EU).

a. Standardi, pojasnila in spremembe objavljenih standardov

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki veljajo v tekočem poročevalskem obdobju

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) ter sprejela EU:

Sprememba MSRP 16 Najemi z naslovom *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19, izdana 28. 5. 2020 in veljavna za letna obdobja od vključno 1. 6. 2020 naprej.* Sprememba najemnikom zagotavlja razbremenitev v obliki neobvezne oprostitve presoje, ali prilagoditev najemnine v zvezi s COVID-19

predstavlja spremembo najema. Najemniki se lahko odločijo, da bodo prilagoditve najemnin obračunavali enako, kot če spremembe najema ne bi bilo. Praktična rešitev se uporablja samo za prilagoditve najemnin, do katerih pride neposredno zaradi pandemije virusa COVID-19, in samo, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji: posledica spremembe najemnine je spremenjeno nadomestilo za najem, ki je skoraj enako ali nižje kot nadomestilo za najem neposredno pred spremembo; znižanje najemnin vpliva samo na plačila, ki bi prvotno zapadla 30. 6. 2021 ali pred tem; ter ni bistvene spremembe drugih pogojev najema.

Družba v letu 2020 ni imela prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19.

Naslednji spremenjeni standardi so stopili v veljavo z dnem 1. 1. 2020, vendar niso bistveno vplivali na družbo:

- Spremembe Temeljnega okvira za finančno poročanje (izdane 29. 3. 2018 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2020 naprej).
- Opredelitev poslovnega subjekta – Spremembe MSRP 3 (izdane 22. 10. 2018 in veljavne za pridobitve od začetka letnega poročevalskega obdobja od vključno 1. 1. 2020 naprej).
- Opredelitev bistvenosti – Spremembe MRS 1 in MRS 8 (izdane 31. 10. 2018 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2020).
- Reforma referenčnih obrestnih mer – Spremembe MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7 (izdane 26. 9. 2019 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2020 naprej).

Nova računovodska določila

Izdani so bili določeni novi računovodski standardi in pojasnila, ki so obvezni za letna obdobja od vključno 1. 1. 2021 naprej in jih družba ni predčasno sprejela.

Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom – Spremembe MSRP 10 in MRS 28 (izdane 11. 9. 2014 in veljavne za letna obdobja od vključno datuma, ki ga določi Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde). Te spremembe se nanašajo na nedoslednost med zahtevami MSRP 10 in zahtevami MRS 28 v zvezi s prodajo in prispevanjem sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom.

Glavna posledica sprememb je, da se dobiček ali izguba pripoznata v celoti, če se posel med vlagateljem in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom nanaša na prenos sredstva ali sredstev, ki predstavljajo poslovni subjekt. Dobiček ali izguba se pripoznata delno, če se posel med vlagateljem in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom nanaša na sredstva, ki ne predstavljajo poslovnega subjekta, tudi če so v lasti odvisnega podjetja.

MSRP 17 Zavarovalne pogodbe (izdano 18. 5. 2017 in velja za letna obdobja od vključno 1. 1. 2021 naprej). MSRP 17 nadomešča MSRP 4, ki je podjetjem izjemoma omogočil, da zavarovalne pogodbe še naprej obračunavajo v skladu z obstoječimi praksami. Posledično so vlagatelji s težavo primerjali in razločevali finančno uspešnost sicer podobnih zavarovalnic. MSRP 17 zahteva uporabo enotnega pristopa za vse vrste zavarovalnih pogodb, vključno s pozavarovalnimi pogodbami, ki jih ima zavarovatelj. Standard zahteva pripoznavanje in merjenje skupin zavarovalnih pogodb s: (i) tveganju prilagojeno sedanjo vrednostjo prihodnjih denarnih tokov (t.i. fulfilment cash flows oz. denarni tokovi iz naslova izpolnitve), ki vključuje vse razpoložljive informacije o denarnih tokovih iz naslova izpolnitve na način, ki je dosleden s pomembnimi tržnimi informacijami, povečano (če je ta vrednost obveznost) ali zmanjšano (če je ta vrednost sredstvo) za (ii) znesek, ki predstavlja nezaslužen dobiček v skupini pogodb (marža pogodbenih storitev). Zavarovatelji bodo dobiček iz skupine zavarovalnih pogodb pripoznali v obdobju, v katerem zagotavljajo zavarovalno kritje, in ko so izvzete iz tveganja. Če družba pogodb ustvarja ali prične ustvarjati izgubo, podjetje izgubo nemudoma pripozna.

Razvrstitev obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne – Spremembe MRS 1 (izdane 23. 1. 2020 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2022 naprej). Te spremembe ozkega področja uporabe pojasnjujejo, da obveznosti razvrščamo kot kratkoročne ali nekratkoročne, odvisno od pravic, ki obstajajo ob koncu poročevalskega obdobja. Obveznosti so nekratkoročne, če ima podjetje ob koncu poročevalskega obdobja materialno pravico do odloga poravnave za vsaj dvanajst mesecev. Smernice ne zahtevajo več

brezpogojnosti take pravice. Pričakovanja posloводства glede tega, ali bo naknadno uveljavljalo pravico do odloga poravnave, ne vpliva na razvrstitev obveznosti. Pravica do odloga obstaja le, če podjetje ob koncu poročevalskega obdobja ravna v skladu s kakršnimi koli relevantnimi pogoji. Obveznost je razvrščena kot kratkoročna, če je na datum poročanja ali pred njim prekršen pogoj, tudi če je od posojilodajalca pridobljena odpoved temu pogoju po koncu poročevalskega obdobja. Nasprotno je posojilo razvrščeno kot nekratkoročno, če je posojilna zaveza prekršena šele po datumu poročanja. Poleg tega spremembe vključujejo pojasnilo zahtev glede razvrščanja dolga, ki ga družba utegne poravnati tako, da ga pretvori v kapital. »Poravnava« je opredeljena kot poravnava obveznosti z gotovino, drugimi dejavniki, ki omogočajo gospodarske koristi ali lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja. Izjema obstaja za zamenljive instrumente, ki jih je mogoče pretvoriti v lastniški kapital, a le za tiste instrumente, kjer je možnost zamenjave razvrščena kot kapitalski instrument kot ločena sestavina sestavljenega finančnega instrumenta.

Razvrstitev obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne, odlog datuma začetka veljavnosti – Spremembe MRS 1 (izdane 15. 7. 2020 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2023 naprej). Sprememba MRS 1 o razvrščanju obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne je bila izdana januarja 2020, s prvotnim datumom začetka veljavnosti 1. 1. 2022. Vendar pa je bil zaradi pandemije virusa Covid-19 datum začetka veljavnosti odložen za eno leto, da bi imela podjetja več časa za vpeljavo sprememb pri razvrščanju, ki so posledica spremenjenih napotkov.

Dobički pred nameravano uporabo, Kočljive pogodbe - stroški izpolnjevanja pogodbe, Temeljni okvir za računovodsko poročanje – spremembe ozkega področja uporabe MRS 16, MRS 37 in MSRP 3, in Letne izboljšave MSRP 2018–2020 – spremembe MSRP 1, MSRP 9, MSRP 16 in MRS 41 (izdane 14. 5. 2020 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2022). Sprememba MRS 16 podjetju prepoveduje odšteti kakršnih koli prihodkov od prodaje predmetov od stroška opredmetenega osnovnega sredstva medtem ko podjetje pripravlja sredstvo za nameravano uporabo. Prihodki od prodaje takih predmetov so, skupaj s stroški njihove proizvodnje, zdaj pripoznani v poslovnem izidu. Podjetje bo uporabilo MRS 2 za izmero stroška teh predmetov. Strošek ne bo vključeval amortizacije preizkušane sredstva, ker ni pripravljeno za nameravano uporabo. Sprememba MRS 16 pojasnjuje tudi, da podjetje »preizkuša, ali sredstvo pravilno deluje«, ko ocenjuje tehnično in fizično delovanje sredstva.

Finančna uspešnost sredstva za to ocenjevanje ni relevantna. Sredstvo utegne biti torej zmožno delovanja v skladu z namerami posloводства in predmet amortizacije, preden doseže raven operativne učinkovitosti, ki jo pričakuje posloводство.

Sprememba MRS 37 pojasnjuje pomen »stroškov izpolnitve pogodbe«. Sprememba pojasnjuje, da neposredni stroški izpolnitve pogodbe obsegajo dodatne stroške izpolnitve zadevne pogodbe ter razporeditev drugih stroškov, ki se nanašajo neposredno na izpolnitev. Sprememba pojasnjuje tudi, da podjetje, preden se oblikuje posebna rezervacija za kočljivo pogodbo, pripozna izgubo zaradi oslabitve sredstev, uporabljenih za izpolnitev takšne pogodbe, namesto sredstev, povezanih s takšno pogodbo.

MSRP 3 je bil spremenjen tako, da se nanaša na Temeljni okvir za računovodsko poročanje iz leta 2018 za določitev, kaj predstavlja sredstvo ali obveznost v poslovni združitvi. Pred spremembo se je MSRP 3 nanašal na Temeljni okvir za računovodsko poročanje iz leta 2001. Poleg tega je bila v MSRP 3 dodana nova izjema za obveznosti in pogojne obveznosti. Izjema navaja, da bi se morale za nekatere vrste obveznosti in pogojnih obveznosti podjetje, ki uporablja MSRP 3, sklicevati na MRS 37 ali OPMSRP 21, in ne na Temeljni okvir 2018. Brez te nove izjeme bi podjetje pripoznavalo nekatere obveznosti v poslovni združitvi, ki jih ne bi pripoznavalo po MRS 37. Zato bi morale podjetje takoj po pridobitvi odpraviti pripoznavanje takih obveznosti in pripoznavati dobiček, ki ne prikazuje gospodarskega dobička. Pojasnjeno je bilo tudi, da pridobitelj ne bi smel pripoznavati pogojnih sredstev, kot so opredeljena v MRS 37, na datum pridobitve.

Sprememba MSRP 9 obravnava, katera plačila bi bilo treba vključiti v 10% test za odpravo pripoznavanja finančnih obveznosti. Stroški ali plačila bi bili lahko plačani bodisi tretjim osebam bodisi posojilodajalcu. V sklopu spremembe stroški ali plačila tretjim osebam ne bodo vključeni v 10% test.

Ponazorilni zgled 13, priložen MSRP 15, je bil spremenjen tako, da je odstranjena ponazoritev plačil najemnika v zvezi z izboljšanimi sredstvi v najemu. Razlog za spremembo je odstranitev vsakršne morebitne zmede glede obravnave spodbud za najem.

MSRP 1 omogoča oprostitev, če odvisna družba sprejme MSRP kasneje kot njena matična družba. Odvisna družba lahko izmeri svoja sredstva in obveznosti po neodpisanih vrednostih, ki bi bile vključene v konsolidirane računovodske izkaze njene matične družbe, na podlagi datuma prehoda matične družbe na MSRP, če ne bi bilo izvedenih prilagoditev za konsolidacijske postopke in učinke poslovne združitve, v kateri je matična družba pridobila odvisno družbo. MSRP 1 je bil spremenjen, da bi podjetjem, ki so se odločila za to izjemo iz MSRP 1, omogočil tudi merjenje kumulativnih razlik pri prevedbi z rabo zneskov, o katerih poroča matična družba, na podlagi datuma prehoda matične družbe na MSRP. Sprememba MSRP 1 razširja gornjo izjemo na kumulativne razlike pri prevedbi, da bi zmanjšala stroške za podjetja, ki prvič uporabljajo MSRP. Ta sprememba bo veljala tudi za pridružena podjetja in skupne podvige, ki so se odločili izkoristiti to izjemo iz MSRP 1.

Zahteva, da podjetja pri merjenju poštene vrednosti v sklopu MRS 41 izločijo denarne tokove za obdavčenje, je bila odstranjena. Ta sprememba je namenjena usklajevanju z zahtevo v standardu po diskontiranju denarnih tokov na podlagi po obdavčitvi.

Reforma referenčnih obrestnih mer (IBOR) – druga faza sprememb MSRP 9, MRS 39, MSRP 7, MSRP 4 in MSRP 16 (izdane 27. 8. 2020 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2021 naprej).

Spremembe druge faze obravnavajo vprašanja, ki izhajajo iz vpeljave reform, vključno z zamenjavo obstoječe referenčne obrestne mere z alternativno referenčno obrestno mero. Spremembe zajemajo naslednja področja:

- **Obračunavanje spremembe osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov zaradi reforme referenčnih obrestnih mer:** Za instrumente, za katere velja merjenje po odplačni vrednosti, spremembe od podjetij zahtevajo, da kot praktično rešitev za obračunavanje spremembe osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, posodobijo efektivno obrestno mero upoštevajoč navodila odstavka B5.4.5 iz MSRP 9. Posledično se ne prepozna nikakršnega takojšnjega dobička ali izgube. Ta praktična rešitev velja le za tako spremembo in le kolikor je nujna kot neposredna posledica reforme referenčnih obrestnih mer, nova podlaga pa je ekonomsko enakovredna prejšnji. Zavarovalci, ki uveljavljajo začasno oprostitev od MSRP 9, morajo uporabiti enako praktično rešitev. MSRP 16 je bil spremenjen tako, da od najemnikov zahteva, da uporabijo podobno praktično rešitev pri obračunavanju sprememb najema, ki spreminjajo podlago za določanje prihodnjih plačil najemnin zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

Družba predvideva, da uvedba novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

b. Neopredmetena sredstva

Družba pripozna neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo pritekale z njimi povezane gospodarske koristi in ko je njihovo nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Neopredmetena sredstva, s končno dobo koristnosti, se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- neopredmetena sredstva iz naslova koncesij (GOŠO)
- neopredmetena sredstva v izgradnji in izdelavi,
- licence za programsko opremo,
- programska oprema, pridobljena ločeno od računalniške opreme, ki je v uporabi v obdobju, ki je daljše od enega leta in
- druga neopredmetena sredstva.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo in se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstva.

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
Neopredmetena sredstva iz naslova koncesij	20
Licence	po pog
Računalniški programi - aplikacijska programska podpora	3

Ocenjene dobe koristnosti se glede na preteklo leto niso spremenile.

Neopredmetena sredstva iz projekta GOŠO se amortizirajo 20 let, to je v dobi koncesije.

Stroški programske opreme se usredstviijo po nabavni vrednosti in enakomerno časovno amortizirajo v ocenjeni dobi koristnosti, ki znaša običajno 2-3 leta, posamezne licence za uporabo programske opreme pa v dobi trajanja pogodbe, ki znaša običajno 2 do 3 leta.

Druge premoženjske pravice se amortizirajo v dobi trajanja pogodbe (programski paketi za računalniško podprto modeliranje - Autocad licence 5 let, Microsoft licence 3 leta).

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z neopredmetenimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost, če povečujejo bodoče gospodarske koristi posameznega sredstva. Vsi ostali izdatki so pripoznani kot odhodki ob nastanku.

Družba letno preverja dobo koristnosti pomembnejših neopredmetenih sredstev in preračuna amortizacijske stopnje za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od prejšnjih ocen. Učinek spremembe se opiše v poročilu v obračunskem obdobju, ko do spremembe pride. V letu 2020 ni bilo sprememb dobe koristnosti.

Družba letno preverja ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je morebiti potrebno kakšno neopredmeteno sredstvo oslabiliti. Pri ocenjevanju ali ti pokazatelji obstajajo, družba preveri ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb (zastarelost programske opreme, licenc), spremembe trga (zaostritev konkurenčnih razmer, izguba trga) oz. bistvenega padca obrestnih mer. V tem primeru se ugotavlja nadomestljiva vrednost takih sredstev. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje ali vrednost pri uporabi in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so pričakovani denarni tokovi diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

c. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družbe se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti.

V nabavno vrednost se vključijo tudi vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo.

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove bodoče gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku. V primeru kasnejših izdatkov v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, ki povečujejo njegovo nabavno vrednost, se njegova preostala doba koristnosti ponovno oceni. V primeru kasnejših izdatkov v dokončno amortizirano opredmeteno osnovno sredstvo, se sredstvo pripozna kot novo sredstvo z novo dobo koristnosti.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Znotraj poslovnega leta se letna amortizacija enakomerno razdeli po obdobjih.

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	2020 Dobe koristnosti v letih	2019 Dobe koristnosti v letih
- medkrajevno kabelsko omrežje – zemeljsko - optično	25	20
- kabelska kanalizacija	33	33
- zabojniki	20	20
- elektro-energetske naprave	5-11	5-15
- instrumenti	5	5
-standardno in specialno orodje	5	5
-osebna in tovorna vozila	6	6
-priklopniki	7	7-10
-druga transportna sredstva	3-6	3-6
-gradbeni stroji in naprave	6-8	6-8
-računalniška oprema	3	3-5
-klimatske naprave in oprema	5-10	5-10
-druga oprema	4-6	2-6

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se pripoznajo po nabavni vrednosti in se začnejo amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko so razpoložljiva za uporabo.

Družba letno preverjanja zunanje in notranje okoliščine poslovanja (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizična poškodba sredstva), ki bi lahko bile pomemben pokazatelj glede potrebe po oslabitvi opredmetenih osnovnih sredstev.

V letu 2019 so se življenjske dobe opredmetenih osnovnih sredstev spremenile, vendar ni prišlo do spremembe amortizacije pri obstoječih osnovnih sredstvih, saj jih trenutno družba nima, sprememba je veljala za celotno skupino družb.

Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabiljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje ali vrednosti pri uporabi in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so pričakovani denarni tokovi diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida.

d. Sredstva v najemu

Ob podpisu pogodbe se presoja, ali pogodba vsebuje najem v skladu s standardom MSRP 16. Za najem se po tem standardu šteje pogodba, ki za določeno obdobje daje pravico do uporabe določenega sredstva v zameno za plačilo.

Novi standard za take pogodbe določa, da najemnik na začetku najema pripozna pravico do uporabe sredstva (sredstvo v najemu) in obveznost iz najema.

Sredstvo s pravico do uporabe se pripozna na dan začetka najema, to je, ko je sredstvo na voljo za uporabo. Začetno merjenje sredstva zajema znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema (diskontirana sedanja vrednost najemnin, ki na ta datum še niso plačane), plačila najemnin, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude na najem in oceno morebitnih stroškov, ki bodo nastali v družbi pri odstranitvi sredstva.

Sredstva se nato merijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in za izgube zaradi oslabitve in se prilagodijo za vsako ponovno merjenje obveznosti iz najema. Sredstvo se amortizira od začetka najema do konca njegove dobe koristnosti oz. do konca trajanja najema, če je to krajše od dobe koristnosti. V primeru,

da je pogodba sklenjena za nedoločen čas ali se letno avtomatično podaljšuje, se uporabijo pričakovane dobe amortiziranja za posamezno skupino sredstev.

Sredstva s pravico do uporabe se razvrstijo v naslednje skupine in se, če gre za pogodbe z nedoločeno dobo uporabljajo naslednje dobe koristnosti:

Skupine sredstev v najemu	Dobe koristnosti v letih
- najem prostorov	10
- najem vodov	15
- drugo	5

Ocenjene dobe koristnosti se glede na preteklo leto niso spremenile.

Letno se preverjajo znamenja slabitve in v primeru njihovega nastanka se ugotavlja nadomestljiva vrednost teh sredstev. V primeru slabitve, se le ta pripozna v izkazu poslovnega izida v skladu z MRS 36.

Družba GVO je opravila preverbo potrebe po oslabitvi osnovnih sredstev v času razglašene epidemije in ugotovila, da dodatne slabitve niso potrebne.

e. Finančna sredstva

Finančno sredstvo se pripozna, ko družba postane stranka v pogodbenih določbah finančnega instrumenta.

Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, so finančni instrumenti, ki jih družba poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejetjem pogodbenih denarnih tokov in na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti. V tej kategoriji se vodijo posojila, terjatve in depoziti.

Posojila se pripoznajo na dan njihovega nastanka in se ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za izgubo zaradi slabitve.

Naložbe družbe

Naložbe v odvisne družbe se v ločenih računovodskih izkazih družbe vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Naložbe v odvisne družbe se pripoznajo na dan, ko je izvršen prenos tveganj in koristi na obvladujočo družbo – ko dobi kontrolni vpliv.

f. Zaloge

Ob nabavi se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu pripoznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Zaloge se vrednotijo po metodi drsečih povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja se oslabijo na čisto iztržljivo vrednost. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v okviru rednega poslovanja, zmanjšana za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

Najmanj na koncu poslovnega leta se zaloge zaradi oslabitve prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost.

Drobni inventar, in osebna varovalna oprema in službena obleka, dana v uporabo, se takoj prenese med stroške. Vodi se posebna količinska in vrednostna evidenca po posameznem zadolžencu v družbi.

g. Poslovne in druge terjatve

Terjatve do kupcev se ob začetnem pripoznanju merijo po transakcijski ceni, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Nato se vodijo po odplačni vrednosti.

Za vrednotenje terjatev do kupcev skladno z IFRS 9 družba uporablja poenostavljen pristop. Popravek vrednosti se izračunava kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja finančnega sredstva. Družba oblikuje skupine terjatev na podlagi prejetih zavarovanj, zapadlosti in podobnih značilnosti tveganja in poplačljivosti v preteklih letih, ki so popravljene za oceno posloводства o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih razmer lahko večje ali manjše od izgub, ki so ocenjene na podlagi zgodovinskih podatkov.

Pri skupinskem oblikovanju popravka vrednosti terjatev so izločene terjatve, za katere je posloводство iz utemeljenih razlogov opravilo individualno presojo izterljivosti. Razlogi za izvedbo individualne presoje izterljivosti so pomembna višina vrednosti terjatve in tudi hkraten obstoj obveznosti do istega poslovnega partnerja ter dodatne informacije in analize o finančnem stanju in poslovanju partnerja.

Izguba zaradi oslabitve terjatev se pripozna med poslovnimi odhodki v izkazu poslovnega izida in kot zmanjšanje (popravek) vrednosti terjatev.

h. Kratkoročna pogodbeni sredstva

Kratkoročna sredstva iz pogodb s kupci so pravica družbe do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je družba prenesla na kupca in za katero pričakuje, da bo izvršena v manj kot 12 mesecih.

i. Kratkoročno razmejena sredstva

Med kratkoročnimi razmejenimi sredstvi se evidentira predvsem odložene stroške in vnaprej vračunane prihodke za že opravljene storitve in dobavljeno blago, za katere še ni bil izstavljen račun ter vnaprej vračunane prihodke ter odložene stroške mednarodnega obračuna.

j. Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo prosto razpoložljiva sredstva na računih pri bankah.

k. Dolgoročne pogodbene obveznosti

Dolgoročne pogodbene obveznosti so obveze za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je skupina od kupca prejela nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo) in za katere se pričakuje, da bodo prenesena v obdobju, daljšem od 12 mesecev.

Kot dolgoročne pogodbene obveznosti družba evidentira vnaprej zaračunane prihodke iz gradbenih projektov, ki so opredeljene kot storitev v skladu z MSRP 15.

l. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna), in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi in je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane.

Rezervacije za obveznosti za tožbe družba oblikuje na podlagi ocene o možnem izidu tožb. Družba primernost oblikovanja rezervacij preverja za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstaja zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. Rezervacije so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna, ki ga pripravi pooblaščen aktuar. Oblikovane so v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, ob upoštevanju stroškov odpravnine ob upokojitvi in stroška vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve.

Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višina tako oblikovanih rezervacij in se ustrezno povečajo ali zmanjšajo. To velja predvsem za določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih in ocene rasti

plač. Ocena obveznosti za te rezervacije se zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnosti v prihodnosti lahko spremeni.

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če je le-te možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Oceno poda strokovna služba družbe, potrdi pa direktor družbe. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

V letu 2020 so bile rezervacije za jamstva pri odpravi napak v garancijski dobi oblikovane v višini 3 % od zneska izvedenih del za vsako pogodbo s povezanimi podjetji, razen pri odpravi napak, kjer je 0,5 % od zneska izvedenih del. V sklenjenih pogodbah s povezanimi podjetji je sprejeta obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki praviloma traja dve leti. Na trgu ima družba sprejeto obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki traja praviloma od dve do pet let. Odstotek oblikovanja rezervacij znaša 3 % od zneska izvedenih del in na projektu elektronskega cestninskega sistema 5% od zneska izvedenih del za vsako pogodbo.

Rezervacije za prestrukturiranje podjetja se nanašajo na odpravnine zaposlenim ob kadrovskem prestrukturiranju in se oblikujejo, ko so del poslovnega načrta ter sta znana število in dinamika odhodov delavcev.

m. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga, kar predstavlja njihovo pošteno vrednost. Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo učinkovite obrestne mere. Razlike med prvotno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od učinkovite obrestne mere, se prejeta posojila v bilanci stanja izkažejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

Merjenje poštene vrednosti za prejeta posojila je kategorizirano kot 3. nivo.

Hierarhija poštenih vrednosti

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov je bila upoštevana naslednja hierarhija ravni določanja poštene vrednosti:

1. nivo: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu;
2. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno;
3. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti

n. Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov

Obveznosti iz najema se pripoznajo na datum začetka najema sredstva po sedanji vrednosti najemnin, ki še niso plačane. Te najemnine se diskontirajo. Pri poznejšem merjenju finančne obveznosti iz najemov se le ta poveča za vrednost, ki odraža obresti na obveznosti iz najema, zmanjša za vrednost plačil najemnine in v primeru spremembe pogojev najema ponovno izmeri sedanja vrednost na podlagi ponovne ocene prihodnjih najemnin ali spremembe najema (trajanje najema ali cene najema).

Po datumu začetka najema se finančne obveznosti iz najemov ponovno izmerijo z uporabo nove diskontne stopnje, če se je spremenilo trajanje najema ali vrednost prihodnjih najemnin. V primeru odpovedi najema ali zmanjšanja, se dobiček ali izguba, ki sta povezana z delno ali popolno odpovedjo najema, pripoznata v izkazu poslovnega izida.

Obveznosti iz najema se izkazujejo kot dolgoročna obveznost, razen obveznosti, ki bodo poravnane v obdobju 12 mesecev in so v bilanci stanja izkazane kot kratkoročne obveznosti iz najema.

o. Dolgoročne poslovne obveznosti

Med dolgoročnimi poslovnimi obveznostim so evidentirane predvsem obveznosti za programske pravice in druge obveznosti, ki izhajajo iz poslovanja.

p. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa po odplačni vrednosti.

r. Kratkoročne pogodbene obveznosti

Obveznost iz pogodb s kupci je obveza za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je bilo od kupca že prejeta nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo). Med obveznostmi iz pogodb s kupci se evidentira prihodke iz gradbenih projektov, ki so opredeljene kot storitev v skladu z MSRP 15.

s. Kratkoročno razmejene obveznosti

Družba ima med vnaprej vračunani stroški evidentirane stroške za neizkoriščene letne dopuste, vnaprej vračunane plače in nagrade ter stroške storitev, za katere družba do datuma zaključka bilance stanja še ni prejela računov. Če se računa za že vnaprej vračunane stroške ne prejme v roku 3 let po pripoznanju, se jih po preteku tega časa odpravi.

t. Prihodki

Prihodki zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev, opravljenih v obdobju. Prihodki se pripoznajo le na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem po petih korakih, določenih s standardom. Pripoznajo se, ko se prenesejo blago in storitve na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, ki se ga pričakuje v zameno za to blago in storitve.

Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, ko ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve.

Pri storitvah, pri katerih se izvršitvene obveze izpolnijo postopoma, družba prihodke pripoznava mesečno v znesku, ki neposredno ustreza vrednosti do tistega trenutka izpolnjenega dela obveze podjetja (npr. mesečne situacije pri gradbenih delih). Družba pri merjenju postopnega napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze uporablja metodo izlozkov (output metoda).

Po metodi izlozkov družba pripoznava prihodke na podlagi neposrednih meritev vrednosti za kupca, ki jo imajo blago ali storitve, prenesene do datuma meritve, glede na preostalo blago ali storitve, obljubljene v okviru pogodbe.

Družba pri pripoznavanju prihodkov, pri katerih se izvršitvene obveze izpolnijo postopoma, pripoznavajo prihodke na podlagi doseženih mejnikov za merjenje napredka v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze, obljubljene v okviru pogodbe. Družba ima sklenjene pogodbe, pri katerih se ugotavlja vmesna situacija glede na opravljeno delo. Na podlagi zaključenih situacij se izda mesečna faktura, ki jo potrdi kupec.

Prihodke sestavljajo v glavnem prihodki iz naslova storitev: investicije, upravljanja in vzdrževanje širokopasovnih in tk omrežij ter javno zasebno partnerstvo.

Prihodki investicij zajemajo gradnje telekomunikacijskih omrežij, elektro inštalacije, ostale investicije (komunalne gradnje in podobno) ter geodetske storitve in projektiranje. Pogodbe investicij so sklenjen z vnaprej določenim pogodbenim rokom, ki praviloma ne presega 12 mesecev. Prihodki so pripoznani v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena v času trajanja pogodbe na osnovi mesečnih situacij glede na opravljeno delo v posameznem mesecu.

Prihodki iz upravljanja in vzdrževanja širokopasovnih in tk omrežij se nanašajo na upravljanje in vzdrževanje omrežij na območju posameznih občin, s katerimi ima družba sklenjene pogodbe za dostop do širokopasovnih omrežij s telekomunikacijskimi operaterji, ki preko navedenih omrežij ponujajo storitve končnim uporabnikom ter iz vzdrževanja in odprave napak tk omrežja matične družbe. Prihodki so pripoznani v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena na osnovi mesečnih situacij.

Prihodki iz javno zasebnega partnerstva se nanašajo na gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij na podlagi javnih razpisov lokalnih skupnosti. Prihodki so pripoznani v obdobju trajanja pogodbe na osnovi mesečnih situacij glede na opravljeno delo v posameznem mesecu.

Prihodki od prodaje materiala se pripoznajo ob prodaji.

u. Finančni prihodki in odhodki

Prihodki in odhodki od obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje, v obdobju, v katerem so nastali na osnovi pogodbene obrestne mere.

v. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek. Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v kapitalu (odloženi davki). V tem primeru je pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu ali v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je potrebno poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, ob uporabi davčnih stopenj, ki so veljavne na bilančni datum, ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo z uporabo metode obveznosti po bilanci stanja za vsečasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitnečasne razlike. Odložene terjatve oziroma obveznosti za davek se pripoznajo ne glede na čas, v katerem sočasne razlike poravnane.

z. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi, na osnovi postavk v bilanci stanja z dne 31.12.2020 in 31.12.2019 ter izkaza poslovnega izida za leto 2020 ter dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

3. POJASNILA K IZKAZOM

3.1. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2020	2019
Prihodki od prodaje storitev	57.975	58.750
a.) Domači trg	57.975	58.750
Investicije	50.260	50.218
Vzdrževanje in odprava napak	4.563	5.641
Uporabnina za OŠO	2.549	2.353
Ostale storitve	603	538
b.) Tuji trg	0	0
Investicije	0	0
Čisti prihodki od prodaje	57.975	58.750

Najvišji obseg prihodkov v letu 2020 je GVO zabeležil na segmentu investicij predvsem zaradi nadaljevanja projekta TOP GPON (gradnja optičnega dostopovnega omrežja v GPON tehnologiji) za matično družbo. Sledijo prihodki na segmentu vzdrževanja in odprave napak, prihodki iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij ter prihodkih iz naslova ostalih storitev na domačem trgu.

3.2. Drugi prihodki od poslovanja

v tisoč EUR	2020	2019
Prihodki od prejetih državnih pomoči	565	46
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	54	51
Prevrednotovalni poslovni prihodki	101	133
Drugi prihodki	35	58
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	755	288

Prihodki od prejetih državnih pomoči vsebujejo državno pomoč interventnih ukrepov za zajezitev epidemije Covid-19 in omilitev njenih posledic v znesku 522 tisoč EUR.

3.3. Stroški materiala in energije

v tisoč EUR	2020	2019
Stroški materiala	6.833	8.348
Stroški energije	512	579
Skupaj stroški materiala in energije	7.345	8.927

Nižji obseg stroškov materiala in energije (predvsem goriva) je posledica spremenjene strukture del, ki je v letu 2020 zajemala večji obseg gradbenih del, saj je bilo v času omejitev, povezanih s koronavirusom, možno nemoteno izvajati predvsem gradbena dela, kjer ni bilo stikov s tretjimi osebami.

3.4. Stroški storitev

v tisoč EUR	2020	2019
Stroški zakupa vodov	8	8
Stroški storitev podizvajalcev	26.263	26.072
Stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev	505	586
Stroški najema opredmetenih osnovnih sredstev	115	67
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	1.314	1.350
Povračila stroškov v zvezi z delom	11	20
Stroški zavarovalnih premij	213	205
Stroški bančnih storitev	44	37
Stroški komunikacijskih in prevoznih storitev	161	152
Stroški sejmov, oglaševanja	30	16
Stroški reprezentance	6	8
Stroški drugih storitev	428	367
Skupaj stroški storitev	29.098	28.888

Stroški storitev so v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 višji za 210 tisoč EUR. Največji delež so stroški storitev podizvajalcev, ki so posledica izvajanje gradbenih del, vzdrževanja omrežja in odprave napak.

Stroški intelektualnih in osebnih storitev vsebujejo izvajanje strokovnih nalog podpore v višini 1.201 tisoč EUR (v letu 2019: 1.227 tisoč EUR) in odvetniške, revizijske in računovodske storitve v višini 113 tisoč EUR (v letu 2019: 123 tisoč EUR).

Stroški drugih storitev vsebujejo stroške za delo študentov in dijakov v višini 237 tisoč EUR (v letu 2019: 181 tisoč EUR), stroški cestnin in registracij motornih vozil v višini 84 tisoč EUR (v letu 2019: 96 tisoč EUR) in ostale stroške drugih storitev v višini 107 tisoč EUR (v letu 2019 v skupni vrednosti 90 tisoč EUR).

3.5. Stroški dela

v tisoč EUR	2020	2019
Plače in nadomestila plač	10.132	9.435
Prispevki za socialno varnost	2.141	2.029
- od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje	1.384	1.341
Drugi stroški dela	2.575	2.575
Rezervacije za jub. nagrade in odpravnine ob upokojitvi	348	154
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-18	-4
Skupaj stroški dela	15.178	14.189

Stroški dela so v letu 2020 višji za 697 tisoč EUR, in sicer predvsem zaradi zvišanja števila zaposlenih v letu 2019 (za 18 zaposlenih več v povprečju) in izplačila kriznega dodatka ter dodatkov za delo v izrednih razmerah, ki sta posledica epidemije.

V družbi je bilo na dan 31.12.2020 zaposlenih 462 delavcev (na dan 31.12.2019: 444 delavcev), od tega 385 za nedoločen čas in 77 zaposlenih za določen čas. Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2020 je bilo 446,96 (v letu 2019: 435,47).

3.6. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2020	2019
Stroški oblikovanja rezervacij	491	18
Izguba pri prodaji opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev	6	17
Slabitev in odpisi zalog	2	1
Slabitev in odpis terjatev	0	85
Usredstvena lastna režija	-6	-2
Ostali odhodki	67	111
Skupaj drugi odhodki poslovanja	560	230

Družba je v letu 2020 oblikovala rezervacije za dana jamstva v višini 1.362 tisoč EUR (v letu 2019: 1.373 tisoč EUR), odprava rezervacij za dana jamstva je bila 845 tisoč EUR (v letu 2019: 1.355 tisoč EUR) ter odprava rezervacij za tožbe v višini 26 tisoč EUR. Neto efekt oblikovanja in odprave rezervacij je prikazan v zgornji tabeli.

3.7. Finančni prihodki in odhodki

v tisoč EUR	2020	2019
Prihodki od obresti	17	10
Drugi finančni prihodki	0	0
Skupaj finančni prihodki	17	10
Odhodki za obresti	3	5
Odhodki za obresti od sredstev v najemu	71	86
Drugi finančni odhodki	29	46
Skupaj finančni odhodki	103	137
Finančni izid	-86	-127

3.8. Davek iz dobička in odloženi davki**Davčni odhodek izkazan v izkazu poslovnega izida**

v tisoč EUR	2020	2019
Davek tekočega leta	-548	-616
Odložene terjatve / obveznosti za davek	19	15
Skupaj	-529	-601

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2020	2019
Dobiček pred obdavčitvijo	3.444	3.785
Davek iz dobička upoštevajoč predpisano davčno stopnjo	-654	-721
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	229	213
Odprava davčnih olajšav, koriščenih v prejšnjih letih	-1	0
Davčno nepriznani odhodki	-99	-93
Priznani odhodki/prihodki, ki so bili nepriznani v preteklih letih	-4	0
Ostale postavke	0	0
Skupaj odhodek za davek	-529	-601

Efektivna davčna stopnja v letu 2020 je znašala 15,3%, v letu 2019 pa 15,9%.

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2020	2019
Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	1	1
Rezervacije	66	12
Terjatve in zaloge	-48	2
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	19	15

3.9. Neopredmetena sredstva**Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2020**

v tisoč EUR	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopr. sredstva - GOŠO	Neopr. dolg. sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2020	473	109	22.247	1	22.830
Povečanja	0	0	0	22	22
Prenos v uporabo	22	0	0	-22	0
Drugi prenosi	-1	0	0	-1	-2
Stanje 31. 12. 2020	494	109	22.247	0	22.850
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2020	332	108	7.585	0	8.025
Drugi prenosi	0	0	-1	0	-1
Amortizacija	60	1	1.169	0	1.230
Stanje 31. 12. 2020	392	109	8.753	0	9.254
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2020	141	1	14.662	1	14.805
Stanje 31. 12. 2020	102	0	13.494	0	13.596

Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2019

v tisoč EUR	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopr. sredstva - GOŠO	Neopr. dolg. sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2019	305	108	22.124	113	22.650
Povečanja	0	0	0	174	174
Povečanja z notranjim razvijanjem	0	0	0	6	6
Prenos v uporabo	168	1	123	-292	0
Stanje 31. 12. 2019	473	109	22.247	1	22.830
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2019	263	108	6.417	0	6.788
Amortizacija	69	0	1.168	0	1.237
Stanje 31. 12. 2019	332	108	7.585	0	8.025
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2019	42	0	15.707	113	15.862
Stanje 31. 12. 2019	141	1	14.662	1	14.805

Na dan 31.12.2020 družba izkazuje licence (Microsoft, Autocad, Telecad-GIS 2016, Acrobat professional, Infinitv basic, Briscad, aplikacija GURS) in programsko opremo.

Med neopredmetenimi sredstvi izkazuje družba investicije zasebnega dela projekta javno zasebnega partnerstva (projekti GOŠO Koroška, Ormož, Podravje, Mokronog - Trebelno, Slovenske Konjice, Sevnica, Pavlovci, Sveti Tomaž, Dražgoše, Pivka, ŠO Žiče, ŠO Dašnica in ŠO Spodnje Laže). Zasebni del omrežja GOŠO je zgrajen z lastnimi sredstvi po modelu BOT (Build - Operate - Transfer) – zgradi – upravlja – prenesi v last. Pri tem modelu gre za pogodbeno javno – zasebno partnerstvo, v katerem zasebni partner zgradi infrastrukturo, jo nato upravlja in vzdržuje določeno pogodbeno obdobje (20 let). V tem času je zasebni partner upravičen uporabnikom zaračunavati nadomestilo za uporabo zgrajene infrastrukture. Po izteku pogodbenega obdobja zasebni partner prenese infrastrukturo na javnega partnerja. Neodpisana vrednost projektov GOŠO na dan 31.12.2019 je 14.662 tisoč EUR (GOŠO Koroška, GOŠO Ormož, GOŠO Mokronog – Trebelno, GOŠO Slovenske Konjice, GOŠO Sevnica, GOŠO Podravje, GOŠO Pavlovci, GOŠO Sveti Tomaž, GOŠO Dražgoše, OŠO Pivka, ŠO Žiče, ŠO Dašnica in ŠO Spodnje Laže).

Neopredmetena sredstva niso zastavljena in zanje družba nima obvez. Na 31.12.2020 je družba presojala znamenja slabitve in ni ugotovila njihovega nastanka.

3.10. Opredmetena osnovna sredstva

Gibanje opredmetenih sredstev v letu 2020

v tisoč EUR	Zgradbe in zemljišča	Kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Druška oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2020	23	18	131	10	13.331	30	13.543
Povečanja	0	0	0	0	0	1.507	1.507
Osnovna sredstva ustvarjena v družbi	0	0	0	0	0	24	24
Prenos iz sredstev v izgradnji	0	0	0	0	1.304	-1.304	0
Zmanjšanja	0	0	0	0	-780	0	-780
Stanje 31. 12. 2020	23	18	131	10	13.855	257	14.294
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 1. 1. 2020	10	2	41	1	9.556	0	9.610
Povečanja	0	0	0	0	2	0	2
Amortizacija	2	0	4	2	1.211	0	1.219
Zmanjšanja	0	0	0	0	-769	0	-769
Stanje 31. 12. 2020	12	2	45	3	10.000	0	10.062
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2020	13	16	90	9	3.775	30	3.933
Stanje 31. 12. 2020	11	16	86	7	3.855	257	4.232

Gibanje opredmetenih sredstev v letu 2019

v tisoč EUR	Zgradbe in zemljišča	Kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Druška oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2019	23	18	131	0	12.921	14	13.107
Povečanja	0	0	0	0	0	1.265	1.265
Prenos iz sredstev v izgradnji	0	0	0	10	1.234	-1.244	0
Zmanjšanja	0	0	0	0	-824	-5	-829
Stanje 31. 12. 2019	23	18	131	10	13.331	30	13.543
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 1. 1. 2019	9	1	35	0	9.305	0	9.350
Povečanja	0	0	0	0	3	0	3
Amortizacija	1	1	6	1	1.065	0	1.074
Zmanjšanja	0	0	0	0	-817	0	-817
Stanje 31. 12. 2019	10	2	41	1	9.556	0	9.610
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2019	14	17	96	0	3.616	14	3.757
Stanje 31. 12. 2019	13	16	90	9	3.775	30	3.933

Druška oprema zajema gradbene stroje, standardno in specialno orodje, tovorna in osebna vozila, instrumente, elektroenergetske naprave in ostalo.

Opredmetena osnovna sredstva niso zastavljena. Družba zanje nima obvez. Na 31.12.2020 je družba presojala znamenja slabitve in ni ugotovila njihovega nastanka.

3.11. Sredstva v najemu (pravica do uporabe – ROU)

Družba imata sklenjene najemne pogodbe za različna sredstva, kot so najem prostorov, najem vodov, avtomobili in drugo. Najemne pogodbe so večinoma sklenjene za obdobje 2 do 15 let.

Gibanje sredstev v najemu v letu 2020

v tisoč EUR	Najem prostorov in zemljišč	Vozila	Najem vodov	Drugo	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2020	2.964	119	46	1	3.130
Povečanja	19	4	0	0	23
Prenos v uporabo – nove pogodbe	0	11	0	0	11
Izločitve	0	-97	0	0	-97
Drugo	0	0	0	-1	-1
Stanje 31. 12. 2020	2.983	37	46	0	3.066
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2020	513	63	5	0	581
Amortizacija	516	49	5	0	570
Izločitve	0	-90	0	0	-90
Stanje 31. 12. 2020	1.029	22	10	0	1.061
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2020	2.451	56	41	1	2.549
Stanje 31. 12. 2020	1.954	15	36	0	2.005

Strošek amortizacije sredstev v najemu v letu 2020 znaša 570 tisoč evrov.

Gibanje sredstev v najemu v letu 2019

v tisoč EUR	Najem prostorov in zemljišč	Vozila	Najem vodov	Drugo	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2019	2.801	120	0	1	2.922
Prenos v uporabo – nove pogodbe	163	0	46	0	209
Zmanjšanja – spremembe pogodb	0	-1	0	0	-1
Stanje 31. 12. 2019	2.964	119	46	1	3.130
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2019	0	0	0	0	0
Amortizacija	513	63	5	0	581
Stanje 31. 12. 2019	513	63	5	0	581
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2019	2.801	120	0	1	2.922
Stanje 31. 12. 2019	2.451	56	41	1	2.549

Strošek amortizacije sredstev v najemu v letu 2019 znaša 581 tisoč evrov.

3.12. Finančne naložbe v odvisna podjetja

V letu 2013 je GVO d.o.o. ustanovil odvisno družbo GVO GmbH s sedežem v mestu Stadtlohn, ZR Nemčija, z osnovnim kapitalom 25 tisoč EUR.

Družba GVO, GmbH je imela v letu 2020 negativni poslovni izid v višini 1 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2020 v višini 27 tisoč EUR. Družba GVO Telekommunikation GmbH nima prejetih posojil ali drugih obveznosti, vključno s potencialnimi.

V decembru 2017 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o., naložba v to družbo je izkazana v višini 4.352 tisoč EUR. V januarju 2018 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o., naložba v to družbo je izkazana v višini 3.469 tisoč EUR.

Družba OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. je imela v letu 2020 čisti poslovni izid 20 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2020 v višini 5.137 tisoč EUR. Družba Infratel d.o.o. je imela v letu 2020 čisti poslovni izid 6 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2020 v višini 4.981 tisoč EUR.

3.13. Druge finančne naložbe

Družba na dan 31.12.2020 ne izkazuje več terjatev do zaposlenih iz naslova danih stanovanjskih posojil. Vsa posojila so bila družbi v celoti poplačana v marcu 2020.

Poleg omenjenih posojil je družba GVO, d.o.o. dne 30.1.2019 sklenila posojilno pogodbo za dano dolgoročno posojilo odvisni družbi Infratel d.o.o., v višini 1.500 tisoč EUR, s končnim rokom vračila posojila 31.12.2027, po davčno priznani obrestni meri za obresti na posojila med povezanimi osebami v višini 0,929%. Posojilo je bilo do 31.12.2020 koriščeno v višini 910 tisoč EUR.

Družba GVO, d.o.o. je sklenila dve posojilni pogodbi za dano kratkoročno revolving posojilo matični družbi Telekom Slovenije d.d., po davčno priznani obrestni meri za obresti na posojila med povezanimi osebami, s katerima je plasirala viške denarnih sredstev in sicer:

- dne 6.8.2020, v višini 5.000 tisoč EUR, z rokom vračila 6.11.2020 in 0,531% letno obrestno mero ter
- dne 22.10.2020, v višini 13.000 tisoč EUR, z rokom vračila 21.10.2021 in 0,558% letno obrestno mero.

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Dolgoročna dana posojila	910	885
Posojila zaposlencem	0	3
Dana posojila	910	882
Skupaj kratkoročna dana posojila	10.404	7.006
Kratkoročna posojila – posojila zaposlencem	0	5
Kratkoročna dana posojila in obresti	10.404	7.001
Stanje konec obdobja dana posojila	11.314	7.891

Dana posojila po ročnosti

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Ročnost		
Zapadle	0	0
Nezapadle		
- manj kot 3 mesece	4	2
- od 3 do 12 mesecev	10.400	7.004
- od 1 do 2 let	200	103
- od 2 do 5 let	710	782
- več kot 5 let	0	0
Skupaj	11.314	7.891

3.14. Odložene terjatve za davek

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	6	5
Terjatve iz poslovanja	105	153
Rezervacije	385	318
Odložene terjatve za davek	496	476

3.15. Zaloge

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Material	2.089	1.035
Skupaj zaloge	2.089	1.035

Med zalogami družbe prevladuje material za telekomunikacijsko dejavnost v višini 2.041 tisoč EUR (na 31.12.2019: 1.034 tisoč EUR) ter varstvena obleka in obutev v višini 48 tisoč EUR (na 31.12.2019: 1 tisoč EUR). Družba med svojimi zalogami nima zalog, zastavljenih kot jamstvo za obveznosti. Večji obseg zalog je posledicačasne zaustavitve nekaterih del proti koncu leta iz vremenskih ali drugih razlogov, pri čemer je bil material zaradi nemotenega izvajanja del vnaprej načrtovan in že dobavljen, ter priprav na večji obseg izvajanja montažnih del v začetku prihodnjega leta.

Knjigovodska vrednost zalog ne presega njene iztržljive vrednosti. V letu 2020 ni bilo oslabitev vrednosti zalog materiala, primanjkljaj zalog pri letnem inventurnem popisu je bil 1 tisoč EUR.

3.16. Poslovne in druge terjatve

	31.12.2020			31.12.2019
v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Neto vrednost
Poslovne terjatve	7.445	-555	6.890	7.887
Skupaj terjatve do kupcev	7.445	-555	6.890	7.887
Dani predujmi	1	0	1	1
Terjatve za DDV in druge davke	523	0	523	419
Druge terjatve	82	0	82	27
Skupaj druge terjatve	606	0	606	447
Skupaj poslovne in druge terjatve	8.051	-555	7.496	8.334

Družba med poslovnimi terjatvami izkazuje 87% (v letu 2019: 73 %) poslovnih terjatev do podjetij v skupini. Druge terjatve (v višini 606 tisoč EUR) zajemajo predvsem druge kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij in sicer v višini 524 tisoč EUR. Terjatve niso zastavljene in so ustrezno zavarovane.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2020	2019
Stanje 1.1.	-805	-797
Popravki v letu	-145	-180
Odprava popravkov (plačila)	246	96
Poraba (odpisi)	149	76
Stanje 31.12.	-555	-805

Starostna struktura terjatev na dan 31.12.2020

	2020		2019	
v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti
Nezapadle	6.827	-10	7.450	-11
Zapadle	618	-545	1.242	-794
do vključno 30 dni	425	-4	31	0
od vključno 31 do vključno 60 dni	-132	1	315	-4
od vključno 61 do vključno 90 dni	-234	3	10	0
od vključno 91 do vključno 180 dni	6	0	77	-1
od vključno 181 do vključno 365 dni	2	-1	23	-6
od vključno 366 do dve leti	2	-1	74	-71
nad dve leti	1	-1	21	-21
Terjatve do kupcev v insolvenčnih postopkih	548	-542	691	-691
Skupaj terjatve do kupcev	7.445	-555	8.692	-805

3.17. Kratkoročna pogodbeni sredstva

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Kratkoročna pogodbeni sredstva	21	21
Skupaj pogodbeni sredstva	21	21

Kratkoročna pogodbeni sredstva izkazujejo vračunane prihodke za neprejete račune za opravljene storitve v višini 21 tisoč EUR.

3.18. Kratkoročno razmejena sredstva

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Odloženi stroški	47	48
Drugo	11	91
Skupaj aktivne časovne razmejitve	58	139

Med kratkoročnimi razmejenimi sredstvi se evidentirajo predvsem odloženi stroški in vnaprej vračunani prihodki za že opravljene storitve in dobavljeno blago, za katere še ni bil izstavljen račun. Aktivne časovne razmejitve vključujejo odložene stroške v višini 47 tisoč EUR in DDV na prejete predujme v višini 11 tisoč EUR. V letu 2020 ni bilo pomembnega gibanja na teh postavkah.

3.19. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Denarna sredstva na TRR računih na bankah	1.006	3.603

Denarna sredstva na transakcijskih računih na bankah vključujejo prosto razpoložljiva sredstva ter sredstva, ki služijo kot jamstvo za zavarovanje obveznosti. Družba na transakcijskih računih nima limitov. Viške denarni sredstev je družba v letu 2020 plasirala v obliki kratkoročnih revolving posojil matični družbi.

3.20. Kapital in rezerve

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Vpoklicani kapital	5.758	5.758
Kapitalske rezerve	1	1
Rezerve iz dobička	575	575
Zadržani poslovni izid preteklih let	21.735	18.551
Poslovni izid tekočega leta	2.915	3.184
Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	-160	-330
Skupaj kapital in rezerve	30.824	27.739

Rezerve iz dobička zajemajo zakonske rezerve v višini 575 tisoč EUR. Zakonske rezerve se oblikujejo, dokler njihova višina vključno s kapitalskimi rezervami ne doseže 10% osnovnega kapitala družbe. Družba v letu 2020 skladno z Zakonom o gospodarskih družbah in statutom družbe ni oblikovala zakonskih rezerv, saj že dosežajo maksimalno dovoljeno višino.

Kot aktuarski primanjkljaj ali presežek se izkazujejo spremembe sedanje vrednosti obveznosti do zaposlencev zaradi sprememb v aktuarskih predpostavkah in na podlagi izkustvenih prilagoditev. V letu 2020 so se rezerve za aktuarske primanjkljaje zmanjšale za 170 tisoč EUR.

Ugotovitev bilančnega dobička na dan 31.12.2020

v tisoč EUR	2020
Čisti poslovni izid tekočega leta	2.915
Preneseni poslovni izid	21.735
Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	0
Bilančni dobiček	24.650

Bilančni dobiček ostaja nerazporejen, ker še ni sklepa o njegovi razporeditvi.

3.21. Dolgoročne pogodbene obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Druge dolgoročne pogodbene obveznosti	519	519

Dolgoročne pogodbene obveznosti predstavljajo obvezo družbe, da bodisi prenese blago ali storitve v prihodnosti kupcu bodisi vrne prejeto nadomestilo. V obeh primerih se obveznost meri kot znesek nadomestila, prejetega od kupca. Med dolgoročno odloženimi prihodki družba evidentira odložene prihodke iz gradbenega projekta višini 519 tisoč EUR. Družba pričakuje realizacijo tega projekta v obdobju 10 let.

3.22. Dolgoročne razmejene obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Brezplačni prevzem osnovnih sredstev	4	5
Drugi dolgoročno odloženi prihodki	9	0

3.23. Rezervacije

v tisoč EUR	31.12.2019	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	Sprem. diskontne stopnje	Prenos na kratkoročni del	31.12.2020
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	26	0	-26	0	0	0	0
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	1.288	0	-170	57	13	0	1.188
Rezervacije za jubilejne nagrade	276	-21	0	19	16	0	290
Druge rezervacije (invalidi)	0	-25	0	25	0	0	0
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	103	-103	0	273	0	0	273
Rezervacije za dana jamstva	2.973	0	-845	1.362	0	-1.379	2.111
Skupaj rezervacije	4.666	-149	-1.041	1.736	29	-1.379	3.862

Družba oblikuje dolgoročne rezervacije za obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih na podlagi obvezujočih preteklih dogodkov pojavile v obdobju, daljšem od leta dni in katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti.

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida, ki je opravljena z visoko stopnjo previdnosti. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti.

Proti družbi ni bila na dan 31.12.2020 vložena nobena tožba (v letu 2019 v višini 67 tisoč EUR). Družba je imela v letu 2020 odpravo rezervacij za tožbe v znesku 26 tisoč EUR in na dan 31.12.2020 nima oblikovanih rezervacij za obveznosti za tožbe. V letu 2019 ni bilo črpanj rezervacij za tožbe in tudi ne novega oblikovanja.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna s strani pooblaščenega aktuarja na dan 31.12.2020.

Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 0,44%, stopnja fluktuacije pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3,5 % (v letu 2018: diskontna stopnja 0,97%, stopnja fluktuacije od 0 % do 3,5 %). Obveznosti družbe so enake sedanji vrednosti ocenjenih bodočih izplačil.

Rezervacije za reorganizacijo podjetja

Družba je v letu 2020 oblikovala rezervacije za odpravnine presežnih delavcev v višini 273 tisoč EUR (v letu 2019 v višini 103 tisoč EUR). V letu 2020 je imela črpanje rezervacij iz leta 2019 v znesku 103 tisoč EUR)

Dolgoročne rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve (garancije)

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če je le-te možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Oceno poda strokovna služba družbe, potrdi pa direktor družbe. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

V letu 2020 so bile rezervacije za jamstva pri odpravi napak v garancijski dobi oblikovane v višini 3% od zneska izvedenih del za projekte za povezana podjetja, razen pri odpravi napak, kjer so bile rezervacije oblikovane v višini 0,5 % od zneska izvedenih del. V sklenjenih pogodbah s povezanimi podjetji je sprejeta obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki praviloma traja dve leti.

Na domačem trgu ima družba sprejeto obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki traja praviloma od dve do pet let. Odstotek oblikovanja rezervacij znaša 3 % od zneska izvedenih del za vsako pogodbo.

3.24. Dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz najemov

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov	1.540	2.036

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	584	669

Družba je v letu 2019 pričela uporabljati novi standard MSRP 16 za najeme in tako pripoznala na datum pričetka finančne obveznosti iz najema.

Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov predstavljajo obveznosti za sredstva v najemu, katerih poravnava se pričakuje v naslednjih 12 mesecih.

Gibanje obveznosti iz najemov

v tisoč EUR	
Stanje 1.1.2019	2.922
Povečanja/zmanjšanja	347
Obresti	86
Plačilo najemnin	-650
Stanje 31.12.2019	2.705
Povečanja/zmanjšanja	-29
Obresti	71
Plačilo najemnin	-623
Stanje 31.12.2020	2.124

Stanje 31.12.2019	
Kratkoročne obveznosti iz najemov	669
Dolgoročne obveznosti iz najemov	2.036
Skupaj obveznosti iz najemov	2.705

Stanje 31.12.2020	
Kratkoročne obveznosti iz najemov	584
Dolgoročne obveznosti iz najemov	1.540
Skupaj obveznosti iz najemov	2.124

3.25. Kratkoročne in dolgoročne poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Pogodbene obveznosti za aktivirane programske pravice	0	56
Prejete dolgoročne varščine	140	140
Dolgoročne poslovne obveznosti	140	196
Obveznosti do dobaviteljev	8.328	11.028
Obveznosti za DDV in druge davčne obveznosti	158	143
Obveznosti do zaposlenih	1.098	1.003
Obveznosti za predujme	88	528
Druge obveznosti	246	349
Kratkoročne poslovne obveznosti	9.918	13.051
Skupaj poslovne in druge obveznosti	10.058	13.247

Med dolgoročnimi poslovnimi obveznostmi so evidentirane prejete dolgoročne varščine.

V letu 2020 so obveznosti do dobaviteljev nižje predvsem zaradi krajših rokov plačil in predčasnega plačevanja računov, druge obveznosti pa predstavljajo v največji meri obveznosti iz naslova cesij in asignacij v višini 125 tisoč EUR (v letu 2019: 250 tisoč EUR).

Družba ima med poslovnimi in drugimi obveznostmi 48 tisoč EUR zapadlih poslovnih obveznosti.

3.26. Kratkoročne pogodbene obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Druge kratkoročne pogodbene obveznosti	0	302

V letu 2019 so bili odloženi prihodki za gradbena dela, ki niso bila v celoti izvedena v letu 2019. V letu 2020 so bila ta dela izvedena in so bili pripoznani prihodki iz tega naslova in odpravljeni obveznosti.

3.27. Kratkoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	2	2

3.28. Vnaprej vračunani stroški in odhodki

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Vnaprej vračunani stroški in odhodki za že opravljene storitve	734	579
Vnaprej vračunani stroški za neizkoriščene letne dopuste	499	417
Vnaprej vračunane plače in nagrade	110	131
Kratkoročni del rezervacij	1.379	0
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	2.722	1.127

Kratkoročno vračunani stroški v višini 2.722 tisoč EUR zajemajo vnaprej vračunane stroške za neizkoriščene letne dopuste in prerazporejene ure v višini 499 tisoč EUR, vnaprej vračunane nagrade v višini 110 tisoč EUR, kratkoročni del rezervacij v višini 1.379 tisoč EUR ter vnaprej vračunane ostale poslovne stroške v višini 734 tisoč EUR, ki zajemajo ocenjene stroške materiala, podizvajalcev in gradbenih del.

Tabela gibanja vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov v letu 2020

v tisoč EUR	
Stanje 31.12.2019	1.127
Črpanje	-1.064
Odprava	-13
Oblikovanje	1.293
Prenos iz dolgoročnega dela	1.379
Stanje 31.12.2020	2.722

Tabela gibanja vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov v letu 2019

v tisoč EUR	
Stanje 31.12.2018	1.528
Črpanje	-1.402
Odprava	-16
Oblikovanje	1.017
Stanje 31.12.2019	1.127

3.29. Knjigovodske in poštene vrednosti

Tabela vsebuje podatke o razvrstitvi v ravni hierarhije poštene vrednosti le za sredstva in finančne obveznosti, ki so merjene po pošteni vrednosti in za katere se poštena vrednost razkriva.

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov na 31. 12. 2020

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1.nivo	2.nivo	3.nivo
Dolgoročna finančna sredstva					
Dana posojila	910	910	-	910	-
Kratkoročna finančna sredstva					
Dana posojila	10.404	10.404	-	10.404	-
Poslovne in druge terjatve	7.496	7.496	-	7.496	-
Denar in denarni ustrezniki	1.006	1.006	-	1.006	-
Dolgoročne finančne obveznosti					
Dolgoročne poslovne obveznosti	140	140	-	140	-
Kratkoročne finančne obveznosti					
Poslovne obveznosti	9.918	9.918	-	9.918	-

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov na 31. 12. 2019

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1.nivo	2.nivo	3.nivo
Dolgoročna finančna sredstva					
Dana posojila	885	885	-	885	-
Kratkoročna finančna sredstva					
Dana posojila	7.006	7.006	-	7.006	-
Poslovne in druge terjatve	8.334	8.334	-	8.334	-
Denar in denarni ustrezniki	3.603	3.603	-	3.603	-
Dolgoročne finančne obveznosti					
Dolgoročne poslovne obveznosti	196	196	-	196	-
Kratkoročne finančne obveznosti					
Poslovne obveznosti	13.051	13.051	-	13.051	-

3.30. Potencialne obveznosti

Dane garancije

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Garancije za dobro opravljeno delo in za odpravo napak	1.520	2.041
Garancije za zavarovanje pogodbenih obveznosti	0	0
Druga jamstva – resnost ponudbe	243	333
Dane garancije	1.763	2.374

Družba evidentira v izvenbilančni evidenci dana zavarovanja z bančnimi garancijami za dobro opravljeno delo in za odpravo napak v garancijski dobi in druga jamstva kot so resnost ponudbe v višini 1.763 tisoč EUR. Na dan 31.12.2019 jih je bilo 2.374 tisoč EUR.

Drugih potencialnih obveznosti družba nima.

4. DRUGA RAZKRITJA

4.1. Posli s povezanimi strankami

Prejemki posloводства in zaposlenih po individualni pogodbi

v EUR	2020	2019
Direktor	142.278	139.507
Delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe za katero ne velja tarifni del KP	272.636	239.674
Skupaj	414.914	379.181

Med skupnimi zneski prejemkov v letu 2020 so upoštevani stroški plač in nadomestil v breme podjetja in ostali stroški dela - regres, drugi osebni prejemki, neto povračila, bonitete z upoštevanjem bonitete za uporabo službenih vozil za privatne namene, povračila stroškov v zvezi z delom in premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja).

Pri razkrivanju podatkov o skupinah oseb družba upošteva določila ZGD-1 v 69. členu in razkriva prejemke za naslednje skupine oseb: člane posloводства in druge delavce družbe, zaposlene na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe.

	Posojila	
v EUR	Neodplačani del 2020	Odplačila v 2020
Direktor	0	0
Delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe za katero ne velja tarifni del KP	0	7.860
Skupaj	0	7.860

Na 31.12.2020 ni danih posojil zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del KP.

Poročilo o odnosih do povezanih družb

Skladno z zahtevami ZGD-1 v 545. členu o razkritju poslov med povezanimi družbami, mora posloводство odvisne družbe v prvih treh mesecih poslovnega leta sestaviti poročilo o razmerjih s povezanimi družbami. V njem se navedejo vsi pravni posli, ki jih je družba sklenila v preteklem poslovnem letu z obvladujočo družbo ali z njo povezano družbo ali na pobudo ali v interesu teh družb, in vsa druga dejanja, ki jih je storila ali opustila na pobudo ali v interesu teh družb v preteklem poslovnem letu. Pri pravnih poslih se navedeta izpolnitev in nasprotna izpolnitev, pri dejanjih pa razlogi zanje, koristi in prikrajšanja za družbo.

Kot povzetek poročila o razmerjih s povezanimi družbami, družba GVO, d.o.o., kot odvisna družba matične družbe Telekom Slovenije, d. d., pojasnjuje, da je glede na okoliščine, ki so ji bile znane v trenutku, ko so bili opravljeni pravni posli z obvladujočo družbo oziroma z njo povezanimi družbami, pri vsakem takšnem pravnem poslu dobila ustrezno vračilo in s sklenitvijo teh pravnih poslov ni bila prikrajšana. Prav tako družba v poslovnem letu 2020 ni sklepala pravnih poslov s tretjimi na pobudo oziroma v interesu obvladujoče družbe ali z njo povezanih družb, oziroma v poslovnem letu 2020 ni bilo drugih dejanj, ki bi jih družba storila ali opustila na pobudo oziroma v interesu obvladujoče družbe ali z njo povezanih družb, posledično pa o prikrajšanju ni mogoče govoriti.

Telekom Slovenije, d.d. kot matična družba odvisne družbe GVO, d.o.o. je v letu 2020 povečala višino obstoječega poročstva, danega banki, za zavarovanje obveznosti družbe GVO, iz 359 tisoč EUR na 372 tisoč EUR in podaljšala datum veljavnosti iz 20.2.2021 na 11.10.2021.

Posli s povezanimi podjetji

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Terjatve do podjetij v skupini	17.251	13.674
Telekom Slovenije, d.d.	15.493	12.270
Optic-tel d.o.o.	715	474
Infratel d.o.o.	1.043	930
Obveznosti do podjetij v skupini	8.128	8.516
Telekom Slovenije, d.d.	8.124	8.512
Avtenta, d.o.o.	4	4
Prihodki od prodaje v skupini	52.105	50.440
Telekom Slovenije, d.d.	50.986	49.868
Optic-tel d.o.o.	943	505
Infratel d.o.o.	176	67
Nakup blaga in storitev v skupini	7.893	8.681
Telekom Slovenije, d.d.	7.862	8.657
Avtenta, d.o.o.	27	21
Soline, d.o.o.	4	3

Družba GVO, d.o.o. ima na dan 31.12.2020 terjatev do matične družbe v skupni višini 15.493 tisoč EUR, od tega poslovnih in drugih terjatev v višini 5.134 tisoč EUR, kratkoročno odložene stroške in odhodke v višini 2 tisoč EUR, kratkoročno pogodbeno sredstva v višini -45 tisoč EUR in kratkoročna posojila v višini 10.403 tisoč EUR. Družba ima do družbe Optic-tel d.o.o. poslovnih in drugih terjatev v višini 715 tisoč EUR, do družbe Infratel d.o.o. pa ima poslovnih in drugih terjatev v višini 132 tisoč EUR, dolgoročnih posojil v višini 910 tisoč EUR in kratkoročnih posojil v višini 1 tisoč EUR.

Obveznosti do povezanih podjetij družba GVO, d.o.o. na dan 31.12.2020 izkazuje v višini 8.128 tisoč EUR; od tega do matične družbe poslovnih in drugih obveznosti v višini 2.401 tisoč EUR, rezervacij v višini 3.162 tisoč EUR, dolgoročnih pogodbenih obveznosti v višini 519 tisoč EUR, dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti iz najemov v višini 2.042 tisoč EUR. Družba ima do družbe Avtenta, d.o.o. poslovnih in drugih obveznosti v višini 4 tisoč EUR.

Posli s povezanimi podjetji v državni lasti

Z lastniki povezane družbe so tiste, v katerih imata Republika Slovenija in SDH skupno neposredno najmanj 20-odstotni lastniški delež. Seznam teh družb je objavljen na spletni strani SDH (<http://www.sdh.si/sl-si/upravljanje-nalozb/seznam-nalozb>).

Skupna vrednost poslov je prikazana v spodnji tabeli.

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Odperte poslovne terjatve	93	981
Odperte poslovne obveznosti	90	101

v tisoč EUR	2020	2019
Prihodki iz poslovanja	1.653	5.078
Stroški za nakup materiala in storitev	729	793

Transakcije z državo – plačani davki

v tisoč EUR	2020	2019
Plačilo/vračilo davka - davek od dobička	807	-197
Plačilo/vračilo davka - DDV	-1.939	-2.280
Skupaj plačilo/vračilo davka	-1.132	-2.477

Pandemija koronavirus

V skladu z Zakonom o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije Covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo je družba koristila državno pomoč:

- delna oprostitvev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v znesku 484 tisoč EUR,
- povračila nadomestila med začasno zadržanostjo od dela zaradi bolezni ali poškodbe v breme delodajalca v znesku 14 tisoč EUR,
- povračilo nadomestila za čas karantene v znesku 13 tisoč EUR,
- povračilo nadomestila zaradi višje sile-varstvo otrok v znesku 11 tisoč EUR

Ker je družba koristila oprostitvev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je izplačala krizni dodatek v višini 177 tisoč EUR.

4.2. Stroški revizorja

v EUR	2020	2019
Revidiranje letnih poročil	8.424	4.739
Druge nerevizijske storitve	1.888	432
Skupaj stroški revizorja	10.312	5.171

4.3. Upravljanje finančnih tveganj

V skupini finančnih tveganj družbe je najpomembnejše tveganje kreditno tveganje. Izpostavljenosti obrestnemu tveganju ni, saj družba na dan 31.12.2020 ni izkazovala obrestno občutljivih sredstev ali obveznosti. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za njihovo obvladovanje se izvaja in presoja na podlagi učinkov na denarne tokove in odhodke financiranja. V nadaljevanju so podrobneje prikazana pomembna finančna tveganja, ki se jih skladno s sprejeto politiko redno ocenjuje in preverja ustreznost ukrepov za njihovo obvladovanje.

Kreditno tveganje

Najpomembnejši vir kreditnega tveganja (tveganja neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke) predstavlja neplačevanje obveznosti s strani pogodbenih strank. Poslovne in druge terjatve predstavljajo 36% kratkoročnih sredstev v družbi GVO, d.o.o.. Pretežni del poslovnih terjatev izvira iz terjatev do družb v skupini in sicer 87%.

Postopke predhodne in sodne izterjave se izvaja v skladu s sprejeto politiko. Družba terjatve slabi skladno z računovodskimi usmeritvami, pri čemer upošteva kriterij starosti posamezne terjatve. Družba oblikuje popravke vrednosti terjatev do kupcev glede na kreditno sposobnost posameznega kupca, izkušnje iz preteklih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev je kreditno tveganje obvladljivo.

Starostna struktura terjatev in gibanje popravka vrednosti terjatev sta razkriti v točki 3.16 Poslovne in druge terjatve.

V zvezi z drugimi finančnimi sredstvi, kot so denarna sredstva na TRR in kratkoročno dana posojila, izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju izhaja iz tveganja neporavnane obveznosti druge pogodbene stranke. Kreditno tveganje iz tega naslova ocenjujemo kot nizko, saj so posojila dana družbam v skupini, prav tako zaradi visoke likvidnosti bank in stabilnega bančnega sistema ni bistvenega tveganja z vidika držanja denarnih sredstev na TRR.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

v tisoč EUR	31.12.2020	31.12.2019
Dana dolgoročna posojila (posojila zaposlencem)	0	3
Dana dolgoročna posojila podjetjem	910	882
Druga kratkoročna posojila zaposlencem	0	5
Druga kratkoročna posojila podjetjem	10.404	7.001
Poslovne in druge terjatve	7.496	8.334
<i>od tega terjatve do kupcev na trgu</i>	<i>1.516</i>	<i>2.566</i>
Denar in denarni ustrezniki	1.006	3.603
Skupaj	19.816	19.828

Tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti

Plačilno-sposobnostno tveganje je povezano s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov oziroma s sposobnostjo zagotavljanja virov likvidnosti in posledično s sposobnostjo za poravnavanje obveznosti ob njihovi zapadlosti.

Družba tveganje kratkoročne plačilne sposobnosti učinkovito obvladuje na podlagi rednega uravnavanja in načrtovanja denarnih tokov. Likvidnost se spremlja dnevno in načrtuje na mesečni, dvomesečni in letni osnovi, s čemer pravočasno zaznava morebitne primanjkljaje likvidnih sredstev, kar je osnova za odločanje o ukrepih. Družba je v letu 2020 razpolagala z viški denarnih sredstev, ki jih je plasirala v obliki danih posojil

matičnih družbi in odvisni družbi Infratel.

Kot nizko je ocenjeno tudi tveganje dolgoročne plačilne sposobnosti, kar je rezultat dokaj predvidljivega denarnega toka, ustrezne kapitalske strukture z visokim deležem kapitala.

Zapadlost obveznosti družbe na dan 31.12.2020 in 31.12.2019 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na odpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
31.12.2020								
Posojila in krediti	0	0	0	0	0	0	0	0
Predvidene obresti od posojil	0	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	26	1.349	6.668	1.875	0	0	140	10.058
Obveznosti iz sredstev v najemu	0	0	198	385	503	1.025	13	2.124
31.12.2019								
Posojila in krediti	0	0	0	0	0	0	0	0
Predvidene obresti od posojil	0	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	48	1.094	9.897	2.012	56	0	140	13.247
Obveznosti iz sredstev v najemu	0	0	144	525	516	1.502	18	2.705

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družbe je zagotoviti kapitalsko ustreznost in s tem finančno stabilnost.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo (neto) finančnih obveznosti s kapitalom in kazalnika deleža kapitala v bilančni vsoti. V okviru neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev ter denarnih ustreznikov. Družba izkazuje nizko zadolženost, kar predstavlja dobro izhodišče za doseganje ustrezne kreditne bonitete. Družba je na dan 31.12.2020 izkazovala negativen neto finančni dolg, zato izračun kazalnika neto dolg v kapitalu ni smiseln.

v tisoč EUR	2020	2019
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	2.124	2.705
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-11.410	-10.609
Neto obveznosti	-9.286	-7.904
Kapital	30.824	27.739
Bilančna vsota	50.159	50.632
Kapital v bilančni vsoti	61,5%	54,8%

Ostala tveganja

Družba se pri svojem poslovanju srečuje tudi z drugimi tveganji, kot so: tveganje izgube projektov na domačem trgu zaradi pasivnosti države, operativnimi tveganji (škoda in nedostopnost do fizičnih sredstev, izpad elektrike, tehnične napake), kar družba uspešno obvladuje z rednimi pridobivanji novih poslov in minimiziranjem verjetnosti neželenih dogodkov.

5. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

V začetku leta 2021 se je v Sloveniji nadaljevala epidemija zaradi koronavirusa, s tem pa tudi določene omejitve na nivoju države oz. posameznih regij. Kljub epidemiji pa so se dela, ob upoštevanju vseh preventivnih ukrepov, ki jih je družba sprejela v preteklem letu, izvajala nemoteno in v skladu s zastavljenim poslovnim načrtom. Razmeram se je družba že toliko prilagodila, da sama epidemija na poslovanje ni imela opaznega vpliva, prav tako ne na likvidnost družbe.

Določen del zaposlenih, kjer delovni procesi to omogočajo, je tako nadaljevalo z delom od doma tudi v začetku leta 2021, medtem ko so ekipe terenskih delavcev nadaljevale svoje delo na terenu, s strogim spoštovanjem ukrepov za preprečevanje širjenja koronavirusa.

Drugih dogodkov po datumu bilance stanja 31.12.2020, za katere bi bila potrebna prilagoditev računovodskih izkazov za leto 2020, ni bilo.

6. POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Poročilo neodvisnega revizorja

Lastniku družbe GVO d.o.o.

Poročilo o reviziji računovodskih izkazov

Naše mnenje

Po našem mnenju računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe GVO d.o.o. (»družba«) na dan 31. 12. 2020, ter poslovni izid in denarne tokove družbe za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (IFRS), kot jih je sprejela Evropska unija.

Naše mnenje je skladno z našim dodatnim poročilom za revizijsko komisijo družbe Telekom Slovenije d.d. z dne 23. 4. 2021.

Kaj smo revdirali

Računovodski izkazi družbe obsegajo naslednje:

- izkaz poslovnega izida za leto končano 31. 12. 2020;
- izkaz drugega vseobsegajočega donosa za leto končano 31. 12. 2020;
- bilanco stanja na dan 31. 12. 2020;
- izkaz gibanja kapitala za tedaj končano leto;
- izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto; in
- pojasnila k računovodskim izkazom, ki vsebujejo tudi bistvene računovodske usmeritve in druge pojasnjevalne informacije.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR) in z Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (»Uredba«). Naše odgovornosti na podlagi teh standardov so opisane v poročilu v delu *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Neodvisnost

V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe. Potrjujemo, da smo izpolnili druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Cesta v Kleče 15, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

T: +386 (1) 5836 000, F: +386 (1) 5836 099, www.pwc.com/si

Matična št.: 5717159, davčna št.: SI35498161

Družba je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod vložno številko 12156800 ter v register revizijskih družb pri Agenciji za javni nadzor nad revidiranjem pod številko RD-A-014/04. Višina vpisanega osnovnega kapitala je 34.802 EUR. Seznam zaposlenih revizorjev je na voljo na sedežu družbe.

Po našem najboljšem vedenju in prepričanju izjavljamo, da so nerezizijske storitve, ki smo jih opravili za družbo, v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi v Sloveniji, in da nismo opravili nerezizijskih storitev, ki so prepovedane po členu 5(1) Uredbe.

Nerezizijske storitve, ki smo jih opravili za družbo v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020, so razkrite v pojasnilu 4.2. k računovodskim izkazom.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste zadeve, ki so bile po naši strokovni presoji najbolj bistvene pri reviziji računovodskih izkazov, ki se je končalo 31.12. 2020. Te zadeve so bile obravnavane v okviru naše revizije računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih in v zvezi z njimi ne podajamo ločenega mnenja.

Ključna revizijska zadeva

Kako je bila ključna revizijska zadeva obravnavana v naši reviziji

Pripoznavanje prihodkov

Družba razkriva informacijo o prihodkih v pojasnilu 2. 3. t. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev - Prihodki in 3.1. Čisti prihodki od prodaje. Izkaz poslovnega izida družbe za leto, ki se je zaključilo 31. 12. 2020, vključuje prihodke v višini 57.975 TEUR. Na prepoznavanje prihodkov smo se osredotočili zaradi:

- pozornosti uporabnikov na to postavko računovodskega poročanja kot merilo uspešnosti,
- pomembnega zneska z vidika vrednosti,
- s tem povezanih bistvenih tveganj pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Uporaba Mednarodnega standarda računovodskega poročanja 15 *Prihodki iz pogodb s kupci* je kompleksna in temelji na ocenah in predpostavkah posloводства. Zaradi zgoraj navedenih dejavnikov smo pripoznavanje prihodkov opredelili kot ključno revizijsko zadevo.

Naš revizijski pristop k revidiranju prihodkov, ki jih je pripoznala družba, je vključeval preizkušanje internih procesov in kontrol, pa tudi postopke preizkušanja podatkov:

- Pridobili smo razumevanje prodajnega procesa in ocene posloводства glede meril za pripoznavanje prihodkov, kot so ugotavljanje izvršitvene obveze, časovna razporeditev izpolnjevanja te obveze in dodelitev transakcijske cene.
- Na podlagi vzorca smo preizkušali učinkovitost notranjih kontrol prodaje, ki zagotavljajo izvedbo in knjiženje prodaje v pravilnem znesku.
- Pregledali smo izbran vzorec pogodb, prodajnih nalogov, izdanih računov in druge ustrezne dokumentacije, kjer je bilo to primerno, da smo preverili, ali so bili s tem povezani prihodki pravilno knjiženi v skladu s MSRP 15 *Prihodki*.
- Na podlagi vzorca smo proučili izdane račune strankam in prejeme plačil.
- Pridobili smo potrditve kupcev, ki potrjujejo izbrane zapadle zneske, dolgovane družbi.
- Ocenili smo predstavitve in razkritja v računovodskih izkazih.

Poročanje o drugih informacijah, vključno s poslovnim poročilom

Za druge informacije je odgovorno posloводство. Druge informacije vključujejo poglavje »poslovno poročilo« (vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih).

Naše mnenje o računovodskih izkazih ne pokriva drugih informacij, kar vključuje poslovno poročilo, in ne izražamo nobenega sklepa o njihovem zagotovitvi, razen v obsegu, ki je sicer izrecno naveden v našem poročilu.

V zvezi z revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati zgoraj opredeljene druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačno navedene.

V zvezi s poslovnim poročilom smo izvedli tudi postopke, ki jih zahteva slovenski Zakon o gospodarskih družbah. Ti postopki zajemajo presojo, ali je poslovno poročilo skladno z računovodskimi izkazi, in ali je bilo poslovno poročilo pripravljeno v skladu z veljavnimi zakonskimi zahtevami.

Na podlagi dela, opravljenega v okviru revizije, je naše mnenje sledeče:

- informacije podane v poslovnem poročilu za poslovno leto za katerega so bili pripravljene računovodski izkazi so skladne z računovodskimi izkazi; in
- poslovno poročilo je bilo pripravljeno v skladu z zahtevami slovenskega Zakona o gospodarskih družbah.

Poleg tega smo na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ju pridobili tekom revizije, dolžni poročati o tem, ali smo v poslovnem poročilu in drugih informacijah, ki smo jih pridobili pred datumom tega revizorjevega poročila, zaznali bistveno napačne navedbe. V zvezi s tem nimamo o čem poročati.

Odgovornost posloводства in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, ustrezno razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima nobene druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja družbe.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovitve, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR-ji, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR-ji uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost med revizijo. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja in pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki vzbujajo dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo in vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki jih zaznamo med našo revizijo.

Pristojnim za upravljanje prav tako zagotovimo izjavo, da izpolnujemo ustrezne etične zahteve glede neodvisnosti in z njimi komuniciramo o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere se lahko utemeljeno domneva, da vplivajo na našo neodvisnost, in kadar je to primerno, o zaščitnih ukrepih, ki so s tem povezani.

Izmed zadev, o katerih se pogovorimo s pristojnimi za upravljanje, določimo tiste zadeve, ki so bile pri reviziji računovodskih izkazov v sedanjem obdobju najpomembnejše in so ključne revizijske zadeve. Te zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakon ali predpis preprečuje javno razkritje teh zadev ali kadar se v izjemno redkih okoliščinah odločimo, da zadev ne objavimo v našem poročilu, ker utemeljeno pričakujemo, da bi bile škodljive posledice takega ravnanja večje od javne koristi takšnega sporočanja.

Poročilo o drugih pravnih in regulatornih zahtevah

Imenovanje

Za revizorja letnega poročila družbe smo bili prvič imenovani s strani skupščine matične družbe Telekom Slovenije d.d. dne 05. 06. 2020 za leto, ki se je končalo 31. 12. 2020. Direktor družbe je revizijsko pogodbo podpisal dne 10. 11. 2020. Pogodba je bila sklenjena za obdobje treh let. Revizije računovodskih izkazov opravljamo nepretrgoma eno leto.

Ključna revizijska partnerja, zadolžena za revizijo, katere rezultat je to poročilo neodvisnega revizorja, sta Damjan Ahčin in Barbara Kočar.

Za in v imenu družbe PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Damjan Ahčin
Pooblaščen revizor
Direktor

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Barbara Kočar
Pooblaščen revizorka

23. 04. 2021
Ljubljana, Slovenija